

Broj: 02-05-19288-3/09
Sarajevo, 11.06.2009. godine

Na osnovu čl. 22. i 24. stav 2. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 24/03 – Prečišćeni tekst), Vlada Kantona Sarajevo, na **20.** sjednici održanoj **11.06.2009.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Utvrđuje se Prijedlog odluke o usvajanju Prostornog plana područja posebnog obilježja Zaštićeni pejzaž "Bijambare".
2. Predlaže se Skupštini Kantona Sarajevo da, u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo donese odluku iz tačke 1. ovog Zaključka.

P R E M I J E R

Besim Mehmedić

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Vlade Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša
5. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo
(putem Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša)
6. Evidencija
7. A r h i v a

e-mail: premijer@ks.gov.ba, www.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, + 387 (0) 33 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
VLADA

- PRIJEDLOG -

ODLUKA O USVAJANJU
PROSTORNOG PLANA PODRUČJA POSEBNIH
OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJZAŽ „BIJAMBARE“

SARAJEVO, maj/svibanj 2009. godine

Na osnovu člana 12. stav 1. tačka f) i l), člana 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04) i člana 44. stav 4. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 7/05), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj _____ godine, donijela je

- Prijedlog -

ODLUKU O USVAJANJU PROSTORNOG PLANA PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJZAŽ „BIJAMBARE“

Član 1.

Usvaja se Prostorni plan područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž „Bijambare“ (u daljem tekstu: Plan).

Član 2.

Plan se sastoji od tekstualnog i grafičkog dijela.

Tekstualni dio sadrži:

1. Ciljeve prostornog razvoja
2. Projekciju prostornog razvoja
3. Odluku o provođenju prostornog Plana.

Grafički dio sadrži:

Karta 1.	Prostorni plan Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023. godine - Izvod iz Plana	R 1:100 000
Karta 2.	Sintezni prikaz postojećeg stanja	R 1:10 000
Karta 3.	Hipsometrijski prikaz terena	R 1:10 000
Karta 4.	Analiza korisnika zemljišta	R 1:10 000
Karta 5.	Karta ograničenja	R 1:10 000
Karta 6.	Šume i šumska zemljišta i poljoprivredno zemljište	R 1:10 000
Karta 7.	Vode, vodne površine i vodna infrastruktura	R 1:10 000
Karta 8.	Turizam, sport, rekreacija, stanovanje i društvena infrastruktura	R 1:10 000
Karta 9.	Infrastrukturni sistemi	R 1:10 000
Karta 10.	Karta ugroženosti od mina – podaci „BH MAC“	R 1:10 000
Karta 11.	Režimi građenja	R 1:10 000
Karta 12.	Sintezni prikaz	R 1:10 000

Član 3.

Plan je izrađen u analognom i digitalnom obliku.

U analognom obliku grafički dio Plana izrađen je u mjerilima utvrđenim u članu 2. ove Odluke, a u digitalnom obliku grafički dio Plana moguće je, po potrebi, raditi i u drugim mjerilima.

Član 4.

Po usvajanju, Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo ovjerit će u analognom (štampanom) obliku tri primjerka Plana potpisom i pečatom, koji će se čuvati u arhivama Skupštine Kantona Sarajevo, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša i Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

Sastavni dio originala je ova Odluka o usvajanju Plana potpisana od strane Predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo.

Svaka kopija Plana treba biti ovjerena od strane Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, potpisom i pečatom čime se potvrđuje da je kopija vjerna originalu.

Digitalni oblik Plana čuva se u arhivama Nosioca pripreme Plana, Nosioca izrade Plana i Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

Tekstualni dio Plana objavit će se u cijelosti u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Kantona Sarajevo”.

**Predsjedavajući
Skupštine Kantona Sarajevo**

Dr Denis Zvizdić dipl.ing.arh.

Broj:

Datum:

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Odluke o usvajanju Prostornog plana utvrđen je u članu 12. stav 1. tačke f) i l) i članu 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo i članu 44. stav 4. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo.

Članom 12. stav 1. tačke f) i l) Ustava Kantona Sarajevo regulisano je da je Kanton u okviru svoje nadležnosti, nadležan za donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta i zoniranje i stvaranje pretpostavki za optimalan razvoj privrede koja odgovara urbanoj sredini, a članom 18. stav 1. tačka b) regulisano je da Skupština Kantona Sarajevo donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona.

Članom 44. stav 4. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo regulisano je da se uz Plan prostornog uređenja donosi i Odluka o usvajanju.

Ova Odluka o usvajanju je sačinjena na osnovu Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja („Službene novine Federacije BiH“, broj 63/04).

2733

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ured za zakonodavstvo
Vlade Kantona

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Office for legislature of Sarajevo
Canton Government

Broj: 09-02-19131/09
Sarajevo, 10.06.2009. godine

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA

PREDMET: Stručno mišljenje na prijedlog:

- 1. Odluke o usvajanju prostornog plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare"**
- 2. Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare"**

Na osnovu člana 2. Uredbe o Uredu za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 7/06-Prečišćeni tekst) i čl. 4. Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 7/06-Noví prečišćeni tekst), Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo, daje sljedeće

MIŠLJENJE

1. Pravni osnov za donošenje Odluke o usvajanju prostornog plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare", sadržan je u članu 44. stav (4) Zakona o prostornom uređenju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 7/05).

Ured za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo nema primjedbi na dostavljeni tekst prijedloga Odluke o usvajanju prostornog plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare".

2. Pravni osnov za donošenje Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare", sadržan je u članu 47. stav (1) Zakona o prostornom uređenju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 7/05).

Prijedlog Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare" ne sadrži odredbe koje su u suprotnosti sa Ustavom, odredbama Zakona o prostornom uređenju i drugim pozitivno-pravnim propisima koji uređuju ovu oblast.

Pojedina stručna rješenja sadržana u prijedlogu ove Odluke, nisu bila predmet analize ovog Ureda, a za njihovu ispravnost i zakonitost odgovoran je nosilac izrade i pripreme predmetnog materijala.

3. Dostavljeni materijal je pripremljen u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 7/06-Noví prečišćeni tekst), te se isti može razmatrati na jednoj od narednih sjednica Vlade Kantona Sarajevo.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Evidencija
3. Arhiva

SEKRETAR

Ahmed Ljubović, dipl. pravnik

e-mail ured@ks.gov.ba - www.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 560-448, Fax: + 387 (0) 33 560-448
Sarajevo, Hamida Džardara

2744

Broj: 03-07-02-19132/09
Sarajevo, 11. juni 2009. godine

MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA

Predmet: Mišljenje o usklađenosti prijedloga Odluke o usvajanju prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ i prijedloga Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i drugim pravnim aktima kojima je utvrđena zaštita ljudskih prava i sloboda

U skladu sa odredbama člana 7. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», br.7/08 i 16/08-Ispravka) i člana 4.Uredbe o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 7/06-Novi prečišćeni tekst), Ministarstvo pravde i uprave razmotrilo je prijedlog navedenih odluka i daje slijedeće

MIŠLJENJE

Prijedlog Odluke o usvajanju prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ i prijedlog Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ nisu u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i drugim pravnim aktima kojima je utvrđena zaštita ljudskih prava i sloboda.

DOSTAVLJENO

1. Naslovu,
2. Evidenciji,
3. Arhiva

MINISTAR

Zlatko Mešić, dipl.iur.

e-mail: pravda@ks.gov.ba; www.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-083, Fax: + 387 (0) 33 562-241
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO

Prostorni plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž
„Bijambare“

- Obrazloženje hronološkog prikaza izrade Plana sa sumiranjem rezultata
javne rasprave -

Sarajevo, maj/svibanj 2009.godine

Prostorni plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“

- Obrazloženje hronološkog prikaza izrade Plana sa sumiranjem rezultata javne rasprave -

Osnov za donošenje Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ („Sl. novine Kantona Sarajevo”, broj 11/2006.) je Zakon o proglašenju Zaštićenog pejisaža „Bijambare“ („Sl. novine Kantona Sarajevo”, broj 21/2003.) odnosno usmjerenja razvojno-planskog dokumenta Prostorni plan Kantona Sarajevo za period 2003. do 2023. („Sl. novine Kantona Sarajevo”, broj 26/2006).

Donošenju Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ predhodilo je usvajanje Programa i plana aktivnosti za pripremu i izradu Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ (Vlada Kantona Sarajevo, Zaključak broj: 02-05-6614-8/06 od 13.03.2006.godine).

Vlada Kantona Sarajevo je na osnovu člana 9. Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ donijela Odluku o formiranju Savjeta Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ (Vlada Kantona Sarajevo, broj 02-05-27463-7.1/06 od 05.10.2006.godine) i Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Savjeta Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ (Vlada Kantona Sarajevo broj 02-05-27463-7.2/06 od 05.10.2006.godine).

Savjet Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ je na XI sjednici (12.07.2007.godine) verifikovao Prostornu osnovu Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ i istu dostavio Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša na verifikaciju.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša (14.08.2007.godine) dostavilo je Prostornu osnovu Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ sa osnovnom koncepcijom prostornog razvoja Vladi Kantona Sarajevo na verifikaciju.

Vlada Kantona Sarajevo verifikovala je Prostornu osnovu i na 24. sjednici donijela Zaključak (broj 02-05-22186-3/07 od 23.08.2007.godine) i dostavila ga Zavodu (09-6400/07 od 29.08.2007.godine), a kojim se konstatuje:

- „Usvaja se prostorna osnova Prostornog plana područja posebnog obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ sa osnovnom koncepcijom prostornog uređenja i sastavni je dio ovog Zaključka.
- Zadužuje se Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo da, na osnovu usvojene Prostorne osnove Prostornog plana područja posebnog obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“, pristupi izradi Prostornog plana iz tačke 1. ovog Zaključka.“

Prostorna osnova Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ prezentirana je nadležnoj Službi općine i relevantnim subjektima planiranja (dopis broj: 09-5668/07 od 10.09.2007. godine) na sastanku održanom 20.09.2007.godine u prostorijama općine Ilijaš.

Članovi Tima za izradu Plana kao i članovi Savjeta Plana su ukazali na potrebu izrade ekspertiza iz oblasti značajnih i relevantnih za dalji rad na ovom razvojno-planskom dokumentu, a odnose se na oblast geološko-hidrogeoloških, hidroloških, klimatoloških karakteristika, fitopatologije i faune kao i mogućnosti održivog razvoja zaštićenog područja. Cilj je bio da se upotpunom analitičko-dokumentacione osnove, Elaborata „Valorizacija prirodnih vrijednosti turističko-rekreacionog centra Bijambare“ i Separata zaštite „Bijambare“ dobiju detaljnija usmjerenja u pogledu sveobuhvatnije zaštite prostora.

Zavod je zajedno sa članovima Savjeta Plana za pojedine oblasti pripremio projektne zadatke za Ekspertize iz pomenutih oblasti i 31.08.2007. odnosno 15.09.2007. godine utvrđen je kao krajnji rok njihove izrade (VIII Sjednica Savjeta Plana, 10.05.2007.godine).

To su:

- „Definiranje hidrogeoloških i klimatoloških karakteristika slivnog područja Zaštićenog pejisaža Bijambare“
- „Ekspertiza o geološkim i hidrogeološkim odlikama terena u zaštićenoj zoni Bijambare“
- „Analiza i valorizacija faune područja zaštićenog pejisaža Bijambare“
- „Zdravstveno stanje šuma područja Zaštićenog pejisaža Bijambare“ i
- Ekspertiza „Mogućnosti održivog razvoja područja zaštićenog pejisaža Bijambare“.

Predsjednik Savjeta Plana je (dopis od 28.05.2008.godine) upoznao i Ministra gosp. Abida Jusića o „Prioritetne ekspertize za izradu Prostornog plana područje posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž Bijambare“.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo je, kao Nosilac izrade Plana u ime Nosioca pripreme-Vlade Kantona Sarajevo, donio Odluku o odobravanju javne nabavke usluga „Izrada ekspertiza za potrebe izrade PPPPO Zaštićeni pejisaž Bijambare“ putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda sa objavom, Obavještenja o nabavci (br. 08-287/07 od 01.06.2007.godine).

Na XIII Sjednici (18.10.2007.godine) Savjet Plana je, na bazi pripremljenih izvještaja a po osnovu predhodno obavljenih razgovora članova Radnog tima zaduženih za pojedine razvojno-planske oblasti i autora pojedinih Ekspertiza, usvojio i verifikovao pet dobijenih Ekspertiza, o čemu je i Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša i obavješteno (dopis od 22.10.2007.godine).

Zaključci dobijenih Ekspertiza upotpunili su analitičkim usko-specijalizovanim podacima, sliku predmetnog područja sa aspekta ukupnosti vrijednosti istaknutih u Elaboratima „Valorizacija prirodnih vrijednosti turističko-rekreacionog centra Bijambare“ i Separata zaštite „Bijambare“.

Usmjerenja, zaključci i preporuke Ekspertiza iz oblasti faune i zdravstvenog stanja šuma su opisnog karaktera. U kvalitativnom smislu, upotpunjuju sliku područja i nemaju uticaja na granice obuhvata.

Međutim, usmjerenja Ekspertiza po osnovu geološko-hidrogeoloških, hidroloških, klimatoloških karakteristika u kvalitativnom smislu upotpunile su sliku područja, ali bili su i osnov za pokretanje razgovora oko izmjena granica obuhvata ovog zaštićenog objekta prirodnog naslijeđa što je rezultiralo sa varijantnim prijedlozima, o čemu je i Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša (u nekoliko navrata) bilo i obavješteno.

Rezultat razgovora po ovom pitanju je „Prijedlog proširenja granica Prostornog plana područja posebnog obilježja Zaštićeni pejisaž Bijambare“ sa dva priloga: „Obrazloženje prijedloga proširenja zapadnih granica područja“, autor dr.sc.Ferid Skopljak i „Obrazloženje prijedloga proširenja sjevernih granica područja“, autor mr.Jasminko Mulaomerović, koji su nadležnom Ministarstvu dostavljeni uz fazu Prednacrtu Plana (dopis broj 09-23-8278/1-07 od 19.12.2007.godine; stav Savjeta Plana od 19.12.2007.godine).

Vlada Kantona Sarajevo je na 57. sjednici donijela Zaključak (broj 02-05-9514-1/08 od 02.04.2008.godine, naš broj 02-23-3140/08 od 10.04.2008.godine) kojim konstatuje:

- „Utvrdjuje se Nacrt Prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare.“

„Predlaže se Skupštini Kantona Sarajevo da, u skladu sa Poslovníkom Skupštine Kantona Sarajevo, razmotri Nacrt Prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare i Plan stavi na javni uvid i raspravu u trajanju od 60 dana.“

Skupština Kantona Sarajevo je na sjednici održanoj 24.04.2008.godine donijela Zaključak (dopis broj 01-05-13933/08 od 07.05.2008.godine, naš broj 09-23-3935/08 od 13.05.2008.godine):

- „1. Utvrđuje se Nacrt prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare sa Nacrtom odluke o provođenju prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare i stavlja na javnu raspravu.
- 2. Javna rasprava održat će se u kantonalnim organima, jedinicama lokalne samouprave, naučnim i stručnim ustanovama i trajaće 60 dana.
- 3. Primjedbe, prijedlozi, sugestije i mišljenja radnih tijela Skupštine dostavljaju se Vladi Kantona Sarajevo koja organizuje i sprovodi javnu raspravu.
- 4. Vlada Kantona Sarajevo dužna je da nakon provedene javne rasprave podnese Skupštini izvještaj o rezultatima javne rasprave koji sadrži primjedbe, prijedloge i mišljenja kao i da da obrazloženje razloga zbog kojih pojedine primjedbe, prijedlozi i mišljenja nisu prihvaćeni i pripremi Prijedlog prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare i Prijedlog odluke o provođenju prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare.“

U međuvremenu, prije početka javnog uvida i javne rasprave, Zavod je kao Nosilac izrade Plana, uputio Nosiocu pripreme Plana dva dopisa a koji su se odnosili na: „Tehnička intervencija na tekstu Nacrta Odluke o provođenju Prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare“ (br. 08-23-3140/08 od 18.04.2008.godine; i „Intervencija na tekst Nacrta Prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare“ (br. 02-23-3140/08 od 22.04.2008.godine).

Plan je, u periodu od 29.05.2008.godine do 24.06.2008.godine, stavljen na javni uvid (dopis općine Ilijaš-Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove, broj 05-23-976/08 od 27.05.2008.godine), u prostorijama općine Ilijaš, ul. 126 Ilijaške brigade broj 6. (sala općine Ilijaš). Javna rasprava održana je 25.06.2008.godine u sali Omladinskog doma Srednje u Srednjem (nekadašnji Spomen dom).

Nacrt Plana dostavljen je svim subjektima planiranja (dopisi br. 02-23-3140/08 od 14.05.2008..godine) na uvid.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, kao Nosilac izrade Plana, pripremio je zabilješku sa pomenute javne rasprave.

U pismenoj formi, po pitanju Nacrta Plana, dostavljen je stav od:

1. Kanton Sarajevo-Ministarstvo zdravstva (dopis br.10-37-S1/08 od 24. 06.2008.g.)

- „ obavještavamo Vas da je Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo razmotrilo pomenuti Nacrt prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare, kao i Nacrt Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare, te da na iste sa aspekta svoje nadležnosti nema primjedbi niti sugestija.“

2. općina Ilijaš-Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove (dopis br.05-23-976/08 od 04.07.2008.g.; naš broj 02-23-5503/08 od 08.07.2008.g.)

- „ Kako je u ovom periodu došla samo jedna sugestija koja se odnosi na smanjenje obuhvata, odnosno izuzimanja jednog dijela iz njegovog obuhvata, konkretno dijela koji se nalazi između trasa magistralnog puta i trase magistralnog gasovoda, smatramo da se iz obuhvata treba izuzeti kompetan dio, desno od magistralnog puta i da se obuhvat područja treba proširiti na drugom dijelu. Sugerišemo proširenje obuhvata u dijelu Bijanbarskih pećina čime bi se postigla bolja i kvalitetnija zaštita istih.

Istovremeno predlažemo da se Historijski spomenik Mramorje-grupa od 39 stećaka, smjesti na potezu, neposredno iza parkinga, lijevo od saobraćajnice koja vodi od magistralnog puta do Bijanbarskih pećina. Ovaj prijedlog smo već uputili i Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine.“

3. općina Ilijaš-Služba za prostorno uređenje i stambeno –komunalne poslove dostavlja „ dostavljamo primjedbe iznešene od grupe građana, stanovnika područja, koje se nalaze u obuhvatu Područja posebnih obilježja zaštićeni pejisaž Bijambare“

(dopis br.05-23-976/08 od 01.07.2008.g.; naš broj 09-23-5503/08 od 04.07.2008.g.)

- „Predlažemo i tražimo da se iz obaveze obuhvata regulacionog plana za koje je u prijedlogu data obaveza pri izradi PROVEDBENOG PLANA izuzme površina zemljišta koje se nalazi između dva zaštitna koridora (putevi i gasovodi) koja je ranije označena kao poljoprivredno zemljište a sada se predlaže sport i rekreacija i na osnovu zahtjeva stanovništva zadrže postojeći stambeni i gospodarski objekti, a da se na osnovu ove inicijative izvrše izmjene.

Zahtjevi stanovništva u tom obuhvatu trebaju da se rješavaju na osnovu prostornog plana i po Zakonu o prostornom uređenju na nivou općine Ilijaš a po prijedlogu da se u III zoni predvidi mogućnost izgradnje i rekonstrukcijesa povećanjem gabarita u predviđenim parcelama i P+2 max.

Gore navedene činjenice se temelje na slijedećem obrazloženju.

Naseljeno zemljište koje se nalazi između zaštitnog koridora magistralna cesta i zaštitnog koridora gasovoda, a sada je ubilježena III zona izdvoji jer ovo područje je naseljeno domicilnim stanovništvom čije je zemljište privatno vlasništvo sa stambenim zgradama i pratećim objektima i svi se protive pripadanje ovoj predloženoj zoni, a naročito jer nema uslova za realizaciju projekta izgradnje i realizacije za sport i rekreaciju koja je predložena.

Isto tako napominjemo da je u prilogu skice br. 3 upisano poljoprivredno zemljište a prijedlog je da se ukine poljoprivredno zemljište i predloži sport i rekreacija što mi ne uvažavamo, zato smo se izjasnili kao gore, ovo tim prije jer je očito da se ne mogu provoditi aktivnosti zbog uskog pojasa jer se to nalazi u špici između koridora puteva i gasovoda te se samim tim isključuje planiranje sportskog rekreacionog centra što nema svoju opravdanost što je neutemeljeno i neprihvatljivo.“

4. „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo (dopis br.09-2617-1/08 od 25.06.2008.g.; naš br. 09-23-5490/08 od 04.07.2008.g.)

• *„Na osnovu Prostornog Plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž Bijambare u ime upravitelja smatramo da je potrebno razmotriti, korigovati ili dopuniti slijedeće:*

- *Prema donešenom Zakonu utvrđene su zone zaštite, gdje treća (tranzicijska zona) sadrži dvije odvojene prostorne cjeline III b površine 7,34ha i IIIa površine 85,19ha. Unutar ove zone je frekventna saobraćajnica M-18 koja ne prirodno sječe Park na dvije cjeline i uveliko otežava rad upravitelja na terenu. Potrebno je naglasiti da dio tranzicijske zone površine 85,19ha pripada privatnim licima i mjere zaštite, koje se odnose na očuvanje I i II zaštićene zone i održavanja izvornog stanja, nije moguće sprovesti i realizovati.*
- *Predlažemo da se izvrši korekcija IIIa zone, i smatramo da reducuranje granica za površine preko magistralne ceste a u korist površina iznad pećine i šireg pojasa oko vrela Studenac i Banjevac imaju svoju punu opravdanost u organizacionom i funkcionalnom pogledu.*
- *Potrebno je dopuniti Plan malim površinama na kojima bi posjetioci Parka mogli koristiti kontrolisana ložišta. U Parku imamo pojavu sve dubljeg ulaska posjetilaca u šumu kao posljedica nadzora rendžera o zabrani loženja vatre a bez alternative i mogućnosti usmjeravanja na kontrolisane površine. Trenutno, ovaj problem je primaran u području Parka i predstavlja realnu mogućnost akcidentne situacije.“*

Savjet Plana je, od strane Radnog tima (XVI Sjednica Savjeta Plana, 23.10.2009.godine), bio upoznat sa dobijenim primjedbama nakon javnog uvida i javne rasprave na Prostorni plan područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž „Bijambare“ – faza Nacrta Plana ali i sa sumiranim rezultatima javnog uvida i javne rasprave.

Savjet Plana je prihvatio i verifikovao tad predočene rezultate nakon javnog uvida i javne rasprave i dalo saglasnost Radnom timu Zavoda da nastavi rad na završetku Plana-faza Prijedlog Plana ali u okviru ranije prodiskutovanog proširenja obuhvata (usmjerenja i zaključci urađenih Ekspertiza) koje je u vidu Prijedloga, a kao prilog Prednacrtu Plana (19.12.2007.godine), bilo dostavljeno nadležnom Ministarstvu.

Prijedlog proširenja obuhvata nije razmatran na Vladi odnosno na Skupštini Kantona Sarajevo. Skupština Kantona Sarajevo je utvrdila Nacrt Plana u granicama utvrđenim Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“.

Po završetku javnog uvida i javne rasprave Zavodu je, od strane Nosioca izrade Studije uticaja na okoliš za rekonstrukciju magistralne ceste M-18 Tuzla (Šićki brod)-Sarajevo (Jošanica), bio upućen dopis iz kojeg smo saznali da su u toku aktivnosti na izradi projektne dokumentacije (varijantna rješenja) za rekonstrukciju magistralne ceste M-18 tj. za dionice koje prolaze kroz Kanton Sarajevo, a od kojih je dionica Olovo-Donji Čevljanovići (varijantna rješenja) imala direktan uticaj na obuhvat Zaštićenog pejisaža „Bijambare“ (usvojenim razvojno-planskim dokumentom-Prostornim planom Kantona Sarajevo za period od 2003 do 2023. godine nije predviđena promjena postojeće trase magistralnog puta M-18 na ovoj dionici).

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, kao Nosioc izrade Plana, razmotrio je pojedinačno dostavljene sugestije, primjedbe i prijedloge i u postupku sumiranja rezultata Javne rasprave o Nacrtu Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ daje slijedeće Obrazloženje:

Iz naprijed izloženog dostavljene primjedbe, prijedlozi i sugestije mogu se grupisati:

- ❖ pitanje korekcije granice obuhvata i zona zaštite- **da se iz obuhvata izuzme dio desno od magistralne ceste M18 Sarajevo-Tuzla a da se obuhvat područja proširi iznad pećine i šireg pojasa oko vrela Studenac i Banjevac,**
- ❖ pitanje „smještanja“ grupe od 39 stećaka-Historijski spomenik Mramorje u granicu obuhvata ovog zaštićenog objekta prirodnog naslijeđa (neposredno iza parkinga, lijevo od saobraćajnice koja vodi od magistralnog puta do Bijambarskih pećina),
- ❖ pitanje dopune Plana malim površinama na kojima bi posjetioci područja mogli koristiti kontrolisana ložišta.

- ❖ pitanje korekcije granice obuhvata i zona zaštite - **da se iz obuhvata izuzme dio desno od magistralnog puta M18 Sarajevo-Tuzla a da se obuhvat područja proširi iznad pećine i šireg pojasa oko vrela Studenac i Banjevac,**

Stav predlagača - primjedbe, sugestije i prijedlozi **po ovom pitanju (evidentirana kroz dopise: općine Ilijaš-Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove, općine Ilijaš-Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove - primjedbe iznešene od grupe građana, stanovnika područja i „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo)** se prihvataju.

Sumiranje rezultata Javnog uvida i javne rasprave na Nacrt Plana kao i uvažavanje saznanja i usmjerenja urađenih Ekspertiza rezultiralo je sa prijedlogom korekcije granice obuhvata i zaštićenih zona.

Korekcija odnosno proširenje granice obuhvata i zona zaštite Zaštićenog pejisaža „Bijambare“ vrši se u cilju zaštite:

- izvora Studenac (vodosnabdjevanje planinarskog doma Bijambare)
- dijela slivnog područja potoka Brodić koji se ulijeva u Donju Bijambarsku pećinu
- dijela terena iznad Bijambarske pećine do granice Kantona Sarajevo a u svrhu zaštite kompletnog podzemnog dijela pećine.

U odnosu na granicu obuhvata i zona zaštite, koje je utvrdio Zakon o proglašenju Zaštićenog pejisaža „Bijambare“, predložena je :

- korekcija granice obuhvata:

- južno od magistralne ceste M-18, isključena je površina (III zona zaštite) iz obuhvata objekta prirodnog nasljeđa Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ i uspostavljena je nova granica uz južnu granicu putnog pojasa pomenute saobraćajnice.,

- sjeverno iznad pećine granica je proširena do granice Kantona Sarajevo i na sjeveroistok do udoline Pigin do (razvijeni podzemni kanali Bijambarskih pećina, linijski rasporedene vrtače koje bi mogle biti u uskoj vezi s evolucijom Bijambarskih pećina, područje nekoliko parova sokola, i sl.),

- s ciljem zaštite terena u zaleđu izvora Studenac kao i maksimalne zaštite potoka Brodić granica je korigovana u smislu proširenja na sjeverozapad (od granice Kantona Sarajevo granica obuhvata, iznad toponima Kozlovac, se spušta sjeverozapadno) i uglavnom prateći granicu odjela državnih šuma dolazi do potoka Bjelila i spaja sa granicom utvđenom pomenutim Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejisaža „Bijambare“.

Ukupna površina ovako predloženog obuhvata iznosi 497,00 ha (prema pomenutom Zakonu iznosila je 367,36ha).

- korekcija granice zona zaštite:

Ovakav prijedlog granice obuhvata objekta prirodnog nasljeđa Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ uslovio je promjenu i zona zaštite i to:

- manje proširenje granice prve zaštićene zone (A zona-nukleus) u sjevernom dijelu (zaštita dijela terena iznad Bijambarske pećine), tako da predložena površina iznosi 137,00ha (po Zakonu 133,83ha)

- povećanje površina II zaštićene zone (B zona-pufer zona) za površine koje su, predloženim proširenjem obuhvata, „ušle“ u obuhvat ovog objekta prirodnog nasljeđa tako da predložena površina iznosi 308,00ha (po Zakonu 141,04ha)

- smanjenje površine treće zaštićene zone (C tranzicijska zona) za površinu južno od magistralnog puta, tako da predložena površina iznosi 52,00ha (po Zakonu 92,49ha).

Kantonalni Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa, (**nadležna institucija za ovo pitanje**), se izjasnio da je saglasan sa predloženim promjenama. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša je zauzeo stav (februar 2009. godine) da se može prihvatiti prijedlog korigovane granice obuhvata i zona zaštite i prema istom raditi Prijedlog prostornog Plana navedenog područja.

Za ovako prihvaćeno rješenje nema uticaj ni pitanje rekonstrukcije magistarlnе ceste M-18 Tuzla (Šićki brod)-Srajevo (Jošanica) tj. dionice koja prolazi južno od zaštićenog područja.

❖ pitanje „smještanja“ grupe od 39 stećaka-Historijski spomenik

Mramorje u granicu obuhvata ovog zaštićenog objekta prirodnog nasljeđa (neposredno iza parkinga, lijevo od saobraćajnice koja vodi od magistralnog puta do Bijambarskih pećina),

Stav predlagača - primjedba, sugestija i prijedlog **po ovom pitanju (evidentirana kroz dopis općine Ilijaš-Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove)** se ne prihvata. Stav se bazira na dopisu (br.M.Š.-999/08 od 09.07.2008.g.; naš br. 09-23-5615/08 od 11.07.2008.g.) Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo „ ... *da se nekropola stećaka D.Čevljanovići ne izmješta na lokalitet Bijambare nego da se njihova trenutna lokacija prilagodi i uredi potrebama nekropole, odnosno da se usljed nemogućnosti realizovanja ovog prijedloga nađe nova lokacija u neposrednoj blizini. Što se tiče ostalih nekropola s prostora Općine Ilijaš (u dopisu nije navedeno koje su nekropole u pitanju) stav kantonalnog zavoda u skladu je sa čl. 11. i čl.*

30. Zakona o zaštiti kulturne baštine, u čijim osnovnim odredbama nije dozvoljeno uništavanje , izmještanje, premještanje i uklanjanje dobra baštine, čime bi se bitno izmjenio zavičajni krajolik, odnosno slika mjesta, izuzev i samo ako je to najpovoljnije rješenje za sigurnost i čuvanje dobra.“

- ❖ pitanje dopune Plana malim površinama na kojima bi posjetioci područja mogli koristiti kontrolisana ložišta

Stav predlagača - primjedba, sugestija i prijedlog **po ovom pitanju** (evidentirana kroz dopis „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo) se ne prihvata. Radi se o visokorizičnom području, jer se namjena „šume i šumska zemljišta“ u posmatranom obuhvatu iskazuje kao dominantna namjena. Konfiguracija terena kao i odnos površina sa strogim mjerama zaštite (I i II zaštićena zona) također predstavljaju veliko ograničenje za određenje površine za ovakav sadržaj.

Nosilac izrade Plana je Plan u fazi Prijedloga uradio u, odnosu na Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“, korigovanim granicama obuhvata i zaštićenih zona verifikovanim od strane Kantonalnog Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo (nadležna institucija) i Kantonalnog Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša (resorno Ministarstvo) i dostavlja ga na dalju proceduru usvajanja.

ZAKLJUČAK

1. Ovim Obrazloženjem Zavod je, kao Nosilac izrade Plana, dao **hronološki prikaz izrade Plana sa sumiranjem rezultata javne rasprave uz svoj stav** (»stav predlagača«) po osnovu iznijetih primjedbi, prijedloga i sugestija od strane subjekata planiranja i drugih pravnih i fizičkih lica.
2. Imajući u vidu stav Zavoda i Savjeta Plana, kroz njegovo učešće i angažovanje, neophodno je da Nosilac pripreme Plana još jednom razmotri plansko opredjeljenje, istaknute stavove Zavoda kroz Obrazloženje i zauzme stav po pitanju istih.

NAPOMENA: U prilogu Vam dostavljamo:

- Zabilješku sa javne rasprave održane 25.06.2008.g.
- U pismenoj formi dostavljene stavove od subjekata planiranja i drugih pravnih i fizičkih lica (navedeni u ovom Obrazloženju)
- dopis Kantonalnog Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo – Predmet: Stav Kantonalnog zavoda o pogledu izmještanja nekropola stećaka s prostora općine Ilijaš; br.M.Š.-999/08 od 09.07.2008.g.
- dopis Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo - Predmet: Prijedlog korigovane granice obuhvata i zaštićenih zona, br. 05-14-28031/07 od 19.02.2009. god.; naš br.09-23-568/09 od 24.02.2009.g.)

BROJ: _____

DATUM: 07.07.2008.

ZABILJEŠKA SA JAVNE RASPRAVE NA TEMU NACRT PP PPO ZP
"BIJAMBARE" ODRŽANE 25.06.2008. U OMLADINSKOM DOMU SREDNJE

**Javna rasprava na temu Nacrt PP PPO ZP "Bijambare" održana je 25.06.2008. godine u
09.30 sati u prostorijama Omladinskog doma u Srednjem.**

- Pozvani su na javnu raspravu:

1. *JP "Sarajevo-šume"*
2. *KJKP "Sarajevogas"*
3. *Lovačko društvo Sarajevo*
4. *JP "Elektroprivreda BiH"*
5. *"COOR"*
6. *"Fondeko"*
7. *D.D. "BH Telecom"*
8. *Regionalni centar za zaštitu okoliša*
9. *Federalna direkcija za ceste*
10. *Zavod za izgradnju KS*
11. *Savez izviđača KS*
12. *Ministarstvo odbrane BiH*
13. *"Elektroprenos"*
14. *Agencija za vodno područje rijeke Save*
15. *KJKP "Vodostan Ilijaš"*
16. *PD "Bijambare"*
17. *JP "BH Gas"*
18. *Turistička zajednica KS*
19. *Ministarstvo prostornog uređenja KS*
20. *Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa KS*
21. *Općina Ilijaš*

- Sastanku su prisustvovali:

1. **Sadik Alić, komunalni inspektor, Općina Ilijaš;**
2. **Milena Kadrić, Ministarstvo prostornog uređenja KS;**
3. **Rahim Baltić, "BH Telecom";**
4. **Mirsad Balta, PZ "Eko-Bijambare";**
5. **Halida Vuković, "Fondeko" Sarajevo;**
6. **Meliha Avdibegović, Općina Ilijaš;**
7. **Suad Handanagić, Općina Ilijaš;**
8. **Mersa Zeković, Općina Ilijaš;**
9. **Vahid Hadžiabdić, Općina Ilijaš;**
10. **Selver Herić, predsjednik MZ Srednje;**
11. **Haris Semić, "Elektrodistribucija " Sarajevo;**
12. **Dženana Borančić, "Elektrodistribucija" Sarajevo;**
13. **Elma Karović, "Sarajevo-šume";**
14. **Nijaz Zerem, "COOR" Sarajevo;**
15. **Željka Herić, CLR-Srednje;**
16. **Zdravko Kojić, Poljoprivredna zadruga Bijambare.**

- Prisutni iz Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo:

1. **Ema Ruždić, dipl.ing.arh.**
2. **Emina Mulabegović, dipl.ing.arh.**
3. **Hajrudin Omerbegović, dipl.ing.saobr.**
4. **Nada Dusparić, dipl.ing.građ.**
5. **Hatidža Sirbubalo, dipl.biolog**
6. **Ismet Krzović, dipl.ing.arh.**

- Uvodna riječ:

- U uvodnom izlaganju gđa Ema Ruždić je izložila hronološki aktivnosti oko izrade PP "Bijambare", od Zakona usvojenog 2003. godine, definisanja granica obuhvata, formiranja savjeta plana, izrade Prostorne osnove i ekspertiza, a takođe je izložen i sadržaj samog Plana, sa njegovim najznačajnijim odrednicama.

- Potom su uslijedila pitanja i diskusija:

- Pitanja i primjedbe su se najvećim dijelom odnosili na promjenu granica obuhvata, kako zbog privatnog zemljišta s južne strane magistralnog puta, tako i zbog samih pećina, zbog kojih bi granica obuhvata trebala biti pomjerena na sjever do granice kantona. Treći razlog za promjenu granica je zaštita izvorišta koja su oskudna na ovom prostoru.

- Sugerisano je da je neophodno obezbijediti kontrolisano ložište, odnosno površine namijenjene za piknik, budući da veliki broj posjetitelja dolazi na taj prostor iz tog razloga.

- Prijedlog da se putem cijevi za propust vode kontroliše nivo potoka Bjelila i oticanje u ponor je odbačen, iz razloga što je ovdje riječ o ponoru kao hidrološkom spomeniku, te da je to i tehnički neostvarivo jer je riječ o poroznom kraškom tlu.

- Istaknuto je da, iako je vodovod "Junakovac" pravljen privatnim sredstvima, niko ne može polagati isključivo pravo na samo izvorište jer je to javno dobro.

- Dat je prijedlog da se stećci s teritorija Općine Ilijaš koji su proglašeni Nacionalnim spomenikom BiH pozicioniraju na prostor u obuhvatu ZP "Bijambare". U vezi s tim prijedlogom je zaključeno da će se u kontaktu sa Zavodom za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa KS ustanoviti kakvo je rješenje po tom pitanju moguće.

- Zaključak:

- Zaključak Javne rasprave na temu Nacrta PP PPO ZP "Bijambare", je da se sve primjedbe i sugestije učesnika u raspravi dostave u pismenoj formi Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, u roku od deset dana, a najkasnije do 07.07.2008. godine.

Sarajevo, 07.07.2008. godine.

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
 Ministarstvo zdravstva

Bosnia and Herzegovina
 Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
 Ministry of Health

Broj: 10-37-SI/08
 Sarajevo, 24.06.2008. godine

BLAŽEUKA, 01.07.2008.

25.06.2008

8/3/08

KANTON SARAJEVO

Stručna služba Vlade

n/r sekretara, Tarik Humačkić, dipl. pravnik

- O V D J E -

*/Ministarstvo prostornog uređenja
 i zaštite okoliša*

Predmet: Mišljenje na Nacrt prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“ i Nacrt Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“ - dostavlja se

Vezano za Nacrt prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“ i Nacrt Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“ koji je stavljen na javnu raspravu i dostavljen nadležnim kantonalnim organima, jedinicama lokalne samouprave, naučnim i stručnim ustanovama, da na iste daju svoja mišljenja, primjedbe i sugestije, obavještavamo Vas da je Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo razmotrilo pomenuti Nacrt prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“, kao i Nacrt Odluke o provođenju prostornog plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“, te da na iste sa aspekta svoje nadležnosti nema primjedbi niti sugestija.

S poštovanjem,

MINISTAR
 Prim. dr. Mustafa Čuplov

Dostaviti:
 1. Naslovu
 2. a/a

e-mail: minzdrav@ks.gov.ba; www.ks.gov.ba
 Tel: + 387 (0) 33 562-104, Fax: + 387 (0) 33 562-243
 Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Ilijaš
OPĆINSKI NAČELNIK
Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove
Broj:05-23-976/08

Bosnia and Hercegovina
Federation of Bosnia and Hercegovina
Sarajevo Canton
Municipality Ilijas
MUNICIPALITY MAJOR

Dana 04.7.2008.godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO

Bosna i Hercegovina
Entitet Federacija Bosna i Hercegovina
Kanton Sarajevo
Zavod za planiranje Kantona Sarajevo
ul.Branilaca Sarajeva 26,Sarajevo

PRIMLJENO: 08-07-2008			
Broj prijava	Klasifikaciona oznaka	Broj akta	Broj prijave
02	23	5523/08	

Predmet: Primjedbe i sugestije na Nacrt Prostornog Plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejzaž "Bijambare"

Poštovani,

kao što znate 25.6.2008.godine održana je javna rasprava na kojoj su uz učešće predstavnika Vašeg Zavoda iznešene primjedbe i sugestije vezane za gore navedeni Nacrt Prostornog Plana i zaključeno da se ostavi još sedam dana da se iste dostave Općini na razmatranje.

Kako je u ovom periodu došla samo jedna sugestija koja se odnosi na smanjenje obuhvata,odnosno izuzimanja jednog dijela iz njegovog obuhvata,konkretno dijela koji se nalazi između trasa magistralnog puta i trase magistralnog gasovoda,smatramo da se iz obuhvata treba izuzeti kompletan dio, desno od magistralnog puta i da se obuhvat "područja" treba proširiti na drugom dijelu.Sugerišemo proširenje obuhvata u dijelu Bijambarskih pećina čime bi se postigla bolja i kvalitetnija zaštita istih.

Istovremeno predlažemo da se Historijski spomenik "Mramorje"-grupa od 39 stećaka, smjesti na potezu,neposredno iza parkinga,lijevo od saobraćajnice koja vodi od magistralnog puta do Bijambarskih pećina.Ovaj prijedlog smo već uputili i Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine

S poštovanjem,

OPĆINSKI NAČELNIK
Nusret Mašić, dipl. ecc.

[Handwritten signature]

Dostaviti:
Olaslovu
-a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Ilijaš
OPĆINSKI NAČELNIK

Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove
Broj:05-23-976/08

Dana:01.7.2008.godine

Bosnia and Hercegovina
Federation of Bosnia and Hercegovina
Sarajevo Canton
Municipality Ilijas
MUNICIPALITY MAJOR
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA
SARAJEVO

PRIMLJENO: 04-07-2008			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Broj akta	Broj priloga
03	23	5503/08	

Bosna i Hercegovina
Entitet Federacija Bosna i Hercegovina
Kanton Sarajevo
Zavod za planiranje Kantona Sarajevo
ul.Branilaca Sarajeva 26,Sarajevo

Predmet: Primjedbe na Prostornu osnovu Prostornog Plana područja posebnih obilježja zaštićeni pejisaž "Bijambare"

Poštovani,

U prilogu akta Vam dostavljamo primjedbe iznešene od grupe građana,stanovnika područja,koje se nalazi u obuhvatu Područja posebnih obilježja zaštićeni pejisaž "Bijambare"

S poštovanjem,

ovlaštenju Pomoćnika općinskog Načelnika
Šef Odsjeka za urbanizam
Suad Handanagić, dipl.ing.arh.

Hadžimusić Ismet
Duraković Dino
Šiber Stjepan
Pejić Boško
Balta Enes
Selimović Mujo
Janjić Rajko
i drugi ...

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
OPĆINA ILIJAŠ

Primljeno: 30.06.2008			
05			

SKUPŠTINA OPŠTINE ILIJAŠ
Odjeljenje za urbanizam

PREDMET: Prijedlog učešća stanovništva na realizaciju
prostornog plana prema skicama u prilogu

Predlažemo i tražimo da se iz obaveze obuhvata regulacionog plana za koje je u prijedlogu data obaveza pri izradi PROVEDBENOG PLANA izuzme površina zemljišta koje se nalazi između dva zaštitna koridora (putevi i gasovodi) koja je ranije označena kao poljoprivredno zemljište a sada se predlaže sport i rekreacija i na osnovu zahtjeva stanovništva zadrže postojeći stambeni i gospodarski objekti, a da se na osnovu ove inicijative izvrše izmjene.

Zahtjevi stanovništva u tom obuhvatu trebaju da se rješavaju na osnovu prostornog plana i po Zakonu o prostornom uređenju na nivou Općine Ilijaš a po prijedlogu da se u III zoni predvidi mogućnost izgradnje i rekonstrukcije sa povećanjem gabarita u predviđenim parcelama i P+2 max.

Gore navedene činjenice se temelje na sljedećem obrazloženju.
Naseljeno zemljište koje se nalazi između zaštitnog koridora magistralna cesta i zaštitnog koridora magistralna cesta i zaštitnog koridora gasovoda, a sada je ubilježana III zona izdvoji jer ovo područje je naseljeno domicilnim stanovništvom čije je zemljište privatno vlasništvo sa stambenim zgradama i pratećim objektima i svi se protive pripadanje ovoj predloženoj zoni, a naročito jer nema uslova za realizaciju projekta izgradnje i realizacije za sport i rekreaciju koja je predložena.

Isto tako napominjemo da je u prilogu skice br.3 upisano poljoprivredno zemljište a prijedlog je da se ukine poljoprivredno zemljište i predloži sport i rekreacija što mi ne uvažavamo, zato smo se izjashili kao gore, ovo tim prije jer je očito da se ne mogu provoditi aktivnosti zbog uskog pojasa jer se to nalazi u špici između koridora puteva i gasovoda te se samim tim isključuje planiranje sportskog rekreacionog centra što nema svoju opravdanost što je neutemeljeno i neprihvatljivo.

Uz puno uvažavanje vas molimo da uvažite ove gore navedene zahtjeve koji su opravdani i utemeljeni.

S poštovanjem,

Datum, 30.06.2008.godine

Prilog:
- Kopija skica Plana

s.r.Hadžimusić Ismet
s.r.Duraković Dino
s.r.Šiber Stjepan
s.r.Pejić Boško
s.r.Balta Enes
s.r.Selimović Mujo
s.r.Janjić Rajko
i drugi ...

Kantonalno šumsko privredno društvo za gospodarenje državnim šumama

"Sarajevo - šume" d.o.o. Sarajevo

Kantonalni sud Sarajevo
UF/I 202/04 od 04.03.2004.g.
PDV broj: 200630090001
Žiro račun: 129-101-10001406-14 CPB d.d. Sarajevo
161-000-00367200-40 Raiffeisen bank Sarajevo

Vrsta dok.	Izdavač	RB	Strana
DOP	09	01	1 od 2

Datum: 25.06.2008. godine
Broj: 09-2617-1/08

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Zavod za planiranje razvoja Kantona
N/r :Ema Ruždić

Bosna i Hercegovina,
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA
SARAJEVO

PRIMLJENO:	04-07-2008
Organizaciona jedinica	09 23 5490/08

Predmet: Mišljenje na Nacrt Prostornog Plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“

Sintezni prikaz prostornog Plana «Zaštićeni pejzaž Bijambare» je rezultat detaljnih analiza po svim oblastima i temama. Planiranu prostornu organizaciju zaštićenog pejzaža upravitelju daje korisne informacije za upravljanje i gazdovanje područjem, kako u pogledu gazdovanja prirodnim resursima (stanje hidroloških vrijednosti, stanje flore i faune, stanje prirodnog nasljeđa) tako i u pogledu turizma i rekreacije. Planirana prostorna organizacija definiše, obrađuje i kartira razvojne elemente a to su:

- > šumske ekosisteme,
- > ne šumske ekosisteme,
- > naselje i stanovništvo,
- > turizam i rekreaciju,
- > infrastrukturni sistemi,

dajući detaljne smjernice i rješenja za zaštićeni prostor i novi pogled u upravljanju prostorom.

Kantonalni sud Sarajevo
UF/II 202/04 od 04.03.2004.g.
PDV broj: 200630090001
Žiro račun: 129-101-10001408-14 CPB d.d. Sarajevo
161-000-00367200-40 Raiffeisen bank Sarajevo

Vrsta dok.	Izdavač	RB	Strana
DOP	09	01	2 od 2

Na osnovu Prostornog Plana područja posebnog obilježja zaštićeni pejzaž „Bijambare“ u ime upravitelja smatramo da je potrebno razmotriti, korigovati ili dopuniti sljedeće :

- Prema donešenom Zakonu utvrđene su zone zaštite, gdje treća (tranzicijska zona) sadrži dvije odvojene prostorne cjeline III b površine 7,34 ha i IIIa površine od 85,19 ha. Unutar ove zone je frekventna saobraćajnica M-18 koja neprirodno sječe Park na dvije cjeline i uveliko otežava rad upravitelja na terenu. Potrebno je naglasiti da dio tranzicijske zone površine 85,19 ha pripada privatnim licima i mjere zaštite, koje se odnose na očuvanje I i II zaštićene zone i održavanja izvornog stanja, nije moguće sprovesti i realizovati.

Predlažemo da se izvrši korekcija III a zone, i smatramo da reduciranje granica za površine preko magistralne ceste a u korist površina iznad pećine i šireg pojasa oko vrela Studenac i Banjevac imaju svoju punu opravdanost u organizacionom i funkcionalnom pogledu.

Imajući u vidu ciljeve prostornog razvoja i Plana, te njihove realizacije u narednom periodu smatramo da će zaštićeni pejzaž biti primjer budućim zaštićenim područjima u državi.

- Potrebno je dopuniti Plan malim površinama na kojima bi posjetioci Parka mogli koristiti kontrolisana ložišta. U Parku imamo pojavu sve dubljeg ulaska posjetilaca u šumu kao posljedica nadzora rendžera o zabrani loženja vatre a bez alternative i mogućnosti usmjeravanja na kontrolisane površine. Trenutno, ovaj problem je primaran u području Parka i predstavlja realnu mogućnost akcidentne situacije.

S poštovanjem!

Dostaviti:
Naslovu,
Sektoru 09,
Arhiva Društva

DIREKTOR:
[Signature]
Čarife Nugret, dipl. ing. šum.

KANTONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU
KULTURNO-HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLIJEĐA SARAJEVO
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL-HISTORICAL
AND NATURAL HERITAGE OF CANTON SARAJEVO

DOP	OJ	Šifra	Veza
	210	220	

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: M.Š. – 999 / 08

Datum: 9.7.2008.

KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA
n/r gosp.Said Jamaković, direktor
Branilaca Sarajeva 26

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA

11-07-2008		
07	23	5615/08

Predmet : Stav Kantonalnog zavoda o pogledu izmještanja nekropola stećaka s prostora Općine Ilijaš

Dopisom br 02-23- 5560 obratili ste se Zavodu za mišljenje o inicijativi predstavnika Općine Ilijaš (iznesenoj na javnoj raspravi Nacrta Prostornog plana PPO ZP "Bijamabre") o izmještanju stećaka s drugih područja Općine Ilijaš na lokalitet Bijambara.

Vežano za predmetni zahtjev obavještavamo vas slijedeće : Zavod je upoznat sa pomenutom inicijativom koja se odnosila na izmještanje stećaka sa lokaliteta D.Čevljanovići na lokalitet Bijambara povodom kojeg je održan i sastanak u općini Ilijaš, na kojem su pored Načelnika općine Ilijaš, prisustvovali i predstavnici Kantonalnog Zavoda, Komislije za očuvanje nacionalnih spomenika, te Federalnog ministarstva prostornog uređenja.

Stav Zavoda je bio da se nekropola stećaka D.Čevljanovići ne izmješta na lokalitet Bijambara nego da se njihova trenutna lokacija prilagodi i uredi potrebama nekropole, odnosno da se usljed nemogućnosti realizovanja ovog prijedloga nađe nova lokacija u neposrednoj blizini.

Što se tiče ostalih nekropola s prostora Općine Ilijaš (u dopisu nije navedeno koje su nekropole u pitanju) stav Kantonalnog zavoda u skladu je sa čl. 11 i čl. 30 Zakona o zaštiti kulturne baštine, u čijim osnovnim odredbama nije dozvoljeno uništavanje, izmještanje, premještanje i uklanjanje dobra baštine, čime bi se bitno izmijenio zavičajni krajolik, odnosno slika mjesta, izuzev i samo ako je to najpovoljnije rješenje za sigurnost i očuvanje dobra.

S poštovanjem,

Direktor :
Munib Buljina, dipl.ing.arh.

Dostaviti :

- Naslovu
- Službi zaštite
- Arhivi

Broj: 05-14-28031/07
Sarajevo, 19.02.2009. godine

KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZA PLANIRANJE
RAZVOJA KANTONA
n/r gosp. Said Jamaković, direktor
Ul. Branilaca Sarajeva broj 26.
71 000 Sarajevo

24-02-2009
09 23 568/09

Predmet: Prostorni plan područja posebnih obilježja Zaštićeni pejisaž „Bijambare“
Prijedlog korigovane granice obuhvata i zaštićenih zona

Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, dana, 11.02.2009. godine dostavili ste prijedlog korigovane granice obuhvata i zaštićenih zona objekta prirodnog naslijeđa „Zaštićeni pejisaž Bijambare“.

Istovremeno uz navedeni prijedlog, dostavljen je i stav Kantonalnog Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, akt broj SK.53/09 od 22.01.2009.godine, a naknadno i zabilježske sa javne rasprave održane 25.06.2008.godine održane u Omladinskom domu Srednje .

Navedeni prijedlog sa dostavljenom dokumentacijom, predstavnici Sektora zaštite okoliša i Sektora prostornog uređenja razmotrili su dana, 17.02. 2009. godine i tom prilikom zauzet je stav da se može prihvatiti prijedlog korigovane granica obuhvata i zona zaštite područja prirodnog naslijeđa „Zaštićeni pejisaž Bijambare“ i prema istom raditi Prijedlog prostornog plana navedenog područja.

S poštovanjem,

- Dostaviti:
1. Naslovu
2. Evidencija
3. Arhiva

MINISTAR
Aleks Jusić, dip.pravnik

e-mail: prostorno@ks.gov.ba; www.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-086, Fax: + 387 (0) 33 562-177
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

-PRIJEDLOG-

**PROSTORNI PLAN PODRUČJA
POSEBNIH OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJSAŽ
„BIJAMBARE“**

**NOSILAC PRIPREME PLANA:
Vlada Kantona Sarajevo**

**NOSILAC IZRADE PLANA:
Zavod za planiranje razvoja Kantona
Sarajevo**

SARAJEVO, maj/svibanj 2009. godine

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

- PRIJEDLOG -

**PROSTORNI PLAN PODRUČJA
POSEBNIH OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJSAŽ
„BIJAMBARE“**

1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA
2. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

NOSILAC PRIPREME PLANA:	VLADA KANTONA SARAJEVO
NOSILAC IZRADE PLANA:	ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
DIREKTOR:	Said Jamaković, dipl. ing. arh.
RUKOVODILAC SEKTORA ZA RAZVOJNU DOKUMENTACIJU	Ema Ruždić, dipl. ing. arh.
RADNI TIM:	
Koordinator radnog tima:	Emina Mulabegović, dipl. ing. arh
Prostorna koncepcija:	Emina Mulabegović, dipl. ing. arh. Ismet Krzović, dipl. ing. arh.
Prirodni izvori i uslovi	Muhamed Đozić, prof. geografije
Kulturno-historijsko i prirodno nasljeđe	Emina Mulabegović, dipl. ing. arh. Ismet Krzović, dipl. ing. arh.
Stanovništvo i naselja	Gordana Memišević, dipl. ecc.
Privreda	Ljiljana Misirača, dipl. ecc. Gordana Memišević, dipl. ecc. Mr. Maida Fetahagić, dipl. ecc
Šume i šumsko-šumski ekosistemi Poljoprivredno zemljište-nešumski sistemi	Hatidža Sirbubalo, dipl. biolog
Stanovanje i društvene djelatnosti	Dubravka Šabić, dipl. ing. arh. Emina Mulabegović, dipl. ing. arh.
Turizam, sport i rekreacija	Aida Halilagić, dipl. ing. arh.
Saobraćaj i veze	Hajrudin Omerbegović, dipl. ing. saobr. Jasmina Čatić, dipl. ing. maš.
Vode, vodne površine i vodna infrastruktura	Nada Dusparić, dipl. ing. građ.
Energetska infrastruktura	Jasmina Čatić, dipl. ing. maš. Ermin Šeta, dipl. ing. el.
Zaštita okoliša	Fikret Jakupović, dipl. ing. šum.

Zaštita stanovništva i dobara

Mithat Zametica, dipl.ing. arh.

Odluka o provođenju plana

Asim Ajanović, dipl. pravnik

GIS:

Mr. Jasmin Taletović, dipl. ing. geod.

Adnan Šabeta, geod. teh.

Arijana Zulčić, geod. teh.

Admin Mekić, geod. teh.

Grafička obrada

Ismet Krzović, dipl. ing. arh.

Komunikacije sa javnošću

Mirna Kalamujić, dipl. psiholog

SADRŽAJ:

A TEKSTUALNI DIO PLANA

1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA

1.1. Opći ciljevi

1.2. Posebni ciljevi prostornog razvoja

2. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1.

PRIRODNI IZVORI I USLOVI

Geodetske podloge

Geografski položaj

Karakteristike reljefa

Geološke karakteristike

Graditeljsko nasljeđe

Prirodna baština – geomorfološki spomenici

Klimatske karakteristike

Pedološke karakteristike

Vegetacijske karakteristike

Karakteristike faune

Hidrološke karakteristike

2.2. **STVORENI USLOVI**

Postojeća izgrađenost

Infrastrukturni sistemi

- **Saobraćaj**
- **Telekomunikacije**

Hidrotehnika

Energetika

- Elektroenergetika
- Termoenergetika

Zaštita stanovništva i dobara

- Odbrana i zaštita od ratnih dejstava

2.3. **OGRANIČENJA I USLOVI ZAŠTITE**

- 2.4. PRIRODNI SISTEMI**
Šume i šumska zemljišta-šumski ekosistemi
Fauna
Poljoprivredno zemljište-nešumski ekosistemi
- 2.5. STANOVNIŠTVO**
- 2.6. STANOVANJE**
- 2.7. RAZVOJ PRIVREDE I OSNOVNI FAKTORI RAZVOJA**
- 2.8. TURIZAM, SPORT I REKREACIJA**
Turizam-prostorni aspekt
Sport i rekreacija
- Sportsko-rekreativne površine
 - Rekreacija
- 2.9. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA**
- 2.10. INFRASTRUKTURNI SISTEMI**
- 2.10.1. Saobraćaj i veze**
- Saobraćaj
 - Telekomunikacije
- 2.10.2. Vode, vodne površine i vodna infrastruktura**
- Zone sanitarne zaštite vrela i vodotoka
 - Snabdjevanje vodom
 - Odvodnja oborinskih i otpadnih voda i tretman voda
 - Uređenje vodotoka
- 2.10.3. Energetska infrastruktura**
- Elektroenergetika
 - Termoenergetika
- 2.11. ZAŠTITA STANOVNIŠTVA I DOBARA**
Odbrana i zaštita od ratnih dejstava
Zaštita od elementarnih nepogoda
- 2.12. KOMUNALNA HIGIJENA**
Prikupljanje, deponovanje i uklanjanje otpada
- 2.13. BILANS POVRŠINA I
PROSTORNO-URBANISTIČKI POKAZATELJI**
- B GRAFIČKI DIO PLANA**
- Karta 1. PROSTORNI PLAN KANTONA SARAJEVO
ZA PERIOD OD 2003. DO 2023. GODINE - IZVOD IZ PLANA**
- Karta 2. SINTEZNI PRIKAZ POSTOJEĆEG STANJA**

- Karta 3. HIPSOMETRIJSKI PRIKAZ TERENA**
- Karta 4. ANALIZA KORISNIKA ZEMLJIŠTA**
- Karta 5. KARTA OGRANIČENJA**
- Karta 6. ŠUME I ŠUMSKA ZEMLJIŠTA I POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE**
- Karta 7. VODE, VODNE POVRŠINE I VODNA INFRASTRUKTURA**
- Karta 8. TURIZAM,SPORT,REKREACIJA, STANOVANJE
I DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA**
- Karta 9. INFRASTRUKTURNI SISTEMI**
- Karta 10. KARTA UGROŽENOSTI OD MINA – PODACI “BIH MAC“**
- Karta 11. REŽIMI GRAĐENJA**
- Karta 12. SINTEZNI PRIKAZ**

- C. ODLUKA O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA PODRUČJA
POSEBNIH OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJSAŽ „BIJAMBARE“

A Tekstualni dio Plana

Na osnovu člana 12. stav 1. tačka f) i l), člana 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04) i člana 47. stav 1. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 7/05), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj _____ godine, donijela je

**PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH
OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJSAŽ
„BIJAMBARE“**

1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA

1.1. OPĆI CILJEVI

- **Maksimalno afirmirati kategoriju zaštite objekta prirodnog nasljeda kategorije «zaštićeni pejzaž»;**

- U skladu sa novom korigovanom granicom obuhvata ovog zaštićenog objekta prirodnog nasljeđa izvršiti usklađivanje iste u razvojno-palnskom dokumentu Prostorni plan Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023.godine kao i u Zakonu o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“;
- Cjelovitu zaštitu provoditi na ukupnom prostoru predmetnog obuhvata a u cilju održavanja diverziteta pejzaža i staništa;
- Zaštita raznolikosti područja na način da se mogući pritisci na postojeće sisteme preduhitre u pogledu promjena i fragmentacije staništa, onečišćenja vode i zraka, iskorištavanja prirodnih izvora, unošenja alohtonih sorti sl;
- Težiti održivom razvoju koji će biti koncipiran na postulatima brige o okolišu, tehnički podoban, privredno provodiv i društveno prihvatljiv;
- Integrisanje zaštićenog pejzaža Bijambara u šire okruženje u cilju stvaranja jedinstvene turističke ponude i razvoja komplementarnih djelatnosti.
- Uvjete korištenja prostora, kao i urbanističko- tehničke uslove za postojeće i planirane sadržaje definisati u skladu sa uslovima zaštite kvaliteta i kvantiteta vodnih resursa;
- Uvjete korištenja prostora i programe posjećivanja odrediti na temelju stepena zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti a određene graditeljske intervencije u prostoru precizirati u skladu sa utvrđenim ograničenjima i mjerama zaštite;
- Uspostaviti primjerenu turističku koncepciju i tome odgovarajuće upravljanje u skladu sa uvjetima zaštite i kapacitetima prostora, utemeljenu na cjelovitom prostorno-funkcionalnom programu;
- Podsticati naučne i obrazovne aktivnosti koje će doprinijeti razumjevanju i jačanju podrške stanovništva o značaju zaštićenih područja,

1.2. POSEBNI CILJEVI

- Obezbjediti očuvanje i zaštitu postojećih valoriziranih vrijednosti prirodnog nasljeđa u skladu sa mjerama zaštite preciziranim Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“;
- Uspostaviti trajni monitoring prirodnih vrijednosti po svim segmentima kroz sistem trajnih ploha u ekosistemima sa najvećim biološko-ekološkim značenjem kao i ekosistema sa najvećim stepenom ugroženosti;
- Dati prijedlog zona sanitarne zaštite za izvorišta Studenac, Banjevac i Junakovac, te potoka Brodić i Bjelila, koje treba u narednim fazama terenskim istraživanjima potvrditi i provesti proceduru usvanjanja;
- Definirati novu namjenu i dati uslove adaptacije građevina bivše kasarne u skladu sa utvrđenim mjerama zaštite pripadajućeg okruženja, te iskoristiti postojeće fizičke strukture za društveno koristan javni sadržaj;
- Zadržati postojeće građevine (stambene) u sadašnjim kapacitetima, omogućiti rekonstrukciju i eventualno novu izgradnju, poštujući utvrđene mjere zaštite i prihvatajući uslove korišćenja i nadzora utvrđene aktom proglašenja pripadajućeg područja zaštićenim.

- U skladu sa utvrđenim zoniranjem prostora omogućiti nadzor i uspostaviti kontinuitet kretanja posjetioca uz glavni prilazni put do određenih ciljnih tačaka razgledanja ili površina i mjesta odmora.
- Kretanje motornih vozila regulisati u skladu sa mjerama utvrđenim po zonama zaštite.

2. PROJEKCIJA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1. PRIRODNI IZVORI I USLOVI

Geodetske podloge

Za potrebe izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž „Bijambare“ korištene su geodetske podloge razmjera od R=1:1000 do 1:25.000 kao i podaci novog katastarskog premjera koji su dobiveni od općinske službe za katastar. Na osnovu tih podataka dobiven je uvid u evidenciju o razgraničenju posjeda privatnog i državnog sektora, i kao takav, korišten tokom izrade Plana. Gruntovnim stanjem posjednika Zavod ne raspolaže.

Geografski položaj

Prostor Bijambara se nalazi na sjevernom dijelu Kantona Sarajevo i Općine Ilijaš, neposredno uz magistralnu cestu Sarajevo-Tuzla. Zahvata površinu od 497 ha i sa ukupnom dužinom obuhvata od 10.178 m. Zaštićeni pejzaž Bijambara je smješten između 44⁰4'20,9" i 44⁰6'4" sjeverne geografske širine te između 18⁰29'26,3" i 18⁰31' 21,3" istočne geografske dužine sa centralnom tačkom čije su tačne geografske koordinate 44⁰5'13,4"N i 18⁰30'23,8"E. Rastojanje između najsjevernije tačke prostora i najjužnije iznosi 3,2 km a između zapadne i istočne tačke dužina je 2,5 km. Bijambarska pećina pripada prostoru središnjih bosanskih Dinarida, smještena između planina Zvijezde na sjeveru i sjeveroistoku, Ozrena na jugu i jugoistoku i Čemerske planine na zapadu i jugozapadu. Nalazi se na oko 25 km zračne linije sjeverno od Sarajeva, na platou Nišičke visoravni i između sela Nišići i Krivajevići.

Granica obuhvata, sa južne strane, ide magistralnom cestom M18 Sarajevo-Tuzla, sa istočne strane prolazi kroz selo Motike idući prema sjeveru do granice Kantona Sarajevo koja je ujedno i sjeverna granica obuhvata. Od kote 1044 (Ačkerov grob) granica se spušta prema jugu i ide istočno od naselja Gajevi, Dautovići i Nanići dolazeći do rijeke Bjelila odakla se spušta kroz naselje Borak do magistralne cete Sarajevo-Tuzla.

Karakteristike reljefa

Ovo područje predstavlja izrazitu planinsku oblast sa dijapazonom visina od 915-1044 m.n.v. - Ačkerov grob. Rijeka Bjelila protiče kroz središnji dio Nišičke visoravni i kroz kraću klisuru urezanu između brda Kopitovac (1013) i Bijambare (989), ulazi u dolinu Bijambare nazvanu po tome što je periodično plavljena, kada se u podnožju Kopitovca stvaraju bare sa dužim zadržavanjem. Otuda se dio doline u gornjem toku Bjelila naziva Barice.

Specifični geomorfološki fenomeni ovog kraja su raznovrsni karstni oblici: pećine, ponori, vrtače i škarpe. Oni su uglavnom očuvani u zapadnom i sjeverozapadnom dijelu ovog područja gdje je teren izgrađen od krečnjaka i, podređeno, dolomita srednjeg trijasa.

U području Krivajevića i Motika vide se istaknuti grebeni izgrađeni od kartifikovanih krečnjaka. U takvom terenu se nailazi na vrtače i škarpe, zahvaćene okršavanjem i raspadanjem. Ovi procesi su inicirani tektonskim procesima i egzogenim erozionim agensima, koji su tu ispoljeni dugom vremenskom periodu. Sistem ponora i pećina je razvijen od ponora Bjelila do Bijambarskih pećina, ali je prisustvo raznovrsnih kraških oblika poznato i prema jugozapadu.

Značajan ograničavajući geomorfološki faktor pri prostornom planiranju predstavlja nagib terena. Zbog toga je urađena karta nagiba terena sa veličinom grida od 1 m. Nagibi terena izraženi u postotcima kreću se u slijedećim površinama i to :

nagibi terena u %	0-5	5-10	10-15	15-20	20-30	30-40	40-50	> 50
površina u ha	84,5	75,6	73,9	72,8	100,5	49,3	21,7	18,7

Najbolju sliku terena područja sa svojim jako izraženim pravcima rasjedanja pokazuje analiza terena prema ekspoziciji i kardinalnoj orijentaciji. Ravni dijelovi zauzimaju 34,3 ha terena, na istočne ekspozicije otpada 69,9 ha, južne (JI, J, JZ) 181,8 ha, zapadne 60,2 ha i sjeverne (SZ, S, SI) otpada 149,8 ha teritorija.

orijentacija terena	F ravan teren	N sjever	NE sjevero istok	E istok	SE jugo istok	S jug jug	SW jugo zapad	W zapad	NW sjevero zapad	N sjever
površina u ha	34,3	22,8	66,3	69,9	53,8	53	76	60,2	40,9	19,8

Geološke karakteristike

U geološkoj građi Zaštićenog pejzaža „Bijambare“ i bliže okoline, učestvuju sedimenti donjeg i srednjeg trijasa. Nešto istočnije, u gornjem dijelu sliva potoka Studenac, donji trijas je navučen preko jursko-krednog fliša, koji, po svoj prilici, nije zastupljen oko pećinskog sistema Bijambara.

Najmlađi sedimenti pripadaju aluvijumu riječice Bjelila, nataloženom u proširenim dijelovima Bjelile i, znatno manje, u koritu Dubokog potoka i potoka Brodić. Debljina aluvijuma je 1-3 m. U nižim dijelovima preovlađuju šljunkovi, pretežno sitnozrni i srednjezrni, na kojima slijede gvožđevite i manganovite gline. U periodima visokih voda, kada ponori ne mogu da prime povećane količine vode, formira se plića vodna akumulacija.

Tektonska građa ovog prostora je dosta složena. U njoj učestvuju slijedeće strukture:

- **Kraljušt Bijambare zahvata teren na istočnoj strani obuhvata. Pruža se pravcem SSZ-JJI i ide od grebena Bijambara, kroz dolinu Bjelile, do zaseoka Duševine.**
- **Rasjed Bijambare-Krivajevići se pruža od padina Kozlovca, pa ispod karbonatnog masiva Bijambarskih pećina, pravcem SSZ-JJI, ide do puta Sarajevo-Tuzla.**

Na osnovu Studije „Karta mineralnih sirovina Kantona Sarajevo“ ovaj prostor je izdvojen kao područje perspektivno za istraživanje metala.

Bijambarske pećine, kao i druge karstne pojave u okviru Zaštićenog pejzaža „Bijambare“ predstavljaju jedinstvenu geološku pojavu u Dinaridima Bosne i Hercegovine, a rijetke su pojave i u Južnoj grani Alpa. Zbog toga je ovu prirodnu rijetkost potrebno uvrstiti u registar objekata od posebne geološke važnosti.

Graditeljsko nasljeđe

Unutar predmetnog obuhvata nisu registrovane građevine graditeljskog naslijeđa. Najbliži lokalitet, evidentiran Prostornim planom Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023. godine, je nekropola stečaka Mramorje.

Prirodna baština – geomorfološki spomenici

Evidentirane vrijednosti prirodne baštine su geomorfološki spomenici – pećine.

Područje Bijambara je svoj značaj i pravnu zaštitu dobilo prije svega po osnovu prisutnih geomorfoloških fenomena evidentiranih u sklopu kompleksa pećina i ponora na sjevernom dijelu obuhvata.

Srednja (Glavna) Bijambarska pećina je najduža, najatraktivnija i najviše istražena pećina na ovom prostoru. Prvi detaljan opis potiče od I. Baušića i V. Ržehaka iz 1959. godine a detaljno geološko- speleološko istraživanje izvršio je M. Malez 1968. koji je snimio i grafički prikazao cijeli objekat. Ulaz u pećinu leži na 945 m n/v i udaljen je oko 150 m uređenom strmom stazom od planinarskog doma. Dužina pećine je 420 m koliko ima uređenih osvijetljenih staza a koje prolaze kroz 4 povezane dvorane od kojih je posljednja i najveća, zbog odlične akustičnosti, nazvana „Muzička dvorana“. Tlo je prekriveno vlažnom glinom koja je mjestimično očvrstnuta kalcitnom korom sa brojnim kamenicama, mnoge ispunjene vodom. Na kalcitnoj kori se naročito u središnjem dijelu dvorane nalaze brojni stalaktiti. Po svojim ukrasima, najraznovrsnijim po veličini, obliku i boji, ova dvorana spada među najljepše ukrase našeg podzemlja. Temperatura zraka je slabo podložna vanjskim kolebanjima i unutar pećine se kreće u rasponu od 4-6°C, relativna vlažnost je vrlo visoka i rezultat je slabe cirkulacije između vanjskog prostora i unutrašnjosti pećine. Radovi na uređenju su započeli krajem 60-tih godina XX stoljeća i sa prekidima traju do danas. Tokom 2007 godine su uložena znatnija sredstva na poboljšanje rasvete, sanaciji i proširenje pješćakih staza pri čemu je ukupan prostor unapređen za posjetu i razgledanje.

Gornja Bijambarska pećina se nalazi iznad i desno od Glavne pećine na udaljenosti cca 60 m. Ulaz na 973m n/v otkriva jedno veće pećinsko proširenje iza kojeg se nastavlja 2 pojedinačna honika u pravcu S-Z i S-I. Široko predvorje orjentisano prema jugozapadu je suho i bogato osvijetljeno pa pogodno kao prahistorijsko sklonište.

Ova pećina je značajno arheološko nalazište i dobro je opisana u djelu Meleza (1968). Od tada, nisu provedena daljnja istraživanja, pa vjerujemo da su rezultati koji su predstavljeni u tom djelu još uvijek aktuelni. Stratigrafsko-paleontološki nalazi slojeva iz istraživačkih sondi su pokazala materijalne ostatke životinja iz ledenog doba i pećinskih ljudi iz doba paleolita.

Donja Bijambarska pećina je ustvari aktivni ponor potoka Brodić. Leži južno-jugozapadno od srednje pećine na udaljenosti oko 100 m, na koti 915 n.v. Visinaka razlika prema Srednjoj pećini je 30 m i ona je hipsometrijski niža od ponora Bjelila. Njeni oblici podsjećaju na tipičnu evoluciju u uvjetima otvorenog kanala. Osim ulaznog prostora ostatak pećine je vrlo uzak, dužina kanala je oko 60 m.

Đurićina pećina je locirana na oko 600 m od Srednje pećine u pravcu sjevero-istok. Od otvora se pruža oko 40 m dubok kanal, na čijem dnu se nalazi snijeg do kasno u ljeto. Vertikalni kanal se pri dnu proširuje u jednu prostoriju – dvoranu čije dno je djelimično prekriveno debelom kalcitnom korom. Do pećine se prolazi ispod kamenog svoda pred kojim je manja vrtača. Objekat je nenarušen, prolaz obrastao brojnim endemičnim i reliktnim biljnim vrstama, nedovoljno istražen i nije topografski snimljen, a ulaz je nepodesan za posjetioce.

Dimšina pećina se nalazi kod ponora Bjelila uz put za Bijambarske pećine. Ima širok kanal visine 2 m koji odmah nakon ulaza postaje vrlo strm. Položaj ove pećine pokazuje da je ona u nedavnoj geološkoj prošlosti imala ulogu ponora koji je drenirao vodu Bjelila i pritoka. Istu ulogu je preuzeo sadašnji ponor nakon što je snižen erozioni nivo rječice Bjelila. Iz mape ovog područja se vidi da se Đurićina i Dimšina pećina djelimično prepliću.

Novim speleološkim istraživanjima tokom 2006. godine registrovane su još tri pećine (Ledenjača, Ledenica, Nova pećina), a ranije dati podaci su djelimično revidovani i dopunjeni za Katastar speleoloških objekata BiH.

Klimatske karakteristike

Šire područje Bijambara se nalazi u Centralnom dijelu Bosne i Hercegovine. Obuhvata oblast sjeverno od Sarajevske kotline, na Nišićkoj visoravni. Na ovu oblast ima uticaj umjereno kontinentalne klime iz panonske nizije sa sjevera i planinska klima sa juga, pa sa klimatološke tačke gledišta predstavlja dosta složeno područje. Zahvaljujući prosječnoj nadmorskoj visini od 950 metara može se reći da se nalazi u pojasu umjereno kontinentalne klime pretplaninskog tipa. Srednja godišnja temperatura ovog prostora kreće se oko 7,2 °C; maksimalna temperatura u julu i avgustu može ići i do 34 °C, a minimalna u januaru i do -26 °C. Najhladniji mjesec u godini je januar sa srednjom temperaturom oko -2,5 °C, a najtopliji juli sa srednjom temperaturom oko 16°.

Raspored padavina po mjesecima je dosta ravnomjeran, a najkišovitiji mjeseci su maj, juni i novembar. Godišnja suma padavina za širi lokalitet Bijambara je oko 1000 l/m² (T). U pogledu intenziteta padavina, ovo područje spada u pljuskovita područja, posebno u ljetnjem periodu.

Dominantni pravci vjetrova su sjeverozapadni i sjeverni, a da sa velikim procentom zabilježeno je i prisustvo jugoistočnog vjetrova. Jaki vjetrovi pušu najčešće zimi i u proljeće, dok su u ostalo doba godine mogući, ali rjeđi.

Pedološke karakteristike

Izražena heterogenost geološke podloge, hidrogeoloških karakteristika kao i klimatskih prilika usloveli su visoku diferenciranost tipova zemljišta. Zemljište, kao ekološki faktor, u uskoj je vezi sa biljnim zajednicama tako da se ta zakonitost iskazuje i na predmetnom području.

U zavisnosti od stepena razvijenosti i načina vlaženja u predmetnom obuhvatu diferenciraju se zemljišta iz grupe automorfni i hidromorfni zemljišta. Automorfna tla u potpunosti dominiraju i pokrivaju velike površine. Predmetnom području poseban značaj i obilježje daju zemljišta tipa tresetišta. Glavna genetska karakteristika ovih zemljišta je hidromorfizam. Jedna od posljedica tog procesa je usporeno razlaganje organske materije. Za predmetno područje vršena su istraživanja tresetnog zemljišta na dva lokaliteta koja su opisana i analizirana u materijalu „Valorizacija prirodnih vrijednosti turističko-rekreativnog kompleksa Bijamabare“.

Površine su, u odnosu na bonitetnu vrijednost, razvrstane u 3 kategorije i to: IVb, V i VI kategorija, od kojih je V najmanje zastupljena dok se ostale iskazuju kao dominantne u odnosu na ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta.

Na nivou sadašnjeg stanja ovi prostori se koriste najvećim dijelom kao livade i pašnjaci, a neznatno kao obradive površine.

Izražen stepen heterogenosti prirodnih faktora (reljef, geološka podloga, tipovi zemljišta, klimatski parametri i sl.) uslovio je veliku biološku raznolikost posmatranog područja, a koja se iskazuje kroz singenetske specifičnosti šumskih i nešumskih ekosistema.

Vegetacijske karakteristike

U pogledu hidromorfoloških karakteristika, florističkih i faunističkih vrijednosti, vrijednosti ekosistema u cjelini, pejzažnih osobenosti područje karakteriše niz specifičnosti, tako da cijeli obuhvat dobiva karakteristike složenog, senzitivnog sistema neprocjenljive vrijednosti.

Ukupnost interakcijskih osnosa biotičkih i abiotičkih faktora predmetnog područja rezultirala je visokim stepenom diverziteta živog svijeta i životnih zajednica. Na posmatranom području konstatovane su 133 različite životne zajednice nivoa asocijacije. Njihovu strukturu čini preko 800 vrsta viših biljaka. O broju algi, gljiva, životinja, posebno insekata, te nižih oblika i formi organizacije života gotovo da i nema potpuno egzaktnih podataka. Osnovano se prepostavlja da su vrijednosti veoma visoke. Javlja se i brojni predstavnici faune-sisari, ptice, gmizavci, vodozemci, mekušci, insekti i druge grupe životinja na nižem stupnju razvoja.

Procjenjuje se da na ovom području egzistira značajan dio biljnog svijeta Bosne i Hercegovine. Biljni i životinjski oblici ovog prostora organizovani su u oko 133 ekološka sistema nivoa asocijacije, 51 nivoa vegetacijske sveze i podsveze, 35 vegetacijskih redova, 22 sistema nivoa vegetacijske klase. U vegetacijsko-ekološkom pogledu ovo područje spada u oblast sa najvišim stupnjom vegetacijske i ekološke raznolikosti.

Konzumentska komponenta je također veoma raznovrsna. Izražen stepen diverziteta među vrstama faune generisan je opštom visokom raznolikošću ekoloških uslova i životnih zajednica.

U granici posmatranja najzastupljenija namjena je «šume i šumska zemljišta». U strukturnom smislu iskazuju se kao visoke šume, izdanačke šume, goleti sposobne i nesposobne za pošumljavanje, a što potvrđuje i sintaksonomski pregled biljnih zajednica.

Područje karakteriše veliko bogatstvo vrsta koje po osnovu fiziološko-farmakološkog djelovanja spada u grupu medicinske flore. Ima dosta ljekovitih, jestivih, aromatičnih i vitaminskih biljaka, koje u prirodnom ambijentu obrazuju interesantne mozaike i samom području daju posebnu oblikovnu notu u periodu behara, cvijetanja i/ili plodonošenja. U granici posmatranja zastupljeno je i različito medonosno bilje.

Karakteristike faune

Područje zaštićeni pejisaž „Bijambare“ odlikuje se i izuzetnom faunističkom raznovrсноšću, a što se naročito očituje u pojedinim skupinama organizama. Evidentna je veza populacije životinja i producentne komponente ekosistema. U ekosistemima tamnih četinarskih šuma, mezofilnih lišćarsko-listopadnih šuma, šibljaka i šikara, termofilnih lišćarsko-listopadnih zajednica, livadskim ekosistemima, vodenim ekosistemima brojne vrste sisara, ptica, gmizavaca, vodozemaca, raznih insekata i sl. nalaze svoje stanište. Mnoge vrste su endemične te i sa ovog aspekta prostor iskazuje niz specifičnosti.

Hidrološke karakteristike

Područjem Bijambara u hidrološkom smislu dominiraju dva vodotoka Bjelila i Brodić, kojim se vrši transport voda sa Nišića prema ponorskim zonama na lokalitetu Bijambarskih pećina. Ne postoje podaci o osmatranju i mjerenjima ovih vodotoka, te stoga nije poznat ni njihov režim. Formiranje retenzije na širem području Bijambara u direktnoj je vezi sa kapacitetom poniranja. Ponorska zona u donjoj Bijambarskoj pećini nesmetano evakuiše sve vode potoka Brodić, a ponorska zona u području Dimšine pećine bez problema prihvata male i srednje male vode, dok se u srednjim i velikim vodama na tom prostoru formira retenzija.

U dosadašnjem periodu ovo područje sa hidrološkog aspekta nije razmatrano. Ne postoje dostupni podaci o bilo kakvim mjerenjima na osnovu kojih bi bilo moguće kvantificirati količine voda koje se evakuišu putem ponorskih zona. Nije poznat ni mehanizam zagušenja poniranja, ni faktori koji na to utiču.

Od izvora unutar predmetnog zaštićenog obuhvata locirani su izvori Studenac, Banjevac, Junakovac, Babina voda, Dragina voda, Hadžino vrelo. Sva izvorišta su sa relativno malim izdašnostima.

Na zapadnoj granici tretiranog obuhvata locirano je vrelo Studenac koje je kaptirano za potrebe planinarskog doma na Bijambarama.

Najznačajnije izvorište u obuhvatu je Junakovac. Izvorište je kaptirano za potrebe seoskog stanovništva i vikend naselja Borak.

Unutar lokaliteta je kaptirano i vrelo Babina voda za potrebe lokaliteta koji je poslije rata gradila Armija BiH, a koji se sada praktično ne koristi.

2.2. STVORENI USLOVI

Postojeća izgrađenost

Postojeća izgradnja unutar obuhvaćenog prostora je zastupljena na više odvojenih lokaliteta u vidu različitih sadržaja koji zajedno sa pripadajućim uređenjem predstavljaju jedinstvenu namjenu građevinskog zemljišta. Prisutne su grupacije i pojedinačne građevine (stanovanje), planinarski dom, kompleks bivše kasarne i turistički kompleks u izgradnji na području Borka.

Nema cjelovitog naselja sa lokalnim ruralnim stanovništvom, odnosno za jednu manju grupaciju vikendica se može reći da pripadaju rubnoj zoni naselja Krivajevići.

Registrovane građevine su isključivo kuće za odmor, odnosno povremeni sezonski boravak korisnika koji žive u urbanim zonama Ilijaša ili drugih gradskih općina. Nekoliko raštrkanih starih kuća i posjeda domicilnog stanovništva je devastirano i napušteno. Sada je najveća grupacija vikend kuća evidentirana uz potok Junakovac gdje su ranije izgrađene i tokom rata destruirane kuće, većim dijelom, ponovo obnovljene.

Druga lokacija je grupacija vikend kuća uz istočnu granicu obuhvata u području Dolova gdje su sveregistrovane građevine devastirane i napuštene.

Posebna namjena obuhvata je prostor unutar ograde kompleksa bivše kasarne „Zamo Dučić“. Prostornim planom Kantona Sarajevo za period od 2003. do 2023. godine je ova namjena prikazana na većoj površini koja obuhvata državnu šumu. Raspuštanjem Vojske Federacije je kompleks izgrađenog zemljišta uz potok Bjelila ustupljen Kantonu za odgovarajuću javnu funkciju a šumsko zemljište preko potoka ostalo kao državno dobro. Sadašnje stanje na građevinskoj parceli obuhvata pet montažnih baraka BGP 2.200m², prečistač otpadnih voda, bunar, propust i zacjevljenje dijela povremenog potoka, te pripadajući okolni prilazni i manipulativni prostor. Mimo građevinske parcele evidentirani su još otvoreni hladnjak uz potok i ulazna kapija sa rampom i portirnicom. Prilaz objektima je kroz kapiju novom internom saobraćajnicom dok je evidentirani nekategorisani put van funkcije.

Registrovan je planinarski dom izgrađen 1971. za PD Zvijezda-Ilijaš koji je u funkciji, (Dom i je nakon ratnih dejstava obnovljen i uz stalnog domara otvoren za javnost). Kapacitet objekta je 30 ležaja u sobama sprata i potkrovlja, prizemlje sa boravkom i kuhinjom i mogućom uslugom na terasi ispred kuće.

Na lokalitetu Borka smještena je grupacija ruralnih objekata sa naglašenim ambijentalnim karakteristikama.

Prema uvidu na terenu i dostupnim podacima, unutar obuhvaćenog područja nema stalnih stanovnika. Tokom cijele godine otvoren je jedino planinarski dom sa prisutnim domarom i renderima koji su u službi Upravitelja. Vikend naselje kao i turističke građevine se koriste uglavnom sezonski, još su u fazi izgradnje i bez stalno prijavljenih stanovnika.

Infrastrukturni sistemi

Saobraćaj

Udaljenost Bijambara je oko 30 km od saobraćajne petlje na dionici autoputa na koridoru 5c u Jošanici (Vogošća) i oko 40 km od centra Sarajeva, te oko 50 km od Zenice.

Magistralni put M18 sa saobraćajno-tehničkim elementima primjerenim ovoj kategoriji, u dužini cca 1,4 km prolazi ivicom zaštićenog prostora i praktično predstavlja njegovu jugositočnu granicu. U skladu sa zakonskom regulativom, u obuhvatu nema drugih kategorisanih puteva, odnosno, ostali putevi su nekategorisani sa funkcijom zadovoljenja potreba i pristupa postojećim objektima i prostorima.

Pristup je moguć sa istočne strane iz pravca Krivajevića, sa jugozapadne iz pravca Borka i zapadne iz pravca Crne rijeke ili Kamenice. To su završeci seoskih puteva rubnih dijelova naselja koji dotiču granicu područja i kroz zaštićeno područje se produžavaju kao šumske staze. Dionica puta prema planinarskom domu od magistralnog puta do raskršća ka domu u dužini od 1,9 km je sa asfaltnim kolovozom kao i manja dionica kroz kompleks bivše vojne kasarne dok su ostali putevi u obuhvatu sa makadamskim ili zemljanim kolovozom.

Telekomunikacije

Pretplatnički i optički kabl pokriva lokalitet Bijambarske pećine i područje Krivajevića sa ukupnim kapacitetom od 20 tf. priključaka.

Hidrotehnika

Unutar predmetnog obuhvata locirani su izvori Studenac, Banjevac, Junakovac, Babina voda, Dragina voda, Hadžino vrelo, te potoci Bjelila i Brodić. Sva izvorišta su sa relativno malim izdašnostima.

Na zapadnoj granici tretiranog obuhvata locirano je vrelo Studenac koje je kaptirano za potrebe planinarskog doma na Bijambarama.

Najznačajnije izvorište u obuhvatu je Junakovac. Izvorište je kaptirano za potrebe seoskog stanovništva i vikend naselja Borak. Prema podacima JKP „Vodostan“-a, raspoložive količine vode na tom izvorištu su nedovoljne za sadašnje potrebe, tako da se ubrzano iznalaze mogućnosti za uvođenje dodatnih količina vode u sistem.

Unutar lokaliteta je kaptirano i vrelo Babina voda za potrebe lokaliteta koji je poslije rata gradila Armija BiH, a koji se sada praktično ne koristi.

Prikupljanja i tretman otpadnih voda se rješava pojedinačno preko septičkih jama ili se ne vrši nikako. Pražnjenje septika nije organizovano, ni kontrolisano.

Na pomenutom lokalitetu vojske postoji manji lokalni uređaj koji je svoj efluent upuštao u potok Bjelila.

Energetika

Elektroenergetika

U okviru obuhvata postoje izgrađene tri TS i jedna u rubnom prostoru naselja Krivajevići (izvan granica zaštićenog područja). Sve transformatorske stanice su priključene nadzemnim vodom sa magistralnog dalekovoda Nišići-Krivajevići, osim TS Bijambare, koja je sa magistralnog dalekovoda priključena starim kablom na kojem su kraće dionice zamijenjene novim.

Postojeći elektroenergetski sistem zahtijeva rekonstrukciju u cilju poboljšanja sigurnosti i funkcionalnosti napajanja postojećih i planiranih objekata.

Termoenergetika

Na predmetnom obuhvatu nema izgrađenih sistema za kontinuirani dovod toplotne energije. Postojeći objekti se zagrijavaju individualnim sistemima, koristeći uglavnom čvrsta goriva ili električnu energiju.

Zaštita stanovništva i dobara

Odbrana i zaštita od ratnih dejstava

Lokalitet Bijambare je specifičan iz razloga proteklih ratnih dešavanja.

Kroz izvođenje generalnog izviđanja od strane izviđačkog tima Regionalnog ureda Sarajevo, a na osnovu informacija koje su prikupljene tokom izviđanja za područje Bijambara je bilo postavljanja mina kao i uklanjanja mina tokom ratnih dešavanja i to iza linija sukoba što u mnogome usložnjava minsku situaciju, budući da je područje prostorno veliko.

Za navedeno područje je urađeno 10 projekata tehničkog izviđanja (projekti iza linije sukoba) kojima se trebalo stručnim metodama potvrditi, odnosno ukloniti sumnja u miniranost na dijelu terena, a za koje je bilo indicija tj.određene naznake miniranosti (informatori).

Projekti tehničkog izviđanja su provedeni tokom 2005, 2006 i 2008. godine čime je deminirana površina od 488.000 m².

Proširenjem obuhvata zaštićenog područja na sjever obuhvaćeno je rizično područje (područje ispred bivše linije VRS), površine 45,4795 ha od bivše linije konfrontacije, za koje je potrebno izvršiti generalno izviđanje, te odrediti protuminsku akciju. Površine su registrovane na području Druge zaštićene zone u rejonu šumskog zemljišta, iznad pećina.

2.3. OGRANIČENJA I USLOVI ZAŠTITE

Spektar vrijednosti područja istaknut pojedinačno po pojedinim segmentima sredine (npr. tresetište, pećine kao geomorfološki spomenik, poniranje vode i sl.), ali i sintezno (preklapanje vrijednosti), iskazuju se kao manja ili veća ograničenja koja, zbog opasnosti od njihovog ugrožavanja (voda, biološki sistemi i sl.), ograničavaju i preciziraju korištenje prostora i aktivnosti u njemu.

Nova saznanja, na osnovu urađenih Ekspertiza, su upotpunila informacije o području u granici obuhvata, ali su ukazala i na vrijednosti njegovog neposrednog okruženja. Povezanost sistema, njihova djelimična narušenost nastala neusklađenim aktivnostima, neriješenim i nedimenzionisanim sistemima infrastrukturne opremljenosti (posebno dispozicija otpadnih i oborinskih voda) ukazuje na potrebu opreznog poduzimanja aktivnosti u pogledu namjene, sadržaja, kapaciteta i sl.

Rezultati ekspertiza, u najkraćem obliku sumirani, ukazuju da:

- usmjerenja, zaključci i preporuke ekspertiza iz oblasti faune i zdravstvenog stanja šuma, u kvalitativnom smislu, upotpunjuju sliku područja i nemaju uticaja na granice obuhvata,
- hidrološka i hidrogeološke ekspertize, u analitičko-planerskom smislu, upotpunjuju podatke o vrijednostima područja. U kvalitativno-kvantitativnom smislu ukazuju na osobenosti koje se istovremeno iskazuju i kao ograničenje koje se mora respektovati, na ovom nivou razvojne dokumentacije, kao zona sanitarne zaštite.

Ovim Planom preciznije određenje u pogledu urbanističko-tehničkih uslova za pojedine namjene i sadržaje ne može se definisati bez izrade detaljnije provedbene i projektne dokumentacije (područje Junakovac, kompleks bivše kasarne).

Donešenim Zakonu o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“ („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 21/03) utvrđene su zone zaštite a koje su po osnovu novih saznanja korigovane i kao takve usvojene ovim Planom. Granice obuhvata i zaštićenih zona (I, II i III) utvrđene i opisane Odlukom o provođenju ovog Plana predstavljaju osnov za izmjene granica obuhvata i zaštićenih zona utvrđenih pomenutim Zakonom.

Prva zaštićena zona (nukleus) **obuhvata centralni dio središta predmetnog obuhvata sa planinarskim domom, pećinama, potokom Bjelila od Junakovca do ponora. Istočna granica vodi duž granice šumskog odjela i privatnih parcela (granicom izgrađenih kasarni) djelimično prilaznom saobraćajnicom do raskrsnice za Dolove i dalje na sjever obuhvatajući širi pojas oko pećina. Zapadna granica se od prelaza preko Brodića približno pravolinijski i ravnicom spaja sa ušćem Junakovca u potok Bjelila, skreće prema istoku i čini južnu granicu cca 150 m, ide duž potoka Bjelila do kompleksa bivše kasarne. Ovako omeđen prostor zauzima površinu 137,00 ha, što je oko 27,00 % ukupnog obuhvata.**

Unutar datih granica nalaže se potpuno očuvanje prirodnog ambijenta uz sljedeće zabrane: narušavanje ambijentalnih vrijednosti, sječa šume, eksploatacije mineralnih sirovina, iskorištavanje fosilnih resursa, lova i ribolova, sakupljanje ljekovitog bilja, prikupljanje primjeraka divlje flore i faune, namjerno unošenje invazivnih vrsta, pašarenje, izgradnja u zonama postojećih vrela i slivnom području, isušivanje visokih i niskih tresetišta, mijenjanje mreže vodotoka, saobraćaja, upotreba otvorenog plamena, odlaganje čvrstog otpada.

Druga zaštićena zona (puffer) zauzima međuprostor od ovih granica do III zone zaštite ili vanjskih granica zaštićenog područja i obuhvata sa juga lokalitet vikendica ispod rezervoara Junakovac sa prilaznim putem do magistralne ceste, uzvisinu Kopitovac,

prostor poligona bivše kasarne. Istočna granica vodi međama parcela cca 350,00 m desno od puta ka domu, do međa privatnih parcela područja Dolovi/Motike. Sa zapadne i sjeverne strane zona je proširena na prostor državne šume do granice naselja i privatnog zemljišta, odnosno karakterističnih topografskih znakova i granice Kantona.

Unutar ovih granica nalaže se takođe očuvanje izvornog stanja i zabrana: sječe drveta (osim sanitarne sječe), lova i ribolova, sakupljanje ljekovitog bilja, prikupljanje primjeraka divlje flore i faune, unošenje invazivnih vrsta, izgradnje u zonama postojećih vrela, slobodnog saobraćaja putničkim vozilima, kao i svih ostalih aktivnosti koje mogu remetiti vrijednost Prve i Druge zone i valorizovani pejzaž.

Treća zaštićena zona (tranzicijska zona) obuhvata prostor uz južnu i istočnu granicu obuhvata, pretežno privatno zemljište rubnih dijelova naselja Borak, naselja Krivajevići i magistralnu cestu. Mjere zaštite unutar ovih granica su usmjerene na očuvanje Prve i Druge zaštićene zone i održavanju izvornog stanja, a obuhvataju zabranu privrednih aktivnosti, intenzivne poljoprivrede i svake izgradnje u obimu koji će narušiti prirodne vrijednosti područja. Mogući su tradicionalni oblici stanovanja (postojeće građevine) i pratećih aktivnosti te ograničeni i kontrolisani razvoj turističke djelatnosti.

Površine zaštićenih zona i njihova zastupljenost u ukupnom obuhvatu

Zaštićene zone	Površina	
	ha	%
I (nukleus)	137,00	27,50
II (tampon)	308,00	62,00
III (tranzicijska)	52,00	10,50
Ukupan obuhvat	497,00	100,00

Pored ovih ograničenja na terenu su prisutna i stečena ograničenja koja se iskazuju kao prepreke za funkcionisanje postojećih namjena unutar obuhvata kao cjeline. To su ograničenja u kapacitetima infrastrukturne opremljenosti, kao i površine registrovane ugroženosti od mina.

2.4. PRIRODNI SISTEMI

U granici obuhvata vrijednosti bioloških sistema, iskazane kroz spektar šumskih i nešumskih ekosistema, u ukupnoj namjeni površina imaju dominantnu zastupljenost (369,35 ha). Definišu se kao namjena: „šume i šumska zemljišta-šumski ekosistemi“ i „poljoprivredno zemljište-nešumski ekosistemi“. Promjenom granice obuhvata ovog zaštićenog objekta prirodnog nasljedstva tj. korigovanjem južne granice, a proširenjem na

sjever, sjeverozapad (do granice Kantona) i zapad, površine u namjeni „šume i šumska zemljišta“ su povećane, tako da njihova površina u datim granicama iznosi 319,20 ha. Također je došlo i do promjene bilansa površina i u namjeni „poljoprivredno zemljište“, te njihova površina inosi 50,15ha.

Saznanja i usmjerenja iz oblasti hidroloških i hidrogeoloških istraživanja iskazuju se i kao vrijednost, a istovremeno i kao ograničenje, i na nivou ovog razvojno-planskog dokumenta moraju se respektovati utvrđivanjem namjene „zona sanitarne zaštite“.

Voda u predmetnom obuhvatu javlja kao temeljni fenomen koji je osnov pojave spektra bioloških vrijednosti, te narušavanje uspostavljenih interakcijskih odnosa može da ugrozi očuvanje akvatičnih i semiakvatičnih ekosistema odnosno pejzaža koji ovom prostoru daju prepoznatljiv pečat.

S druge strane izgradnja područja, kako neposrednog okruženja tako i unutar predmetnog obuhvata, zbog moguće pojave zagađenja i/ili prekomjernog trošenja, dovodi u pitanje očuvanje tih sistema. Uspostavljanje ove namjene ima značaj kako sa aspekta zaštite vode, kao osnovnog elementa biološke raznolikosti, ali i kao primarnog uslova zadovoljenja potreba korisnika pitkom vodom prema raspoloživim potencijalima.

Kad je riječ o šumskim i nešumskim sistemima evidentirani su:

- kao namjene:
 - „šume i šumska zemljišta-šumski ekosistemi“ i
 - „poljoprivredno zemljište-nešumski ekosistemi“
- unutar namjena:
 - „zona sanitarne zaštite“ i
 - „sport i rekreacija“.

U granici posmatranja vegetacijski pokrivač sa aspekta strukture, očuvanosti i potencijala zahtjeva određene aktivnosti na zaštiti, uređenju i unapređenju a u skladu sa mjerama zaštite utvrđenim Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“.

Evidentiranje i valorizovanje vrijednosti područja bili su osnov za njegovu pravnu zaštitu. Međutim podaci se moraju aktualizirati u pogledu detaljnije identifikacije areala flornih elemenata, uspostave kontinuiranog praćenja stanja kako po osnovu pojedinačnih elemenata sredine tako i na nivou sistema kao cjeline, a s ciljem trajnog očuvanja biološke raznolikosti i vrijednosti zaštićenog područja, sprečavanje štetnih zahvata i poremećaja nastalih djelovanjem čovjeka, održive upotrebe prirodnih vrijednosti na dobrobit sadašnjih i budućih naraštaja uz što manje narušavanje ravnoteže njenih pojedinih dijelova.

Uspostavom stalnog monitoringa područja identifikovat će se faktori koji mogu uticati ili onemogućiti ostvarenje postavljenih ciljeva, a koji mogu biti:

- unutrašnji prirodni faktori-variranje pojedinih elemenata prirodne sredine izvan valence koja im je inače, pojedinačno karakteristika (npr. promjene vodnog režima),
- vanjski prirodni faktori-uticaji koji dolaze izvan granica područja (zagađenje, štetočine i sl.),
- unutarnji antropogeni faktori-širenje alohtonih vrsta, uznemiravanje i sl.
- vanjski antropogeni faktori-posljedice uticaja evidentiranih promjena u bližoj i široj okolini predmetnog obuhvata.

Rezultat stalnog praćenja je definisanje «granice prihvatljivih promjena» a koje treba da upozori na svako prekoračeno odstupanje.

Dosadašnje poimanje zaštite kao pasivnog pristupa očuvanju vrijednosti zamjenjuje pristup održivi razvoj. Uspostavljanje interaktivne veze između potreba za zaštitom sa jedne strane i kontrolisanog «korištenja»-upoznavanja, posmatranja, izučavanja sa druge strane uz efekte dobiti (u skladu sa ograničenjima) treba da prevaziđe dosadašnji

nepomirljiv aspekt očuvanja prirode i razvoja. Ovdje se govori o efektima kvaliteta, a ne kvantiteta. Vrijednosti koje se iskazuju kao glavni atribut zaštićenog područja teško se mogu nekom metodom ekonomskog valorizovanja iskazati kao profit ovog područja, jer nedostatak objektivnih mjerila razlog je što se u društvenim bilansima još uvijek pojavljuje samo vrijednost proizvodnih funkcija (npr. šume), a ne i vrijednosti koje treba štiti i zaštititi (polivalentne funkcije šume).

Šume i šumska zemljišta - šumski ekosistemi

U granici posmatranja dominantni su šumski sistemi i zauzimaju površinu od 319,20 ha. Objedinjuju površine šuma i šumskog zemljišta državnog sektora i površine čiji su korisnici fizička i druga pravna lica. Površine državnog sektora su dominantne (308,70ha) i iskazuju se kao kompaktna cjelina (zajedno sa površinama unutar druge namjene) čiji kontinuitet prekidaju veće ili manje čistine, koje imaju značaj u oblikovnom smislu. Kao vizurne tačke pružaju i osiguravaju pogled-panoramsku sliku na bliže i šire okruženje. Na njih se nastavljaju ili se fragmentarno javljaju površine šuma i šumskog zemljišta u svojini fizičkih i drugih pravnih lica. Površine su usitnjene i u ukupnom bilansu ove namjene se iskazuju sa znatno manjim učešćem (10,50ha).

Obzirom na značaj šumskih sistema u očuvanju i regulisanju stabilnosti ekološke ravnoteže uopšte (hidrologija, klima, diverzitet, fauna, i sl.), u ovako zaštićenom području šumske površine dobijaju karakter šuma i šumskog zemljišta posebne namjene. Kao dominantna namjena objedinjuju i dio ukupnih vrijednosti koje treba štiti-spektar vrijednosti biološkog i ekološkog diverziteta. Istovremeno svojim produktivnim kapacitetom (bonitetom) osiguravaju uslove života, opstanka i razmnožavanja određenih populacija faune-divljači bez kojih se područja ovakvog karaktera ne mogu ni zamisliti. Zato i aktivnosti moraju biti tog nivoa, obima i karaktera koji će osigurati očuvanje vrijednosti po osnovu kojih su utvrđene zone zaštite.

U granici posmatranja površine unutar ove namjene predstavljaju:

- tri veće površine prostorno odvojene namjenom „zona sanitarne zaštite“, rasprostranjene u sve tri zaštićene zone i
- tri manje površine koje se u granici posmatranja nalaze u II i III zoni zaštite, između drugih namjena i predstavljaju nastavak tih površina koje se nalaze van predmetnog obuhvata.

Površine ove namjene, posmatrane u odnosu na zaštićene zone, nisu u kontinuitetu.

Za Prvu zaštićenu zonu (nukleus) odnosi se režim stroge zaštite. Sve površine unutar ove zone su površine državnog sektora. Zabranjuje se sječa šume kojom bi se mogla narušiti utvrđena struktura šumskih sistema i vrijednosti u njima. Za slučaj utvrđenih, u dijelu zone, patoloških promjena mogu se poduzeti tzv. sanitarno-higijenske mjere zaštite (saniranje bolesnih stabala), kako bi se izbjegla opasnost proširenja evidentiranog obolenja (patološkog stanja). Također nije dopušteno sakupljanje šumskih plodova, ljekovitih i jestivih biljaka, gljiva. Cilj je da se sa kontrolisanim ali samo neophodnim intervencijama od strane čovjeka osigura ravnoteža sistema po prirodnim zakonitostima (kruženje materije, lanci ishrane, kompeticija među vrstama, odnos plijen-predator). Kao takav, prostor treba prije svega da pruži uslove za obavljanje aktivnosti naučnog, istraživačkog, obrazovnog, kulturnog značaja. Samo kontrolisan i organizovan pristup posjetilaca, u vidu manjih grupa sa kraćim boravkom, treba da učini prostor dostupnim, a istovremeno da se ne ugroze vrijednosti.

Druga zaštićena zona (pufer) uspostavlja se prevashodno sa ciljem zaštite vrijednosti prve zone. Po pitanju odnosa površina po sektoru korištenja i u ovoj zoni površine

državnog sektora su dominantne, dok su površine u svojini fizičkih i drugih pravnih lica zastupljene s usitnjenim, u prostoru disperzno postavljenim površinama. Korigovanjem odnosno proširenjem obuhvata najviše su se povećale površine šuma i šumskog zemljišta unutar ove zaštićene zone. Ograničene su mogućnosti u smislu intervencija od strane čovjeka. To je također zona kontrolisanih aktivnosti: samo nužna sanitarno-higijenska sječa (sanitarna sječa), kontrolisan, ograničen i organizovan pristup posjetilaca na mjesta i do mjesta koje su ovim planskim dokumentom utvrđeni kao prostori (punkt posmatranja, osmatranja, sl.) koji mogu za određeno vrijeme podnijeti «opterećenje» prisustva posjetilaca. Da bi se mogle provesti tako kontrolisane mjere zaštite dozvoljene su i određene intervencije u prostoru, a koje se odnose prije svega na uspostavljanje osmišljenog sistema informisanosti posjetilaca koji će se po osnovu interesa, potreba i/ili obaveze markiranim stazama uputiti do svog odredišta. I u ovoj zoni se zabranjuje sakupljanje ljekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva osim za vlasnike privatnih posjeda (po zakonu dozvoljene količine).

Unutar površina ove dvije zaštićene zone Planom su postojeće staze kao i postavljeni mobilijar (drveni grad, staze, mobilijar i sl.) evidentirani kao površine sa rekreativnim sadržajima i predstavlja dio površina sa takvim sadržajima.

Površine unutar Treće zaštićene zone također se ne iskazuju kao površine u kontinuitetu. Čine je prostorno odvojene rubno postavljene, malo zastupljene površine državnog sektora i fizičkih i pravnih lica, na koje se ne odnosi potreba za strogim oblicima zaštite. Iako se iskazuju kao fragmenti u granici posmatranja (nastavak van granice posmatranja) treba, kroz aktivnosti konverzije-rekonstrukcije, postojeće stadije održavati i unaprijediti strukturu tih površina. Održavanje stanja fonda površina šuma i šumskog zemljišta ove zone znači istovremeno i poduzimanje mjera na dodatnoj zaštiti i unapređenju površina prethodne dvije zone po pitanju svih elemenata prirodne sredine-pedoloških, hidroloških i ukupnih vegetacijskih vrijednosti. I na ovu zonu odnosi se potreba za ograničenim i kontrolisanim zahvatima u pogledu sječe. Postizanjem stanja koje po svim karakteristikama odgovara stanišnim uslovima mogu se poduzeti mjere preborne sječe. Efekti koji se mogu ostvariti ovim putem ne mogu imati karakter tržišnog vrednovanja, jer i ove površine bez obzira što se nalaze u trećoj zoni imaju, sa pozicije ukupnih ekoloških vrijednosti, veliki značaj za predmetno područje ali i za šire okruženje koje ima također atribute vrijednosti koje treba štiti.

Kad je riječ o šumskim sistemima unutar namjena „zona sanitarne zaštite“ i „sport i rekreacija“ treba istaći:

- Unutar namjene „zona sanitarne zaštite“ – zbog potrebe prioritetne zaštite vode kao prirodne vrijednosti-izvora i toka, ali i kao potencijala za ograničeno kvalitetno snabdjevanje stanovništva vodom, izdvojene su kao dvije odvojene površine (objedinjuje površine I i II zone sanitarne zaštite) i to:
 - veća koja se proteže centralno u granici posmatranja, uz potok Bjelila, Brodić i izvore Studenac i Banjevac i „proteže“ se kroz I i II zaštićenu zonu objekta prirodnog nasljeđa.
 - manja, uz južnu granicu obuhvata, uz vrelo i potok Junakovac i nalazi se u III zaštićenoj zoni objekta prirodnog nasljeđa.

Unutar ovih granica površine šumskih sistema se zadržavaju u granicama u kojima su i u stanju evidentirane. Mjere zaštite koje se na njih odnose vrijede i za evidentirane biološke sisteme unutar ove namjene a koje su kompatibilne sa mjerama zaštite zona sanitarne zaštite. Na ovom nivou utvrđene zone sanitarne zaštite predstavljaju osnov da se kroz precizniji rad, a u skladu sa zakonskom usmjerenjima u ovoj oblasti, definiše-egzaktno dimenzioniše I

odnosno II zona sanitarne zaštite. Svaka promjena u tom smislu mora biti praćena i evidentirana od strane Upravitelja.

- Unutar namjene „sport i rekreacija“ – unutar ove namjene izdvajaju se površine sa sportsko-rekreativnim i rekreativnim sadržajima. U šumskim površinama (državni sektor) uz potok Bjelila i pješačku komunikaciju prema pećinama, koje se protežu kroz I i II zaštićenu zonu, postavljanjem određenog mobilijara doprinjet će se atraktivnosti glavne osi koja vodi svakog posjetioca do više markantnih taćaka. Šumske površine unutar površina sa sportsko-rekreativnim sadržajima (površine državnog sektora i fizićkih i drugih pravnih lica) koje se nalaze u II i III zaštićenoj zoni imaju karakter zaštitnih šuma i doprinose, u pejisažno-oblikovnom smislu, ukupnom ambijentu te namjene.

Po osnovu podataka zdravstvenog stanja šuma predmetnog područja mjere koje treba poduzeti ne mogu se iskazati po pojedinim zonama, ali se generalno mogu precizirati aktivnosti koje treba provoditi.

Na istraživanom području trenutno nema žarišta potkornjaka, ali zbog «kemijske klime» treba biti vrlo oprezan, jer suša, ili bilo koji drugi klimatski eksces mogu biti primarni faktor koji može dovesti do kalamiteta i neželjenih posljedica. Zbog toga se preporučuje stalan nadzor šuma tokom zime, evidencija napadnutih stabala (ubušeni otvori), njihovu eliminaciju iz zona u kojima je sjeća dozvoljena.

Treba postaviti veći broj klopki sa agregacionim feromonima, pri ćemu se zbog racionaliziranja troškova preporučuje u jednu klopku postavljanje feromonskih dispenzera za oba potkornjaka smrće. Treba postaviti jednu klopku na 10-15 m³ napadnute drvne mase smrće.

Isto tako treba postaviti klopke tipa «*Theysohn*» sa feromonom *curvii* za kontrolu populacionog nivoa najvaćnijih potkornjaka na jeli.

Kako se radi o zaštićenom području klopke sa feromonima trebaju da budu stalne i da se vodi računa o najmanjoj zaštitnoj udaljenosti od najblićih zdravih stabala jele i smrće. Upravitelj područja treba odrediti koordinate klopki, te iste obilježiti na karti.

Klopke za smrćine potkornjake treba postaviti najkasnije do polovine marta naredne godine, uz stalnu kontrolu dozirane aktivne materije (u normalnim uslovima djelovanje u trajanju 50 dana). Klopke treba postavljati na ćistinama, u progalama, uz rubove sastojina, nikako u šumu, da bi se izbjeglo stvaranje vještaćkih žarišta. Kontrolu (monitoring) klopki treba vršiti redovno i u vremenskim intervalima 7-10 dana. Prilikom kontrole klopki treba, takoder, pregledati i najblića stabla smrće, koja su do 25 m udaljena od klopki. Mogućnost napada potkornjaka na tim smrćama može se utvrditi na osnovu ulaznih (ubušnih) otvora i na osnovu crvotoćine koja se skuplja na ljuspama kore na stablu. Te znake treba traćiti na stablu u visini klopke. Napadnuta stabla treba odmah posjeći.

Ne smije se dozvoliti raspadanje insekata koji su se ulovili u klopke, jer miris koji se širi pri truljenju smanjuje efikasnost feromona.

Insekticide za suzbijanje potkornjaka ne treba koristiti radi zaštite evidentiranih vrijednosti.

S obzirom na nepostojanje feromona za kontrolu i suzbijanje svih potkornjaka jele u ugroćenim sastojinama (u kojima su konstatovane sušike, bolesna, oštećena, stara stabla) treba postavljati kontrolno-lovna stabla radi kontrole gustine populacija najvaćnijih potkornjaka na jeli. Polaću se u polusjeni, tako da su pola dana izloćena suncu, a pola dana

u sjeni. Broj položenih lovnih stabala treba da bude jednak broju sušika. Lovna stabla se izrađuju kada se primjete prve lutke u razvoju u hodnicima.

Lovna stabla za potkornjake jele treba postavljati 50 dana prije proljetnjeg rojenja i 30 dana prije ljetnjeg rojenja u tri serije (I serija do 30 marta, II serija 15 maja, III serija 10 jula).

Lovna stabla za redukciju potkornjaka iz roda *Pityokteines* treba postavljati tako da dio dana budu izložena suncu a dio dana da budu u sjeni. Lovna stabla za redukciju *C. piceae* i *P. pityophthorus* treba postavljati tako da uvijek budu u sjeni, ali ne na vlažnom mjestu. Za redukciju *P. curvidens* i *P. spinidens* treba birati krupnija stabla, a za redukciju ostalih potkornjaka jele treba koristiti stabla manjeg promjera (do 35 cm) sa granama.

Predlaže se i uvođenje monitoringa kako u granici posmatranja ali i praćenja stanja šireg okruženja. Redovnim praćenjem određenih pojava i simptoma mogu se spriječiti prenamnoženja štetnih insekata.

Imela se suzbija silvikulturnim metodama i stalnim održavanjem higijene pravovremenim sanitarnim mjerama. Za slučaj pojave imele manjeg obima, može se postepenim uklanjanjem jako zaraženih stabala poboljšati zdravstvena slika. Ukoliko podmladak nije razvijen, treba prethodno uzgojnim mjerama obezbijediti njegovu obnovu, odnosno podsijavanjem izvršiti podmlađivanje, a zatim suzbijati imelu. Važno je da se pri suzbijanju imele ima u vidu značaj jele u našim prirodnim šumskim ekosistemima. Nikakve mjere borbe protiv imele koje vode ka istrjebljivanju jele ne smiju biti prihvaćene. Preporučuje se, zbog toga, da se na jako zaraženim lokalitetima vrši uzgoj jele u smjesi sa drugim vrstama, po mogućnosti sa bukvom, i da se preferira preborna struktura bez naglog i jakog otvaranja sklopa.

Kako je higijena šuma na području «Bijambara» vrlo dobra, takav trend treba nastaviti i u budućnosti. Ovo podrazumjeva redovno nadziranje područja radi blagovremenog otkrivanja oboljelih i oštećenih stabala, štetnih insekata i drugih štetnika, vjetroloma i snjegoloma itd. Sva oštećena stabla za koja se ocjeni da mogu stvoriti žarišta bolesti ili štetočina treba iz šume pravovremeno ukloniti. Za sve sumnjive pojave treba zatražiti pomoć naučne institucije.

Sa aspekta zaštite šuma i prirode uopće poseban problem je privatni posjedi (površine u svojini fizičkih i drugih pravnih lica), u kojima je higijena vrlo loša i kojima se nalaze mnoga zaražena stabla koja također treba ukloniti.

Posebno treba naglasiti potrebu uspostave, od strane Upravitelja područja, stalne kontrole zdravstvenog stanja šuma bez obzira na sektor vlasništva.

Fauna

Prioritetno mjesto u mjerama za unapređenje stanja pripada mjerama zaštite staništa, ali i divljači u njemu, što se ostvaruje putem:

- praćenja zdravstvenog stanja i razvoja divljači i intervencija u skladu kapacitetom staništa - bonitetna produktivnost površina, sa pravilima službe i važećih propisa,
- organizovanja čuvarske službe koja treba da spriječi svaki oblik nezakonitog korišćenja divljači i staništa.

Kad je riječ o ovom segmentu sredine obuhvat zaštićenog objekta je mala površina na koju bi se mogle odnositi konstatacije, zaključci i usmjerenja relevantna i od značaja za ovu temu. Područje se ne može posmatrati odvojeno od ostalog okruženja, i u kontekstu takvog stava treba precizirati i zadatke na obradi stanišnih prilika za pojedine vrste divljači iz kojih proizlaze:

- utvrđivanje veličine staništa pojedinih vrsta divljači,
- procjena boniteta, a sa njim i optimalnih kapaciteta staništa za svaku vrstu,
- dinamika razvoja pojedinih populacija i
- prosječne veličine godišnjeg prirasta.

Na osnovu ovih podataka tek se mogu precizirati intervencije u cilju zadovoljenja životnih potreba pojedinih vrsta u kriznim situacijama (hrana, voda, zaklon).

U svrhu zaštite divljači i njihovih staništa potrebno je:

- postavljanje odgovarajućih oznaka sa upozorenjima,
- postavljanje odgovarajućih osmatračnica, otvorene i zatvorene, na mjestima podesnim za praćenje kretanja ili posmatranje divljači - njihovog razvoja, zdravstvenog stanja i vrijednosti,
- postaviti na svakih 40-50 ha po jedno solilo (8-10 solila), hranilišta i sl.

Poljoprivredna zemljišta - nešumski ekosistemi

U granicama predmetnog obuhvata površine nešumskih ekosistema koje se po osnovu vrijednosti flornih elemenata moraju štititi i površine, čije se korištenje usmjerava za neki od oblika poljoprivredne proizvodnje, teško se mogu razgraničiti bez dodatnih terenskih istraživanja i grafičkog prikazivanja vrijednosti koje nesporno doprinose i daju prostoru vrijednost objekta prirodnog nasljeđa.

Bogatstvo vrsta koje se po osnovu florističke diferencijacije moraju zaštititi, kao vrijednost od nacionalnog interesa, zahtjeva i opreznost kod planskog usmjerenja površina kao resursa za poljoprivrednu proizvodnju. U svakom slučaju prednost je na zaštiti spektra vrijednosti flornih elemenata jer predstavljaju veći potencijal i vrijednost prostora nego, na ovim prostorima, prinos ograničenog spektra kultura. Ovom pitanju Upravitelj područja treba obratiti posebnu pažnju. U granici posmatranja evidentirane biološko-ekološke vrijednosti uglavnom se nalaze na površinama livada, pašnjaka, pukotina stijena. Kako ti podaci nedostaju, sve površine zeljaste vegetacije su prezentirane u namjeni „poljoprivredno zemljište“.

Površine u namjeni „poljoprivredno zemljište“, u granici posmatranja, zastupljene su sa 50,15ha. Nalaze se u II i III zaštićenoj zoni ali sa različitom zastupljenošću i strukturom po zonama. U strukturi površina najviše su zastupljene livade i pašnjaci, a znatno manje ostale kulture (vrt, njiva, voćnjak). Površine pod voćnjacima su također malo zastupljene. Treba ih sačuvati kao kulture i u slučaju dostignute biološke starosti zamjeniti ih autohtonim vrstama. U vrijeme behara i plodonošenja doprinosit će, u pejzažno-oblikovnom smislu, koloritu prostora. U granici posmatranja nema naseljenih mjesta sa karakterom stalnog stanovanja (stanovništvo sa privremenim boravkom) pa dosadašnja poljoprivredna proizvodnja ima karakter povremenog bavljenja.

Katastarski podaci ukazuju da se radi o usitnjenim parcelama, izraženog do slabog nagiba, koje su isključivo u sektoru „fizičkih i drugih pravnih lica“. Nalaze se uz istočnu i južnu granicu obuhvata uglavnom kao jedinstvena površina ispresjecana pješačkim komunikacijama, a kao manje površine nalaze se u sjeveroistočnom i jugozapadnom dijelu obuhvata. Uz navedene karakteristike treba istaći da se ne smije vršiti promjena strukture površina poljoprivrednog zemljišta tj. prevođenje jedne kulture u drugu (kako se zvanično vode u katastarskim i zemljišno-knjižnim operatima). «Proizvedena» masa-trava na ovim površinama predstavlja i dio količine hrane dostatne za opstanak, u granicama prirodnih mogućnosti, divljači na ovom prostoru (produktivna površina).

Kako se radi o zaštićenom području u stanju evidentiran odnos površina (po strukturi)

ima veliki značaj i doprinos u pejzažnoj dinamici područja ali i značaj u stabilnosti padine, snabdjevanju podzemlja vodom i sl. Svaka promjena strukture zemljišta (prekopavanje, korištenje đubriva, i sl.) vodila bi ka intenziviranju korištenja površina područja tj. povećanju prinosa i prihoda. To predstavlja dodatnu opasnost kako za samo područje tako i za okruženje. Svako dodatno prihranjivanje zemljišta (đubriva-organska i vještačka), a s ciljem povećanja prinosa, predstavljalo bi opasnost za ovo područje. Upotreba vještačkih đubriva apsolutno se ne smije dozvoliti. Međutim i upotreba organskog đubriva nije bezopasna. Prijeti opasnost koncentracije đubriva na manjim površinama tj. ekspanziji opterećenja na jedinici površine. Gubi se uvid (kontrola) ukupnog opterećenja područja za slučaj pojedinačnog korištenja. Posebno, u slučaju tretiranja poljoprivrednog zemljišta izvan vegetacionog perioda, prijeti opasnost od posljedica u smislu lakšeg, bržeg spiranja hranjiva. Svaka promjena pH vrijednosti staništa, obzirom na tip geološke podloge, ima direktnu vezu, uticaj i predstavlja opasnost za ovo područje u pogledu vodosnabdjevanja. Posebnu opasnost predstavlja čuvanje, transport i distribucija stajnjaka.

Površine poljoprivrednog zemljišta manjim dijelom se nalaze i u namjeni „zona sanitarne zaštite“, i kako se na njih odnose mjere zaštite precizirane za te zone, na njima se ne može obavljati poljoprivredna proizvodnja osim redovnog održavanja.

Površine uz južnu granicu obuhvata kao i uz pješačku komunikaciju prema pećinama u širini od cca 50 m istočno od samog puta, su površine na kojima se mogu postavljati rekreativni sadržaji. I za ove površine akcenat je na redovnom održavanju.

U Prvoj zaštićenoj zoni (nukleus) nisu evidentirane površine u namjeni „poljoprivredno zemljište“. Druga zaštićena zona (pufer zona) obuhvata manje površine zapadno i veću površinu istočno od pristupne komunikacije prema pećinama. S ciljem održanja biodiverziteta nešumskih sistema, uz specifične orografsko-edafske karakteristike staništa (nagib, karakteristike zemljišta), precizirane mjere zaštite za ovu zaštićenu zonu kao i planirano „ustupanje“ dijela površina za rekreativne sadržaje isključuje se svaki oblik korištenja poljoprivrednih površina. I u Trećoj zaštićenoj zoni mala je zastupljenost površina. Zastupljene su kao uski pojas između II zaštićene zone i granice obuhvata na istoku i magistralne saobraćajnice na jugu. Mala zastupljenost površina uz ista ograničenja kao i za Drugu zaštićenu zonu ne pružaju mogućnost bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom.

Površine treba održavati - redovno kositi, od strane vlasnika i/ili osoba nadležnih za upravljanje područjem (Upravitelj).

2.5. STANOVNIŠTVO

Od 74 naseljena mjesta na području općine Ilijaš, 10 naseljenih mjesta se nalazi u zoni uticaja zaštićenog područja „Bijambare“.

Površina naseljenih mjesta u zoni uticaja je 46,30 km², a sama zona uticaja ima površinu od 35,30 km².

U naseljenim mjestima zone uticaja u 2023. godini planira se 1.240 stanovnika. Gustina naseljenosti je 26,80 st/km² i 2,3 puta je manja od prosječne gustine naseljenosti u općini Ilijaš.

Zaštićeno područje „Bijambare“ ima površinu od 4,97 km² i pokriva dijelove naseljenih mjesta Kamenice, Krivajevića, Duševina i Nišića. Gustina naseljenosti je mala, što je u skladu sa karakterom područja.

**Broj stanovnika i površina
zone uticaja 2023.**

Redni broj	Naseljeno mjesto	Površina u km ²	Broj stanovnika	Gustina naseljenosti st/km ²
1.	Buljetovina	2,70	40	14,90
2.	Duševine	3,40	20	5,90
3.	Hadžići	3,00	30	9,90
4.	Kamenica	13,70	750	54,80
5.	Krčevine	2,20	30	13,00
6.	Krivajevići	6,90	100	14,60
7.	Ladevići	4,50	70	15,70
8.	Nišići	4,10	150	36,70
9.	Šabanci	4,90	40	8,20
10.	Zlotege	1,00	10	10,10
	Ukupno	46,30	1.240	26,80

Unutar obuhvata Zaštićeni pejisaž „Bijambare“ nema stanujućeg stanovništva.

Povremeni stanovnici područja su vikend stanovnici, vlasnici i zaposleni u objektima ugostiteljsko-turističke djelatnosti.

2.6. STANOVANJE

Planom precizirane površine za stanovanje (lokalitet Junakovac, lokalitet Borak), uz postojeće građevine, pružaju mogućnost interpolacije novih građevina na neizgrađenim površinama. Prestruktuiranjem građevinskog fonda i unapređenjem kvaliteta stanovanja upotpuniće se turistička ponuda posmatranog područja.

Lokalitet Junakovac, kojeg čini grupacija kuća za odmor uz potok Junakovac i Bijela nalazi se u Drugoj zaštićenoj zoni, što ograničava prostorno širenje i izgradnju novih građevina. Budući razvoj ovog lokaliteta prevashodno se usmjerava na podizanju kvaliteta stanovanja. Lokalitet Junakovac nalazi se u obuhvatu prostorne cjeline za koju se propisuje izrada provedbenog dokumenta–regulacionog plana koji će dati odrednice u pogledu intervencija: dogradnje, nadogradnje, rekonstrukcije i eventualno nove izgradnje u skladu sa mjerama zaštite ovog područja, a u okviru definisanog građevinskog zemljišta.

Lokalitet Motike/Dolovi, je na granici istočnog dijela obuhvata u Trećoj zaštićenoj zoni. U okviru ovog lokaliteta moguća je rekonstrukcija, dogradnja postojećih građevina, kao i izgradnja novih. Veličina građevina ne smije da prelazi 100 m² BGP, a dozvoljena spratnost je max. tri etaže (Sut+P+1 ili P+1+Pot.).

Uz opisane dvije grupacije vikend objekata zadržavaju se pojedinačne građevine (stambeni objekti) locirani disperzno u prostoru. Iste se mogu rekonstruisati, a devastirane obnoviti u okviru postojećih gabarita.

2.7. RAZVOJ PRIVREDE I OSNOVNI FAKTORI RAZVOJA

Uvažavajući specifičnosti i ograničenja zaštićenog područja, kao i strateška opredjeljenja razvoja Kantona Sarajevo, razvoj zaštićenog pejzaža Bijambare temelji se na konceptu održivog razvoja. Održivi razvoj je razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnje generacije bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje sopstvene potrebe. To je proces u kojem se stvara sklad iskorištavanja resursa, usmjeravanja investicija, pravca tehnološkog razvoja i institucionalnih promjena sa sadašnjim i budućim potrebama.

Prirodni resursi zaštićenog područja i izgrađeni kapaciteti predstavljaju faktore njegovog razvoja.

Na području Bijamabara nalaze se značajni prirodni resursi koji po svom obimu i raznolikosti i predstavljaju vanrednu naučnu i turističku vrijednost. Obzirom na specifičnost hidrogeoloških karakteristika, geološke raznolikosti, florističkih i faunističkih vrijednosti, vrijednosti ekosistema u cjelini, pejzažnih osobnosti, cijelo područje ima karakteristike složenog, senzitivnog sistema neprocjenljive vrijednosti.

Izgrađeni kapaciteti područja Bijambara su stvoreni kapital (građevine za povremeno stanovanje, planinarski dom, građevine bivše kasarne sa otvorenim površinama, grupacija građevina sa naglašenim ambijentalnim karakteristikama, trasa pretplatničkog i optičkog kabla, tri trafo stanice).

S obzirom na ograničene aktivnosti koje su utvrđene Zakonom, mogućnosti razvoja ovog područja treba posmatrati sa aspekta dozvoljenih aktivnosti za svaku zonu.

Postojeći i planirani kapaciteti se stavljaju u funkciju razvoja zaštićenog područja.

Područja za razvoj su:

- Turizam (rekreativni i izletnički turizam, speleološki turizam, ekoturizam, obrazovni turizam, seoski turizam, planinarski turizam, ljetni, zimski, sportski turizam).

Upravo, turizam treba da postane pokretač razvoja. Postojeći i planirani smještajni kapaciteti su značajan poticaj za razvoj turizma;

- Naučno istraživački rad, ima poseban značaj i uticaj kad je u pitanju praksa konzervacije prirode, i može biti osnov za strategiju, implementaciju i za reviziju ostvarivanja ciljeva biodiverziteta. Ovo područje je značajno i zbog mogućnosti istraživanja na terenu.

Profiliranje održivog razvoja zaštićenog područja Bijambare ukazuje da je uz zaštitu i održavanje prirodnih vrijednosti moguće postići određene razvojne efekte, posebno u turizmu sa konceptom graničnog kapaciteta nosivosti područja.

Generiranje prihoda i profita nije osnovni cilj i svrha razvoja područja, nego upravo sredstvo za ostvarenje njegove osnovne misije (zaštita i promocija ove prirodne atrakcije). To znači da treba kontinuirano raditi na osmišljavanju postojećih i potencijalnih sadržaja, kao i na iznalaženju balansa između njihovih prirodno-atraktivnih vrijednosti, sa jedne strane i komercijalnih aspekata, sa druge strane.

Niti jedno područje, a naročito tako mali obuhvat kakav je zaštićeni pejzaž Bijambare ne može se promatrati bez sagledavanja međusobnih veza i interakcija šireg područja, kao i integrisanja zaštićenog područja u strateške dokumente šireg okruženja.

Zaštićeno područje predstavlja poticaj za razvoj užeg i šireg okruženja, odnosno razvoj područja u kojoj je i Nišićka visoravan.

Sa stanovišta razvoja turizma u Kantonu Sarajevo ovaj zaštićeni pejzaž može biti zajedno sa Skakavcem, spomenikom prirode, novi turistički pol razvoja turizma Sarajevo.

U Strategiji razvoja turizma Federacije BiH za period 2008-2018. godine kao posebna atrakcija između ostalih istaknut je Zaštićeni pejzaž Bijambare.

Okruženje i Zaštićeni pejzaž su u direktnoj korelaciji, interakciji i međusobno se nadopunjuju. Kapaciteti i aktivnosti koje se ne mogu locirati u zaštićenoj zoni smještaju se u kontaktnoj zoni, koja opet ima posebne vrijednosti jer se nalazi uz atraktivno područje i od njega ima višestruke koristi.

Planirani razvoj poštuje sve osobenosti zaštićenog područja, unosi razvojne elemente u dozvoljenom obimu, a ujedno razvija okolno područje, omogućava zajednički koordiniran razvoj.

2.8. TURIZAM, SPORT I REKREACIJA

Turizam -prostorni aspekt

Atraktivnost ovog prostora se uvećava pažljivo odabranim sportsko – rekreativnim i turističkim sadržajima. Planira se razvoj selektivnih, a prostoru primjerenih oblika turizma.

Sa stanovišta prostornog uređenja predložena je koncepcija usmjerenja gradnje na mjesta postojećih grupacija građevina, koje omogućavaju razvoj turizma bez daljeg zauzimanja prostora za značajniju izgradnju. Te se mogućnosti vide i nalaze u modernizaciji i rekonstrukciji postojećih kapaciteta uz naglašavanje sportske, rekreativne i kulturne komponente u obogaćivanju turističke ponude ovog prostora.

Razvoj turizma na ovom području trebao bi biti obuhvaćen posebnim programom, sukladno osnovnom usmjerenju na razvoj održivog turizma, a pritom računati na opravdanost organiziranog i kontrolisanog posjetiteljskog turizma. Osobito vrijedni

prirodni resursi ograničenih i uvjetovanih oblika korištenja, zahtijevaju primjenu posebnih modela turizma. Osjetljivost prirodne strukture krajolika zahtijeva ograničene i pažljivo koncipirane zahvate u prostoru (naročito građevinske), te orijentaciju na male, prilagodljive oblike, kapacitete i djelatnosti.

Temeljni prioriteti su mjere i akcije na području zaštite i upravljanja prirodnim i izgrađenim resursima i minimiziranju konflikta razvoja turizma i drugih aktivnosti sa snadbijevanjem vodom.

Kriteriji za raspored, vrstu, kapacitet i veličinu građevina i otvorenih površina usklađeni su sa karakteristikama prostora. Prostor pruža mogućnost za atraktivne turističko-rekreacijske sadržaje, kao npr. (speleologiju, planinarenje, trim staze, staze za šetnju i brzo hodanje, izletnički turizam, eko – turizam,).

Turistički kapaciteti su planirani u okviru građevinskog zemljišta (formiranje turističko – ugostiteljskih punktova, rekreativnih sadržaja, smještajnih kapaciteta, opremanje turistički atraktivnih područja sa terenima za sport i rekreaciju).

Sport i rekreacija

Sportsko-rekreativne površine

Zona 1 - prostor bivšeg heliodroma i vojnog poligona se nalazi unutar Druge zaštićene zone, uz edukaciono-rekreacioni EKO KAMP. Ovaj prostor će se urediti kao otvorene rekreativne površine za sportska igrališta u funkciji stacionarnih i izletničkih posjetioca. Pritom je potrebno odgovarajuće terene uklopiti u prirodni pejzaž bez zasjecanja i nasipanja terena, sječe drveća ili drugih većih zahvata kako je dato uvjetima Druge zone zaštite. Ove otvorene rekreativne površine bi istovremeno služile i bile kompatibilne sa sadržajima kompleksa bivše kasarne, odnosno eko kampa. Sportsko-rekreativna namjena podrazumijeva mogućnost uređenja terena za košarku, odbojku, rukomet, tenis, bagminton i druge sportove uz odgovarajuće vanjsko uređenje. Izbor i razmještaj terena sa potrebnom infrastrukturom i uređenjem će definisati projektna dokumentacija nivoa urbanističkog projekta.

Zona 2 – lokalitet Borak nalazi se u unutar Treće zaštićene zone. Ovaj prostor će se dijelom urediti kao sportsko – rekreativna površina sa mogućnošću trasiranja staza za pješaćenje, trim staza, staza za trčanje i otvorenih rekreativnih površina (tenis, bagminton, odbojka i sl.) u onoj mjeri koliko to dozvoljava konfiguracija terena kao i mogućnost za razvoj rekreacijskog i selektivnog turizma (planinarenje, pješачke rute, seoski i eko turizam i sl.). Ove sportsko- rekreativne površine bi ujedno služile i bile kompatibilne sadržajima tursitičke ponude grupacije građevina Borak, kao segmenta razvoja seoskog turizma na cijelom području Bijambara.

Rekreacija

U granici posmatranja, površine sa rekreativnim sadržajima nalaze se unutar namjene: „šume i šumska zemljišta“, „poljoprivredno zemljište“ i „zoni sanitarne zaštite. Rekreativne sadržaje u ovim zonama čine: punktovi odmorišta, postojeće staze-šetnice koje vode do markantnih tačaka u prostoru kao što su vrela, pećine, vizurne i panoramske tačke, interesantni i specifični biološki sistemi i sl. Rekreativne površine unutar šumskog zemljišta prostiru se na područjima Prve i Druge zaštićene zone, te je njihovo uređenje i održavanje ograničeno na mjere koje su utvrđene mjerama zaštite.

Rekreacija unutar namjene „poljoprivredno zemljište“ zauzima površine koje se protežu kroz prostor Druge i Treće zaštićene zone, pretežno na površinama privatnog sektora. Površine sa ovim sadržajima, pozicionirane uz magistralni put i duž prilazne komunikacije za pećinu, su povoljne za uređenje odgovarajućim mobilijarom za dnevnu izletničku piknik posjetu, slično kao i površine unutar namjene „šume i šumska zemljišta“.

Uređenje površina sa rekreativnim sadržajima porazumijeva pripremanje i održavanje otvorenih površina za okupljanje, sjedenje, igru i zabavno-rekreativne aktivnosti. U tu svrhu se predviđa prikladan mobilijar kao što su klupe, nastrešnice, hladnjaci, informacijski panoji, putokazi, namjenske igre i instalacije na otvorenom, i drugo. Uz sve je potrebno obezbjediti odgovarajuće sanitarije, korpe za otpatke, i sličnu prateću opremu za izletnike.

„Drveni grad“ je lokalitet registrovanog šumskog odsjeka gdje je površina od 0,74 ha namjenski uređena i opremljena drvenim konstrukcijama za igru djece.

Planom su definisane pješačke komunikacije. Za postojeće i nove staze potrebno je namjensko uređenje i održavanje za izletnička kretanja i trim trčanja sa različitim preponama, kros biciklizam i slično, sve u prirodnom ambijentu i zemljanoj podlozi sa usputnim klupama, panoima i opremom u skladu sa mjestom i položajem. Ukupna dužina pješačkih staza u granicama obuhvata iznosi 12,30 km¹.

Na terenu su evidentirane pješačke staze koje su: dijelom markirane i održavane, dijelom loše prohodne a neke i rizične zbog blizine ratne linije razdvajanja i sumnje na moguću miniranost. Uz prethodno sistemsko izvidanje površina i čišćenje prostora, potrebno je i ovaj dio obuhvata uključiti i prezentirati posjetiocima sa materijalnim ostacima i podacima o proteklim ratnim dejstvima.

Tačke zadržavanja, naznačene na grafičkim priložima, su pozicionirane na evidentirana istaknuta mjesta prirodnog pejzaža kao što su izvori, vidikovci, raskrsnice i slično, a podrazumijevaju postavljanje klupa, informacionih tabli, dalekozora i druge priručne opreme.

2.9. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

Sadržaji društvene infrastrukture treba da upotpune turističku ponudu područja. Obzirom na ograničavajuće uslove korištenja Zaštićenog pejzaža „Bijambare“, usmjerenja su prije svega u iskorištenju postojećeg građevinskog fonda promjenom namjene zatečenih građevina, te manju izgradnju turističkih kapaciteta, a sve u skladu sa mjerama zaštite utvrđenih Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“, mjerama sanitarne zaštite izvorišta i vodotoka, te raspoloživim količinama pitke vode koje su vrlo ograničene. Društvena infrastruktura je zastupljena sadržajima obrazovanja, ugostiteljstva i kulture.

Edukaciono-rekreativni EKO KAMP je promjenjena namjena kompleksa bivše kasarne „Zamo Dučić“. Zauzima reprezentativan centralni prostor u blizini potoka Bjelila, u Prvoj zaštićenoj zoni i obuhvata građevinsku parcelu od 2,7 ha sa isključivo postojećim građevinama, pripadajućim prilazima i vanjskim uređenjem. Građevine adaptacijom i uređenjem u okviru postojeće izgrađenosti i planski definisane opremljenosti, koristiti će se za smještaj, edukaciju i rekreativne aktivnosti djece, omladine i sportaša. Planirani kapaciteti su 100 ležaja za stacionarni boravak i 200 restoranskih mjesta.

Obavezna infrastrukturna opremljenost definisati će se izradom dokumentacije nivoa urbanističkog projekta, a u skladu sa odrednicama ovog Plana.

Kolsko kretanje unutar kompleksa moguć je samo u funkciji snabdjevanja i zaposlenih.

Lokalitet Borak nalazi se iznad vikend kuća i rezervoara Junakovac, u Trećoj zaštićenoj zoni i graniči dijelom sa zonom sanitarne zaštite potoka Junakovac, dijelom sportko-rekreativnih površina i vanjskom granicom zaštićenog područja.

Dostupan je seoskim putem, postojećim odvojcima sa magistralne ceste iz pravaca Borka i Junakovca. Čini ga grupacija građevina izraženih etno-ambijentalnih karakteristika planiranih u funkciji očuvanja i promoviranja tradicionalne vrijednosti ruralnog razvoja, kao i specifične turističke ponude.

Unutar datog građevinskog zemljišta i uz ekološki prihvatljiv način izgradnje, predvidjeti namjeni specifične smještajno-ugostiteljske sadržaje sa građevinama i vanjskim uređenjem primjerenim planinsko-seoskom ambijentu. U okviru ovoga prostora mogu se smjestiti sadržaji kao što su: prodavnice i izložbe rukotvorina lokalnog podneblja, radionice sa suvenirima, restoran sa tradicionalnom kuhinjom i sl. kao i sa odgovarajućim vanjskim prostorima za okupljanje, prezentaciju lokalnih postignuća, moguće manje kulturne priredbe i rekreaciju.

Ograničavajući faktor je blizina vodozahvata i zone sanitarne zaštite potoka Junakovac te nedostatan kapacitet postojećeg vodosnabdjevanja. U skladu sa utvrđenim mjerama zaštite i datim namjenama lokalitet Borak predstavlja dio obuhvata za koji se propisuje izrada provedbenog dokumenta–regulacionog plana, koji će decidno definisati kapacitete i sadržaje.

Motel/Pansion je smještajno-ugostiteljski objekat uz magistralni put, zapadno od ulaza u zaštićeno područje. Gradjevinska parcela se nalazi unutar Treće zaštićene zone.

Na ovom prostoru planirana je izgradnja objekta tipa motel/pansion, max BGP 1000 m². Spratnost građevine ne treba prelaziti visinu iznad tri etaže (prizemlje, sprat i potkrovlje). Kod izgradnje građevine ispoštovati uslov distance od 20 metara od magistralne ceste i 10 m od lokalnog puta. Arhitektura objekta kao i uređenje parcele treba da budu skladu sa tradicionalnim materijalima lokalnog podneblja. Infrastrukturnu opremljenost riješiti u skladu sa Planom.

Objekat Upravitelja nalazi se u Prvoj zaštićenoj zoni (bivši planinarski dom), i predstavlja informaciono-edukaciono-servisni punkt. Za potrebe ove namjene planirana je rekonstrukcija građevine a u skladu sa potrebama i mjerama Prve zaštićene zone.

2.10. INFRASTRUKTURNI SISTEMI

2.10.1. Saobraćaj i veze

Saobraćaj

Akceptirajući utvrđenu kategoriju prostora i tretman zaštićenih zona, te u skladu sa planiranim aktivnostima u obuhvatu defisan je slijedeći koncept saobraćaja.

U Trećoj zaštićenoj zoni u blizini magistralnog puta na prostoru nekadašnje eksploatacije kamena za potrebe osnovnih funkcija prostora, a pod kontrolom Upravitelja u skladu sa raspoloživim prostorima su planirani parking prostori za vozila posjetilaca (autobusi i putnički automobili). Na ovaj način će biti omogućeno da sva vozila koja za cilj imaju posjetu ovim primarnim atrakcijama iz pravca Tuzle i Zvornika, kao i vozila iz pravca Sarajeva odnosno Zenice putem ova dva pristupna pravca budu jednostavno dovedena do planiranih prostora za njihovo smještanje. Time se sa stanovišta saobraćajnog pristupa zadržava dosadašnje stanje. Sa zapadne strane po pravcu pristupa zoni građevinskog zemljišta se takođe i za planski period zadržava dosadašnji saobraćajni pristup koji je na magistralni put vezan izvan granice obuhvata Plana, kao i pristup iz pravca Crne rijeke ili Kamenice.

Duž magistralnog puta, sa obje strane obuhvaćenog prostora, će se kroz izradu provedbene dokumentacije istražiti eventualna potreba denivelisane pješačke komunikacije (preko ili ispod magistralnog puta).

Magistralni put M18 je prema zakonskoj kategorizaciji u nadležnosti JP Direkcija cesta Federacije BiH gdje su u toku aktivnosti na izradi Studije opravdanosti rekonstrukcije ovog putnog pravca. Planira se povećanje računске brzine na cijeloj dužini trase od Sarajeva do Tuzle što će nametnuti i određene korekcije položaja trase, a i „ritma“ raskršća odnosno priključaka. Analizom stanja prostora unutar zaštićenog obuhvata prolaskom magistralne ceste (u dužini cca 1,4 km) uočeno je štetno djelovanje na valorizovane prirodne vrijednosti, prije svega vodozahvat Junakovac. Ovo je registrovano kao prostorni konflikt koji je moguće riješiti izmještanjem dijela trase na prostor manjeg uticaja i poželjno izvan granica zaštićenog područja. Dokumentacija rekonstrukcije ove saobraćajnice sadrži varijantno takvo rješenje koje je sa aspekta ovog zadatka znatno povoljnije od postojeće trase.

Mreža saobraćajnica u samom obuhvatu koja je data na priloženoj situaciji je položena uglavnom po postojećoj mreži puteva. Njihova funkcija je prilaz i opsluživanje planiranih sadržaja, interventni, servisni, požarni, pristup zaposlenih, i urgentna kretanja i posebno odobreni prevozi posjetilaca, kontrolisani ciljani prevozi grupa posjetilaca namjenskim vozilima za obilazak i razgledanje, pješačka, biciklistička i druga kretanja nemotornim vozilima. U skladu sa datom funkcijom će se vršiti njihova sanacija ili rekonstrukcija istovremeno zadovoljavajući Pravilnik o osnovnim uslovima koje javni putevi, njihovi elementi i građevine na njima moraju ispunjavati sa aspekta bezbjednosti saobraćaja.

Posebnu pažnju treba posvetiti osiguranju padina i škarpi, usjeka i nasipa na pojedinim dijelovima gdje se radi o terenu sa velikim nagibima.

Kroz adekvatne mjere regulisanja režima odvijanja saobraćaja treba omogućiti posjetiocima pristup motornim vozilima u skladu sa planiranim kapacitetima i uvjetima kontrole i upravljanja, a sve prema definisanim mjerama zaštite u Zakonu o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“.

Ovo podrazumjeva zabranu saobraćaja u Prvoj zaštićenoj zoni, odnosno dozvoljavanje saobraćaja samo posebnim vozilima uz odobrenje.

U Drugoj zaštićenoj zoni adekvatnim mjerama zabraniti masovni saobraćaj putničkih automobila, tj. dozvoliti saobraćaj vozila uz odobrenje.

Treća zaštićena zona će u funkciji očuvanja Prve i Druge zaštićene zone u pogledu korišćenja sa saobraćajnog stanovišta biti zona koja treba da omogući prihvata i smještaj – parkiranje svih vrsta vozila posjetilaca.

Pristupne saobraćajnice do parkinga, i planiranih zona građevinskog zemljišta, po svojim saobraćajno – tehničkim elementima treba da zadovolje važeće propise za saobraćajnice tehničke grupe D iz navedenog Pravilnika, a magistralni put u skladu sa uvjetima za magistralne puteve.

Telekomunikacije

Telekomunikaciona infrastruktura zastupljena je trasom pretplatničkog i optičkog kabla. Pretplatnički kabl pokriva lokalitet Bijambarske pećine i područje Krivajevića sa ukupnim kapacitetom 20 tf. priključaka. Optički spojni kabl Sarajevo-Tuzla, kapaciteta 24 SM, prolazi izvan obuhvata zaštićenog područja, trasom južno od magistralne ceste.

2.10.2. Vode, vodne površine i vodna infrastruktura

Vode i vodne površine posmatraju se sa više aspekata od kojih su najvažniji:

- Vode kao prirodni fenomen i vodotoci u uzročno-posljedičnoj vezi sa svim ostalim elementima prirode koju treba u maksimalnoj mogućoj mjeri sačuvati, imajući u vidu da je ovo područje svrstano u kategoriju „zaštićeni pejisaž“;
- Vode koje se koriste za snabdijevanje stanovništva i posjetilaca pitkom vodom;
- Oborinske vode sa saobraćajnih površina i otpadne i oborinske vode sa ostalih izgrađenih površina i građevina. Urbanističko-tehnički uslovi u ovoj oblasti maksimalno sprječavaju negativan uticaj na kvalitet i kvantitet voda.

Korištenje zemljišta, bez obzira na namjenu definisanu Planom, kao i sve ostale aktivnosti u prostoru, moraju biti u skladu sa aspektima očuvanja kvaliteta i kvantiteta vodnih resursa.

Unutar predmetnog obuhvata locirani su izvori Studenac, Banjevac, Junakovac, Babina voda, Dragina voda, Hadžino vrelo, te ponori Brodić i Bjelila.

Kroz Zakon o proglašenju zaštićenog pejisaža „Bijambare“ kao vrijednost u I i II zoni zaštite, sa aspekta hidrološke raznolikosti, registrovani su pomenuti ponori Brodić i Bjelila, te vrela Studenac, Banjevac, Junakovac. Ovi vodotoci i vrela su tretirani i kroz ekspertizu.

Ostala, gore pomenuta vrela koja su registrovana uvidom na terenu, kroz pomenuti Zakon i ekspertizu nisu tretirani, a osnovna karakteristika svih vrela je izuzetno mala izdašnost koja se kreće uglavnom oko 0,2 l/sec, osim izvorišta Junakovac (3 l/sec).

Zone sanitarne zaštite vrela i vodotoka

Planom se predviđaju zone za sanitarnu zaštitu izvorišta jer iz toga proističu i ostali uslovi korištenja i način organizacije prostora, odnosno definisanje namjene površina.

Kroz izradu Plana i ekspertize tretiran je daleko širi prostor od obuhvata ovog Plana, odnosno posmatrano je uticajno područje (prostor sa kojeg zagađuje, nadzemnim ili podzemnim putem). Međutim, zone sanitarne zaštite kao namjena prostora su definisane samo unutar granica Plana.

Definisane su zajedničke granice I i II zone sanitarne zaštite jer se sa aspekta ograničenja u prostoru minimalno razlikuju.

Zakonskom regulativom je propisano da se konkretan opis granica zona sanitarne zaštite definiše na osnovu detaljnih terenskih hidrogeoloških istraživanja. Takav nivo istraživanja iz objektivnih razloga nije bio moguć, te će za potrebe izrade provedbene dokumentacije biti neophodno to uraditi. Samim tim moguće je da nakon istraživanja dođe do manjih korekcija predloženih granica. Definisane zone sanitarne zaštite je uslov za definisanje namjena površina unutar provedbene dokumentacije čija se izrada propisuje Odlukom o provođenju Plana.

Definisana je zajednička zona sanitarne zaštite za izvorišta Studenac i Banjevac, te potok Brodić, kao i potez sa desne strane puta, koji veže ovu površinu sa lokalitetom ponora potoka Bjelila.

Granica ove zone počinje na zapadnoj granici obuhvata Plana u zaleđu izvora Studenac pruža se na sjeveroistok do potoka Brodić i granice obuhvata, zatim prati desnu obalu potoka Brodić na udaljenosti cca 100 m i proteže se ka sjeverozapadu obuhvatajući i dio iznad ulaza Bijambarske pećine. Na jugoistok se pruža od zapadne granice obuhvata do potoka Bjelila i produžava na sjeverozapad prema desnoj strani puta, prati desnu stranu puta u dužini cca 400,00 m, spaja se sa granicom zaštite vodotoka Bjelila, prati je i ponovo se vraća na sjever, te kod pećine spaja sa granicom potoka Brodić (vidi situaciju mj.1:10 000).

Ova zona je po namjeni definisana kao zona sanitarne zaštite te se u bilansu „izuzima“ iz šumskog zemljišta.

Kao zona sanitarne zaštite po namjeni, definisan je i potez u širini od 100 m lijevo i desno uz potok Bjelila do ponora i sa minimalnim odstupanjem na potezu uz lokalitet bivše kasarne (gdje poštovana linija plavljenja V.V. 1/100), te se u bilansu i ova površina „izuzima“ iz šumskog zemljišta. Ujedno se iz građevinskog zemljišta na lokalitetu kasarne izuzima manji dio koji je u zoni plavljenja V.V. 1/100 i mijenja se u zonu sanitarne zaštite.

Kao zona sanitarne zaštite definisano je područje na lokalitetu vrela Junakovac, koja počinje od južne granice obuhvata, spušta se desnom stranom lokalnog puta do kaptaže vrela Junakovac, obuhvata kaptažu te se penje i skreće ponovo ka granici obuhvata.

Snabdjevanje vodom

Snabdjevanje pitkom vodom će se i ubuduće vršiti najvećim dijelom sa postojećeg izvorišta Junakovac uz obavezu hitne sanacije postojeće kaptaže i ograđivanja uže zaštitne zone.

Nastaviće se dalji istražni radovi na iznalaženju dodatnih količina vode i njihovom uključivanju u sistem, jer su postojeći kapaciteti na granici zadovoljenja sadašnjih potreba. Moguće je da se dodatne količine vode dovedu i sa ranije kaptiranih izvora, čiji je broj potrošača u poslijeratnom periodu značajno smanjen pa postoje mogućnosti za njihovo „prebacivanje“ u sistem Junakovca, (izvorišta južno od magistralnog puta). Poznato je da je izvorište i sanitarno ugroženo pa je otklanjanje uzroka zagađenja izuzetno bitno.

Za lokalitet Borak snabdjevanje pitkom vodom će se obezbijediti nezavisnim sistemom vodosnabdjevanja, odnosno kaptiranjem postojećeg izvora na vlastitoj parceli, vodeći računa o ekološki prihvatljivom proticaju, zbog očuvanja ostalih vrijednosti zaštićenog područja.

Upravno-servisni objekat će se snabdjevati sa kaptiranog vrela Studenac.

Za građevine EKO KAMP-a (bivša kasarna) razmotriti mogućnosti kombinovanog snabdjevanja sa Junakovca i njegovog već ranije kaptiranog vrela, sa kojim je bilo određenih problema u korištenju.

Kod eventualnog kaptiranja ostalih izvora voditi računa o ekološki prihvatljivom roticaju koji predstavlja minimalni proticaj koji obezbjeđuje očuvanje prirodne ravnoteže i ekosistema vezanih za vodu.

Za pojedinačne građevine, disperzno raspoređene unutar obuhvata, zavisno od položaja i veličine, snabdijevanje vodom moguće je obezbijediti i preko vlastitih čatrnja.

Odvodnja oborinskih i otpadnih voda i tretman voda

Za postojeće građevine na širem lokalitetu Junakovca i kompleks bivše kasarne obavezno izgraditi nepropusnu kanalizacionu mrežu koja će otpadne vode dovesti do planiranih lokalnih uređaja za biološko prečišćavanje. Uređaji moraju imati instalisani monitoring funkcionalnosti uređaja, odnosno kvaliteta efluenta, prije upuštanja u vodotok Bjelila.

Planirana su dva neovisna uređaja za širi obuhvat Junakovca, za kompleks bivše kasarne, jer se pretpostavlja da postojeći uređaj ne može zadovoljiti traženi kvalitet efluenta.

Za pojedinačne građevine, disperzno raspoređene unutar obuhvata, dati konkretne urbanističko-tehničke uslove, zavisno od položaja i uticaja građevina na zaštitne zone, vodeći računa o maksimalnom očuvanju kvaliteta i kvantiteta vodnih resursa.

Zavisno od zone zaštite sa prirodnog aspekta, u kojoj je objekat smješten (nema planiranih građevina u zonama sanitarne zaštite), izuzetno se mogu dozvoliti septičke jame, ali samo uz uslov da vlasnik sklopi ugovor sa ovlaštenom firmom za pražnjenje i odvoz krutog sadržaja u određenim intervalima, na područje na kojem je dozvoljeno deponovanje takvih materija.

Sistem odvodnje oborinskih voda sa parkinga, cesta i staza, mora imati pojačane mjere zaštite, ugrađene separatore ulja i masti sa organizovanim pražnjenjem i odvozom sadržaja izvan obuhvata, a obrada i održavanje kolovozne konstrukcije moraju biti u skladu sa aspektima očuvanja kvaliteta i kvantiteta vodnih resursa.

Kod budućih radova na rekonstrukciji ili proširenju magistralnog puta M-18 Sarajevo-Tuzla, obavezno obezbijediti da se polaganjem nepropusnih folija ispod kolovozne konstrukcije i odvodnih jaraka, spriječi zagađivanje vrela Junakovac doticajima sa ove saobraćajnice (posebno izraženo u zimskom periodu).

Uređenje vodotoka

Predviđeni su radovi na kontinuiranom održavanju i čišćenju vodotoka, bez ikakvih radova na regulaciji. Zaštita od velikih voda (V.V.1/100) za građevine je obezbjeđena time što unutar linije plavljenja nije planirana izgradnja građevine, a u zoni plavljenja nema postojećih građevina.

Postojeći put, u zoni ponora Bjelila, bude povremeno i kratkotrajno poplavljen, ali se te velike vode brzo povuku. Jedan od razloga zašto se to dešava je i veliki nanos u koritu vodotoka, u zoni ponora, koji dugo nije čišćen. Zato je potrebno u najkraćem roku izvršiti čišćenje nanosa u koritu potoka Bjelila, na potezu uzvodno od ponora do lokaliteta bivše kasarne. Radove izvoditi pod stručnim nadzorom, ručno ili lakšom mehanizacijom, kako se ne bi poremetile hidrogeološke i ostale karakteristike ponora. Nakon ovog urgentnog čišćenja, treba kontinuirano voditi računa o održavanju vodotoka i otklanjanju nanosa iz rječnog korita.

Obzirom na veliki dio slivnog područja koji se nalazi izvan obuhvata Plana, na vodotocima Brodić i Bjelila, predvidjeti povremeni monitoring (četiri puta godišnje) kako bi se konstatovali uticaji i blagovremeno otklonile negativne posljedice.

Imajući u vidu da je slivno područje cca deset puta veće od obuhvata Plana, treba u skladu sa postojećim zakonskim mogućnostima u oblasti prostorno-planske regulative nastojati da se i na dijelovima slivnog područja koje je izvan obuhvata, u najvećoj mogućoj mjeri ograniče aktivnosti koje bi ugrozile vrijednosti zaštićenog pejzaža, a vodnih resursa posebno. Urbanističko-tehničke uslove maksimalno prilagoditi aspektima zaštite.

2.10.3. Energetska infrastruktura

U posmatranom obuhvatu zadržati će se dosadašnji osnovni koncept snabdijevanja energijom i energentima, preko izgrađenog elektroenergetskog sistema, kao i preko pojedinačnih isporuka tečnog naftnog plina i drveta putem cestovnog saobraćaja.

Elektroenergetika

Na predmetnom lokalitetu su izgrađeni slijedeći elektroenergetski kapaciteti, transformatorske stanice i to:

- kablovska transformatorska stanica TS 10 / 0,4 kV Bijambare, broj 1885 snage 100 kVA,
- stubna betonska transformatorska stanica STS 10/0,4 kV - PTT Repetitor Krivajevići broj 1903, snage 50 kVA,
- stubna željeznorešetkasta transformatorska stanica STS 10/0,4 kV Krivajevići, vojna, broj 1902 snage 250 kVA, koja je bila u vlasništvu vojske Federacije
- stubna, betonska transformatorska stanica STS 10/0,4 kV Krivajevići broj 1883, snage 50 kVA,
- 10(20) kV dalekovod nadzemni,
- 10(20) kV dalekovod kablirani.

Sve transformatorske stanice su priključene nadzemnim vodom sa magistralnog dalekovoda, TS 35/10 kV, Nišići–Krivajevići, osim TS 10/0,4 kV Bijambare, koja je priključena sa magistralnog dalekovoda, starim kablom na kojem su kraće dionice zamijenjene novim.

Postojeći elektroenergetski sistem zahtijeva rekonstrukciju i sanaciju u cilju poboljšanja sigurnosti i funkcionalnosti napajanja postojećih i planiranih građevina, u smislu zamjene postojećih 10 (20) kV kablova novim srednje naponskim univerzalnim kablovima, kao i zamjena postojećih uljnih transformatorskih jedinica novim suhim transformatorskim jedinicama, a zbog manjenja negativnih uticaja na okoliš.

Niskonaponsku 0,4 kV mrežu planirati kao kablovsku, gdje za to postoje uslovi, a gdje se ne može realizirati kablovska 0,4 kV mreža, koristiti nadzemnu izolovanu mrežu, pri čemu se moraju ispoštovati uslovi i preporuke J.P. EPBiH, Podružnica „Elektrodistribucija“ Sarajevo.

Termoenergetika

Na predmetnom prostornom obuhvatu nema izgrađenih toplifikacionih sistema.

Zagrijavanje građevina i saobraćaj su najzastupljeniji izvori emisije i značajno mogu uticati na povećanje ambijentalnih koncentracija produkata sagorijevanja, što može veoma negativno uticati na kvalitet životne sredine.

Opskrba energijom i energentima zahtijeva sveobuhvatan pristup, koji će sagledati potencijalne mogućnosti korištenja onih vidova energije, koji predstavljaju optimalno rješenje za ovo područje, kao objekat prirodnog naslijeđa.

Obzirom na položaj, kao i utvrđene mjere zaštite dopušteno je koristiti električnu energiju i tečni naftni plin, za čije skladištenje je potrebno pažljivo odabrati veličinu i lokaciju tankova, vodeći računa o urbanističko-ambijentalnim vrijednostima. Za male individualne objekte može se koristiti drvo.

2.11. ZAŠTITA STANOVNIŠTVA I DOBARA

Odbrana i zaštita od ratnih dejstava

Korigovani obuhvat Zaštićenog pejzaža „Bijambare“, proširen na sjever, obuhvata i površine koje se najvećim dijelom nalazi iza linija konfrontacije.

Lokalitet Bijambare je specifičan iz razloga proteklih ratnih dešavanja.

Kroz izvođenje generalnog izviđanja od strane izviđačkog tima Regionalnog ureda Sarajevo, a na osnovu informacija koje su prikupljene tokom izviđanja za područje Bijambara je bilo postavljanja mina kao i uklanjanja mina tokom ratnih dešavanja i to iza linija sukoba što umnogome usložnjava minsku situaciju, budući da je područje prostorno veliko.

Za navedeno područje je urađeno 10 projekata tehničkog izviđanja (projekti iza linije sukoba) kojima se trebalo stručnim metodama potvrditi, odnosno ukloniti sumnja u miniranost na dijelu terena, a za koje je bilo indicija tj. određene naznake miniranosti (informatori).

Projekti tehničkog izviđanja su provedeni tokom 2005, 2006, i 2008. godine čime je deminirana površina od 488.000 m².

Proširenjem obuhvata zaštićenog područja na sjever obuhvaćeno je rizično područje (područje ispred bivše linije VRS), površine 45,4795 ha od bivše linije konfrontacije, za koje je potrebno izvršiti generalno izviđanje, te odrediti protuminsku akciju. Površine su registrovane i na području Druga zaštićena zone u rejonu šumskog zemljišta, iznad pećine.

Objekti za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara se moraju obezbijediti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Zaštita od elementarnih nepogoda

Unutar obuhvata nije ustanovljeno nijedno aktivno klizište, dok je po osnovu ugroženosti od požara ovo područje većeg rizika.

U granicama obuhvata nalazi se potok Bjelila koji često plavi okolno priobalno područje.

Svaka aktivnost koja može prouzrokovati štetu opasnu po život i zdravlje ljudi kao i štetu na materijalnim dobrima mora se regulisati u skladu sa planom unutrašnjeg reda zaštićenog područja utvrđenog od strane Upravitelja.

2.12. KOMUNALNA HIGIJENA

Prikupljanje, deponovanje i uklanjanje otpada

Postupanje sa otpadom i održavanje komunalne čistoće, kao aspekt zaštite životne sredine, u cjelosti se mora obraditi posebnim propisom o održavanju čistoće u ljetnim i zimskim uvjetima i propisom o dislociranju komunalnog otpada.

Komunalni otpad treba skupljati u posebne posude koje treba prema potrebi organizovano odvoziti na gradsku sanitarnu deponiju.

Mjesto, način odlaganja i odvoz otpada osigurava Upravitelj.

Građevinski i drugi kabasti otpad se mora odmah odvoziti van obuhvata zaštićenog područja.

2.13. BILANS POVRŠINA I PROSTORNO URBANISTIČKI POKAZATELJI

Bilans površina

**Površine po namjenama i njihova
zastupljenost u ukupnom obuhvatu**

NAMJENA POVRŠINA	površina	
	ha	%
Građevinsko zemljište za:	19,20	3,86
- stanovanje	4,10	
- sport i rekreacija	10,00	
- društvenu infrastrukturu	5,10	
Šume i šumsko zemljište	319,20	64,23
Poljoprivredno zemljište	50,15	10,09
Zona sanitarne zaštite	103,35	20,79
Infrastrukturni koridor-M-18	5,10	1,03

UKUPAN OBUHVAT	497,00	100,00
-----------------------	---------------	---------------

Prostorni pokazatelji

Rekreacione površine-ukupno: 39,05 ha

- rekreacija unutar šumskog zemljišta 13,22 ha

- rekreacija unutar poljoprivrednog zemljišta 15,28 ha

- rekreacija unutar zona sanitarne zaštite 10,55 ha

Šume i šumsko zemljište-ukupno 319,20 ha

- državni sektor 308,70 ha

- privatni sektor 10,50 ha

Poljoprivredno zemljište-privatni sektor 50,15 ha

Privatno zemljište-ukupno 82,75 ha

Državno zemljište-ukupno 414,25 ha

Uređene pješačke staze 12,30 km¹

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
VLADA KANTONA

- PRIJEDLOG -

ODLUKA
O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA PODRUČJA
POSEBNIH OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJZAŽ
„BIJAMBARE“

SARAJEVO, maj/svibanj 2009. godine

Na osnovu člana 12. stav 1. tačka f) i l), člana 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04) i člana 47. stav 1. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 7/05), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj _____ godine, donijela je

ODLUKU
O PROVOĐENJU PROSTORNOG PLANA
PODRUČJA POSEBNIH OBILJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJZAŽ „BIJAMBARE“

Uvod

Član 1.

Ovom Odlukom uređuje se provođenje Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž „Bijambare“ (u daljem tekstu: Plan) i sastavni je dio Plana.

Ovom Odlukom naročito se uređuju: granica obuhvata Plana, osnovna namjena prostora, zone zaštite, zaštita prirodnog nasljeđa, mjere zaštite prava lica sa smanjenim tjelesnim sposobnostima, mjere zaštite od elementarnih nepogoda, prirodnih i tehničkih katastrofa, postupanje sa otpadom, urbanističko – tehnički uslovi za izgradnju građevina i uređenje građevinskog zemljišta, program mjera prostornog uređenja, mjere provedbe, uslovi održavanja prostora i druge odredbe kojima se uređuju odnosi u prostoru.

Član 2.

U provođenju Plana obavezno se primjenjuju važeći zakonski propisi Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo iz oblasti prostornog uređenja, zaštite okoliša, zaštite prirode, građenja, zaštite voda, zaštite šuma i šumskog zemljišta, zaštite poljoprivrednog zemljišta, saobraćaja, energetike, zaštite vazduha, zaštite od buke i svi drugi propisi koji na bilo koji način uređuju odnose u oblasti uređenja prostora i zaštite životne sredine.

Navedeni propisi u prethodnom stavu primjenjuju se na području obuhvata Plana samo u obimu koji je u nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo.

Član 3.

Poslovi provođenja Plana, koji nisu uređeni propisima iz prethodnog člana, obavljat će se u skladu sa najšire prihvaćenim stručnim standardima.

Član 4.

Granica ukupnog obuhvata polazi od tačke br.1 koja se nalazi na medi između parcela k.č. 1640 i 1613(put) a ima koordinate $y = 6\ 540\ 756$ i $x = 4\ 881\ 084$, zatim nastavlja dalje na jugozapad sjekuci parcele k.č. 1613 (put Sarajevo-Tuzla) i 1038/1 te dolazi na granicu između parcela k.č. 1038/1 (K.O. Bijambare) i 917 (K.O. Nišići) u tačku br.2 sa koordinatama $y = 6\ 540\ 573$, $x = 4\ 881\ 048$. Granica nastavlja međama parcela k.č. 917, 910, 909 ne obuhvata ih i dolazi na tromedu parcela 908/1, 909 i 905/2 (put), presjeca spomenuti put i dolazi do tromede parcela k.č. 905/2 (put), 870 i 867, produžava na sjeverozapad međama parcela k.č. 870, 871, 875, 876, 851, 850 i 849, obuhvata ih i dolazi na granicu katastarskih općina K.O. Nišići i K.O. Kamenica u tačku, br.3 sa koordinatama $y = 6\ 540\ 040$ i $x = 4\ 881\ 635$, koja se nalazi na potoku Bjelila. Granica obuhvata produžava u pravcu zapada idući granicom između katastarskih općina K.O. Nišići i K.O. Kamenica (potok Bjelila), zatim se lomi na sjever idući međama parcela k.č. 2194,2192 (obuhvata ih) i dolazi u tačku br.4 koja se nalazi na medi između parcela k.č. 2180 (put) i 2192, a ima koordinate $y = 6\ 539\ 285$ i $x = 4\ 883\ 215$, granica zatim skreće u pravcu sjeveroistoka idući preko parcele k.č. 2192 (šumska staza) i dolazi u tačku br.5 koja se nalazi na parceli k.č. 2192 (raskršće šumskih staza), a ima koordinate $y = 6\ 539\ 965$ i $x = 4\ 883\ 561$, zatim se lomi na sjever preko parcele k.č. 2192 u dužini od 150m i dolazi do granice između katastarskih općina K.O. Kamenica i K.O. Bijambare. Granica obuhvata nastavlja u istom pravcu idući pomenutom granicom katastarskih općina i dolazi u trigonometar br.459, zatim se lomi u pravcu istoka idući granicom političke općine Ilijaš i dolazi u tačku br.6 koja se nalazi na parceli k.č. 1276/1, a ima koordinate $y = 6\ 541\ 150$ i $x = 4\ 884\ 005$, potom se lomi u pravcu juga sijekuci u pravoj liniji parcelu k.č. 1622 u dužini od 422m i dolazi u tačku br.7 koja se nalazi na parceli k.č. 1622, a ima koordinate $y = 6\ 541\ 181$ i $x = 4\ 883\ 580$, granica se zatim lomi na jugoistok sjekuci parcele k.č. 1622, 220, 221 i 222 (put) K.O. Bijambare i dolazi na tromedu parcela k.č. 218 (put), 223 i 222 (put), nastavlja dalje na jug međama parcela k.č. 218 (put), 197, 198 (obuhvata ih) dolazi do tačke na medi parcela k.č. 198 i 222 u tačku sa koordinatama $y = 6\ 541\ 466$, $x = 4\ 882\ 959$ tu se granica lomi ide na jugoistok presjeca put k.č. 1602 K.O. Bijambare ide međama parcela k.č. 154, 155, 154, 152, 577 (obuhvata ih) i dolazi do tromede parcela k.č. 579, 577 i 578, tu se granica lomi i ide na sjeveroistok međom parcele 579 (obuhvatajući je) do tačke sa koordinatama $y = 6\ 541\ 727$, $x = 4\ 882\ 144$, tu se lomi ide na jugoistok sjekuci parcelu 579 i 582 dolazi na mednu tačku između parcela k.č. 582 i 583, presjeca parcelu k.č. 583, nastavlja međama parcele 586 obuhvata je i dolazi do tromede parcela 586, 1604 (put) i 585 odatle nastavlja na jugoistok presjecajući, u pravoj liniji k.č. 1604 (put), 523, 522, 519 (put) i 518 te dolazi u tačku sa koordinatama $y = 6\ 541\ 849$, $x = 4\ 881\ 822$, zatim nastavlja u pravcu jugozapada idući magistralnim putem M18 Sarajevo – Tuzla (obuhvata ga) i dolazi do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo.

Površina obuhvata je 497,00 ha.

Osnovna namjena prostora

Član 5.

U obuhvatu Plana definisane su slijedeće namjene:

- Građevinsko zemljište
- Infrastrukturni pojasevi
- Zone sanitarne zaštite

- Šume i šumsko zemljište - šumski ekosistemi
- Poljoprivredno zemljište - nešumski ekosistemi

Građevinsko zemljište

Član 6.

Građevinsko zemljište obuhvata površinu koja se ovim Planom utvrđuju za namjene: stanovanje (vikend), društvena infrastruktura, sport i rekreacija, saobraćajna i ostala infrastruktura.

Član 7.

Građevinsko zemljište namijenjeno za stanovanje:

1. Junakovac

Granica obuhvata počinje sa tromede parcela k.č.879, 876 i 889/1 i ide u smjeru sjeveroistoka međama parcela k.č. 889/1, 889/2, 890, 899/2, 891, 894, 895, 896, 897, 898, (obuhvata ih) i dolazi do tromede K.O. Nišići, Bijambare i Kamenica, zatim se lomi u smjeru juga i ide međama parcela k.č. 898, 899/1 (obuhvata ih) i dolazi na tromedu parcela k.č. 899/1, 904/1 i 904/2, sa koje produžava u smjeru jugozapada sjekuci put k.č. 899/1, zatim nastavlja u pravcu jugozapada i sjeverozapada idući međama parcela k.č. 903, 883 , 884/1, 899/3, 885, 888, 889/1, (obuhvata ih) i dolazi na tromedu parcela k.č. 879, 876 i 889/1, odnosno do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo.

Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Nišići, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 2,50 ha.

1. Motike

Granica obuhvata počinje sa tromede parcela k.č. 1602 (put), 201 i 218 (put) i ide u smjeru sjeverozapada i sjeveroistoka međama parcela k.č. 218 (put), 202, 203, 204, 205, 206, 208, (obuhvata ih) i dolazi na tromedu parcela k.č. 208, 209 i 218 (put). Potom siječe put k.č. 218 i dolazi na tromedu parcela k.č. 1602 (put) , 218 (put) i 227, odnosno na granicu obuhvata Prostornog plana Bijambare, kojom produžava u smjeru juga do tromede parcela k.č. 1602 (put), 154, 194, zatim ide u smjeru jugozapada putem k.č. 1602 (obuhvata ga) i dolazi do tačke broj 1 sa koordinatama $y = 6541361$, $x = 4882882$, koja se nalazi na zajedničkoj međi parcela k.č. 135 i 1602 (put) zatim presjeca u pravoj liniji put k.č. 1602 i dolazi na tromedu parcela k.č. 1602 (put), 201 i 218 (put), odnosno do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo.

Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Bijambare, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 1,60 ha.

Član 8.

Građevinsko zemljište namijenjeno za društvenu infrastrukturu:

1. Edukaciono -rekreacioni Eko kamp

Opis obuhvata počinje od tačke broj 1 sa koordinatama $y = 6541140$, $x = 4881857$ koja se nalazi na sjeverozapadnoj međi parcele k.č. 20 i ide u pravcu jugozapada u dužini od 16m i dolazi do tačke broj 2 sa koordinatama $y = 6541126$, $x = 4881848$ koja se nalazi na parceli k.č. 1623, zatim skreće na sjever sjekuci parcelu k.č. 1623 i dolazi u tačku broj 3 sa koordinatama $y = 6541074$, $x = 4881922$ koja se nalazi na parceli k.č. 1623. Granica obuhvata produžava na sjever idući granicom zone sanitarne zaštite Bjelila - Brodić i

dolazi u tačku broj 4 sa koordinatama $y = 6541290$, $x = 4882192$, koja se nalazi na parceli k.č. 121, nastavlja u pravcu istoka, te sjevera idući u blagom luku preko parcele k.č. 121 do tačke broj 5 sa koordinatama $y = 6541311$, $x = 4882237$, koja se nalazi na medi između parcela k.č. 121 i 124, potom nastavlja u pravcu juga idući granicom zone 1 (Sport i rekreacija-prostor bivšeg heliodroma i vojnog poligona) i dolazi do tačke broj 1 , odnosno do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo.

Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Bijambare, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 2,70 ha.

2. Lokalitet Borak

Granica obuhvata počinje od tromede parcela k.č. 868, 870 i 871 i ide u pravcu sjevera međama parcela k.č. 870 i 872 (obuhvata ih) i dolazi na tromedu parcela k.č. 871, 874 i 872, zatim nastavlja u smjeru istoka granicom parcele k.č. 872 (obuhvata je) i dolazi do tačke broj 1 sa koordinatama $y = 6540262$, $x = 4881252$, koja se nalazi na zajedničkoj medi parcela k.č. 874 i 872. Granica se potom lomi u smjeru jugoistoka sijekuci u pravoj liniji parcele k.č. 872, 905/2 (put) i 908/1 i dolazi do tačke broj 2 sa koordinatama $y = 6540340$, $x = 4881152$ koja se nalazi na zajedničkoj medi parcela k.č. 908/1 i 907/1. Iz tačke broj 2 ide u smjeru jugozapada granicom parcele k.č. 908/1 (obuhvata je) i dolazi na tromedu parcela k.č. 908, 907/1 i 910/1, odnosno do granice obuhvata Prostornog plana Bijambare, zatim nastavlja u smjeru jugozapada, sjeverozapada, te sjevera granicom obuhvata Prostornog plana Bijambare i dolazi do tromede parcela k.č. 868, 870 i 871, tj. do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo.

Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Nišići, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 1,70 ha.

3. Lokalitet Motel/Pansion

Opis obuhvata počinje iz tačke broj 1 sa koordinatama $y = 6541594$, $x = 4881793$ koja se nalazi na zajedničkoj medi parcela k.č. 9 i 10 i ide u smjeru sjeveroistoka obuhvatajući parcelu k.č. 9 i dolazi na tromedu parcela k.č. 9, 10 i 117 (put) , produžava u istom smjeru sjekuci u pravoj liniji parcelu k.č. 117 (put) i dolazi do tačke broj 2 sa koordinatama $y = 6541644$, $x = 4881853$ iz koje produžava u smjeru jugoistoka idući međom parcele k.č. 117- put (obuhvata ga) i dolazi na tromedu parcela k.č. 117 (put) , 520 i 521, zatim nastavlja u smjeru sjevera i jugoistoka obuhvatajući parcelu k.č. 520 i dolazi do zaštitnog koridora magistralnog puta M-18 , produžava u smjeru zapada pomenutim koridorom do tačke broj 1 , odnosno do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Bijambare , Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 0,70 ha.

Član 9.

Građevinsko zemljište utvrđeno za razvoj sporta i rekreacije:

Zona 1 – Prostor bivšeg heliodroma i vojnog poligona

Opis obuhvata počinje od tačke broj 1 sa koordinatama $y = 6541318$, $x = 4882244$ koja se nalazi na zajedničkoj medi parcela k.č. 124 i 1602 (put) i ide u smjeru juga međama parcela k.č. 1602 (put) , 1 i 2 (ne obuhvata ih) i dolazi do tačke broj 2 sa koordinatama $y = 6541427$, $x = 4881983$ koja se nalazi na zajedničkoj medi parcela k.č. 2 i 118 ,zatim sječe u pravoj liniji put k.č. 118 i dolazi do tačke broj 2 sa koordinatama $y = 6541426$, $x = 4881975$ koja se nalazi na zajedničkoj medi parcela k.č. 16 i 118 (put) , nastavlja u smjeru jugozapada međama parcela k.č. 16, 15, 18, 19, 21, 20, (ne obuhvata ih) i dolazi do tačke broj 3 sa koordinatama $y = 6541140$, $x = 4881858$, koja se nalazi na

sjeverozapadnoj međi parcele k.č.20, zatim skreće na sjever idući granicom uz kompleks bivše kasarne (društvena infrastruktura) i dolazi do tačke broj 4 sa koordinatama $y = 6541312$, $x = 4882237$ koja se nalazi na južnoj međi parcele k.č. 124, produžava međom parcele k.č. 124 (ne obuhvata je) i dolazi do tačke broj 1, odnosno do mjesta odakle je opis obuhvata i počeo.

Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Bijambare, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 5,00 ha.

Zona 2 – Lokalitet Borak

Granica obuhvata počinje od tromede parcela k.č. 852, 851 i 876 i ide u smjeru istoka sjekući u pravoj liniji parcele k.č. 876, 875, dolazi na tromedu parcela k.č. 875, 877 i 874 i produžava u istom smjeru zajedničkom međom parcela k.č. 874 i 877, te nastavlja u istom smjeru sjekući u pravoj liniji parcelu k.č. 872 i dolazi na tromedu parcela k.č. 872, 873 i 881 s koje produžava u smjeru jugoistoka zajedničkom međom parcela k.č. 881, 873, sječe put k.č. 905/2 i dolazi do tačke broj 1 sa koordinatama $y = 6\ 540\ 377$ i $x = 4\ 881\ 326$, koja se nalazi na zoni sanitarne zaštite Junakovac. Iz ove tačke ide granicom sanitarne zaštite Junakovac u smjeru juga i dolazi do tačke broj 2 sa koordinatama $y = 6\ 540\ 339$ i $x = 4\ 881\ 151$, koja se nalazi na zajedničkoj međi parcela k.č. 907/1, 908/1, lomi se i ide u smjeru sjeverozapada sjekući u pravoj liniji parcele k.č. 908/1, 906/2 (put), 872 i dolazi do tačke broj 3 sa koordinatama $y = 6\ 540\ 262$ i $x = 4\ 881\ 253$, koja se nalazi na zajedničkoj međi parcela k.č. 872 i 874 i produžava u pravcu zapada zajedničkom međom istih parcela i dolazi na tromedu parcela k.č. 872, 871 i 874 te se lomi i ide u smjeru juga međom parcele k.č. 871 (obuhvata je) i dolazi do tromede parcela k.č. 868, 870 i 871, odnosno do granice obuhvata PP Bijambare i nastavlja granicom obuhvata PP Bijambare u smjeru sjeverozapada do tromede parcela k.č. 852, 851 i 876, od koje je opis obuhvata i počeo.

Sve gore navedene parcele se nalaze u K.O. Nišići , Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 5,00 ha.

Član 10.

Komunalne građevine, nekategorisani putevi, šumski putevi i parking svojom površinom ulaze u pretežne namjene prostora u okviru koje se nalaze.

Član 11.

Rekreacija unutar druge namjene

Obuhvata rekreacione površine unutar šumskog zemljišta, poljoprivrednog zemljišta i zona sanitarne zaštite na kojima se dozvoljava namjensko uređenje. Pripadaju namjeni sport i rekreacija i opisuju se u dijelu koji se odnosi na građevinsko zemljište, iako rekreativne površine nisu građevinsko zemljište.

Član 12.

Površine sa rekreativnim sadržajima unutar namjene „poljoprivredno zemljište“ nalaze se na površinama privatnog sektora.

Granica obuhvata polazi od tačke br.1 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 9 i 10, a ima koordinate $y = 6541593$, $x = 4881793$, zatim produžava na jugozapad idući uz zaštitni koridor magistralnog puta M18 (Sarajevo – Tuzla) ne obuhvata ga i dolazi u tačku br.2 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 29 i 1623 , a ima koordinate $y = 6541017$, $x = 488506$, zatim nastavlja u pravcu sjevera idući međama parcela k.č. 29, 28, 27, 26, 22, 23, 18, 15, 16, 2, 1, 1602, 124, 128, 129 (obuhvata ih), granica se potom lomi na istok te jug idući međama parcela k.č. 129, 128, 127, 126, 125, 1, 2, 6, 7, 8, 118, 10 (obuhvata ih) i dolazi do mjesta odakle je opis granice zone i počeo.

Član 13.

Rekreativne površine unutar namjene „šume i šumska zemljišta“ nisu posebno opisana jer se nalaze (unutar datih površina) na površinama koje pripadaju državnom sektoru.

Infrastrukturni pojasevi

Član 14.

Zaštitni pojas magistralnog puta M-18 SARAJEVO-TUZLA

Zaštitni pojas magistralnog puta M-18 (k.č.119) polazi sa tromeđe parcela k.č. 596,597 i 119 (put), potom produžava u pravcu jugozapada idući putem k.č. 119 (to je ujedno i granica Prostornog obuhvata) obuhvata ga i dolazi do tačke br.1 koja se nalazi na rubu puta k.č. 119, a ima koordinate $y = 6540755$, $x = 4881085$, potom ide na zapad u dužini od 50m do tačke br.2 koja se nalazi na koridoru magistralnog puta M18 (Sarajevo-Tuzla), a ima koordinate $y = 6540706$, $x = 4881072$, granica potom ide na sjeveroistok zaštitnim pojasom magistralnog puta, a preko parcela k.č. 1038/1, 1038/2, 1623, 23, 30, 12, 11, 10, 9, 117, 522, 519, 518, i dolazi do granice Prostornog obuhvata kojim produžava na jug u dužini od 35m i dolazi do mjesta odakle je opis granice i počeo. Sve gore navedene parcele nalaze se u K.O. Bijambare, Općina Ilijaš. Površina obuhvata je 5,10 ha.

Član 15.

Zaštitni pojas dalekovoda

Pojas 10 kV dalekovoda, koji prolazi preko predmetnog obuhvata iznosi ukupno 7 metara (po 3,5 m sa jedne i druge strane od ose dalekovoda).

Zone sanitarne zaštite

Član 16.

Zone sanitarne zaštite utvrđuju se za vrelo Junakovac i vodotoke Bjelila-Brodić.

1. Junakovac

Granica obuhvata polazi od tromeđe parcela k.č. 908/1, 910, 907/1 zatim ide na sjever međom parcele k.č. 907/1 u dužini od 85m (obuhvata je) i dolazi u tačku br.1 sa koordinatama $y = 6540339$, $x = 4881152$ koja se nalazi na zajedničkoj međi parcela k.č. 907/1 i 908/1, granica potom produžava u istom pravcu sijekući parcelu k.č. 908/1 i dolazi do tromeđe parcela k.č. 908/1, 908/2 i 905/2 (put), zatim nastavlja u istom pravcu idući putem k.č.905/2 (neobuhvata ga) i dolazi u tačku br.2 sa koordinatama $y = 6540451$, $x = 4881401$ koja se nalazi na međi između parcela k.č. 905/2 (put) i 905/1, zatim skreće u pravcu istoka sijekući u pravoj liniji parcele k.č. 9052, 899/1 i 904/2 i dolazi do granice između katastarskih općina K.O. Bijambare i K.O. Nišići, granica potom produžava u pravcu istoka idući granicom između pomenutih katastarskih općina, te putem k.č.1038/2 i dolazi u tačku br.3 sa koordinatama $y = 6540532$, $x = 4881387$, koja se nalazi na međi između parcela k.č. 1038/2 (put) i 1623. Granica obuhvata nastavlja u pravcu juga sijekući parcele k.č. 1038/2, 1038/1 i dolazi u tačku br.4 sa koordinatama $y = 6540576$, $x = 481283$ koja se nalazi na međi između parcela k.č. 1038/2, 1039, nastavlja u istom pravcu idući međom parcele k.č. 1039 (obuhvata je) i dolazi na njezin jugoistočni rub, te nastavlja u pravcu juga sijekući parcelu k.č. 1038/1 u dužini od 128m i dolazi do granice obuhvata

Prostornog plana Bijambare kojom produžava u pravcu zapada i dolazi do mjesta odakle je opis granice zone Junakovac i počeo.

Sve gore navedene parcele nalaze se u K.O. Nišići i K.O. Bijambare, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 7,60 ha.

2. Bjelila-Brodić

Granica obuhvata polazi od tromeđe parcele k.č. 848 , 849 i 850, zatim produžava u pravcu sjevera idući granicom obuhvata Prostornog plana Bijambare i dolazi u tačku br.1 sa koordinatama $y = 6539631$, $x = 4881777$ koja se nalazi na parceli k.č. 2194, granica zone potom ide na istok sijekući u pravoj liniji parcelu k.č. 2194, zatim idući u blagom luku preko parcele k.č.2192 (udaljena 15m od južne međe parcele k.č. 2194) i dolazi u tačku broj 2 sa koordinatama $y = 6539980$, $x = 4881756$, koja se nalazi na parceli k.č. 2192, granica zone produžava u istom pravcu sijekući u pravoj liniji parcelu k.č. 2192 i dolazi do tačke br.3, koja ima koordinate $y = 6540079$, $x = 4881759$, koja se nalazi na parceli k.č. 2192, granica zone potom ide na istok te sjever idući u blagom luku preko parcele k.č. 2192 i dolazi u tačku broj 4 sa koordinatama $y = 6540925$, $x = 4882835$ koja se nalazi na međi između parcela k.č. 2192 i 1619 (put), granica zone produžava u pravcu sjevera idući putem k.č.1619 (neobuhvata ga) i dolazi u tromeđu parcela k.č. 1619 (put), 1620 (put) i 1622.Granica se potom lomi na jug te zapad idući u blagom luku preko parcele k.č. 2192 i dolazi u tačku broj 5 sa koordinatama $y = 6540041$, $x = 4882856$, koja se nalazi na parceli k.č. 2192, granica potom produžava u pravcu sjevera u blagom luku do tačke br.6 sa koordinatama $y = 6539988$, $x = 4882950$, koja se nalazi na parceli k.č. 2192, zatim nastavlja na sjeverozapad te sjeveroistok u blagom luku do tačke br.7 sa koordinatama $y = 6540045$, $x = 4883108$ koja se nalazi na parceli k.č. 2192, granica potom nastavlja na istok i dužini od 216m i dolazi u tačku 8 sa koordinatama $y = 6540253$, $x = 4883164$, koja se nalazi na parceli k.č. 2192, potom produžava na sjever idući u blagom luku preko parcele k.č. 2192 u dužini od 183m i dolazi u tačku 9 koja se nalazi na granici obuhvata Prostornog plana Bijambare (k.č 292), a ima koordinate $y = 6549944$, $x = 4883553$, zatim nastavlja na sjever idući granicom obuhvata Prostornog plana Bijambare u dužini od 256 m i dolazi u tačku br. 10 sa koordinatama $y = 6540000$, $x = 4883789$, koja se nalazi na parceli k.č.1618, granica zone se potom lomi na jugoistok idući u blagom luku preko parcele k.č. 1618 dolazi u tačku br. 11 sa koordinatama $y = 6540276$, $x = 4883408$, koja se nalazi na parceli k.č. 1648, granica zone se potom lomi na istok idući u blagom luku preko parcele k.č. 1618 u dužini od 433m i dolazi u tačku 12 sa koordinatama $y = 6540686$, $x = 4883455$ koja se nalazi na parceli k.č. 1648, zatim nastavlja na jug izohipsom 945 , te u istom pravcu lomeći se u blagom luku preko parcela k.č. 1622 i 121 i dolazi do tačke 13 sa koordinatama $y = 6541184$, $x = 4882627$ koja se nalazi na zajedničkoj međi parcela k.č. 1619 i 121, zatim produžava u istom pravcu putem k.č.1619 u dužini od 45m, nastavlja u pravcu juga sijekući kaskadno parcelu k.č.121 i dolazi do tačke br. 14 sa koordinatama $y = 6541289$, $x = 4882193$, koja se nalazi na parceli k.č.121, tj. do granice namjene građevinskog zemljišta (stanovanje i društvena infrastruktura). Zona sanitarne zaštite produžava u pravcu juga uz granicu namjene građevinskog zemljišta koja se nalazi na parceli k.č. 1623 i 121 (lokalitet bivše kasarne) i dolazi u tačku broj 15 sa koordinatama $y = 6541075$, $x = 4881922$, koja se nalazi na parceli k.č. 1623, granica zone sanitarne zaštite produžava u pravcu zapada idući u blagom luku preko parcele k.č. 1623 i dolazi u tromeđu parcela 1623, 898 i 904/1, potom ide na sjever te jugozapad idući međama parcela k.č. 898, 897, 896, 895, 894 (neobuhvata ih) i dolazi u tromeđu parcela k.č. 891, 894 i 876. Granica zatim nastavlja na zapad sijekući parcele k.č. 876 i 850 i dolazi u tačku 16 sa koordinatama $y = 6540159$,

x = 4881617, koja se nalazi na zajedničkoj međi izmjeđu parcela k.č. 849 i 850, potom produžava u pravcu jugozapada idući međom parcele k.č. 849 (obuhvata je) i dolazi do mjesta odakle je opis zone sanitarne zaštite i počeo.

Sve gore navedene parcele nalaze se u K.O. Nišići i K.O. Bijambare, Općina Ilijaš.

Površina obuhvata je 95,90 ha.

Napomena: Opis granica namjena površina je raden na podlogama slijedećih razmjera: R= 1:1000; R= 1:2500; R= 1:5000.

Član 17.

Unutar zona sanitarne zaštite, opisanim u prethodnom članu, primjenjuju se mjere i propisi utvrđeni važećom regulativom u oblasti voda.

U skladu sa „Pravilnikom o uslovima za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode koja se koriste ili planiraju da koriste za piće” („Sl.novine FBiH”, br.51/02) izvršiti definisanje (razgraničenje) I-e i II-e zone sanitarne zaštite.

Poseban režim očuvanja i korištenja područja

Član 18.

Zaštićene zone

Utvrđuju se tri zaštićene zone u obuhvatu Plana.

Zaštićene zone su definisane granicama koje se na terenu trebaju označiti, i na njih se odnose mjere zaštite precizirane Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“.

Član 19.

I zaštićena zona - nukleus

Granica obuhvata polazi od tromeđe parcela k.č. 2170 (potok Bijela), 2192 i 2195 (potok Bjelila K.O. Kamenica) i ide na sjeverozapad sjekući parcelu k.č. 2192 K.O. Kamenica i dolazi do tačke br.1 koja se nalazi na parceli k.č. 2192, a ima koordinate y = 6 540 301, x = 4 881 958, zatim skreće na sjeveroistok sjekući parcele k.č. 2192, 1619 (put), 1622, 1618 i dolazi do tačke br.2 sa koordinatama y = 6 540 515, x = 4 883 380 koja se nalazi na parceli k.č. 1618 K.O. Bijambare, tu se granica lomi na sjeverozapad u dužini od 214m i dolazi do tačke br.3 koja se nalazi na parceli k.č. 1618, a ima koordinate y = 6 540 451 i x = 4 883 588, zatim skreće na sjeveroistok u dužini od 117m do tačke br.4 koja ima koordinate y = 6 540 557 i x = 4 883 635, a nalazi se na parceli k.č. 1618, granica se potom lomi na istok u dužini od 185m to tačke br.5 koja se takođe nalazi na parceli k.č.1618, a ima koordinate y = 6 540 738 i x = 4 883 639, potom skreće na jugoistok do tačke br.6 koja se nalazi na granici ukupnog obuhvata (k.č.1618), a ima koordinate y = 6 540 800 i x = 4 883 604, granica potom nastavlja na istok idući granicom ukupnog obuhvata u dužini od 205m i dolazi do tačke br. 7 koja ima koordinate y = 6 541 000, x = 4 883 608 koja se nalazi na parceli

k.č. 1622, tu se granica lomi idući na jugoistok do tačke br.8 koja se nalazi na šumskoj stazi, a ima koordinate y = 6 541 031 i x = 4 883 553, zatim nastavlja na jug pomenutom stazom preko parcele k.č. 1622, presjeca put k.č. 1602 i dolazi u tačku br.9 sa koordinatama y = 6 541 178, x = 4 882 646, zatim nastavlja međama parcela k.č. 121 K.O. Bijambare, 122, 1623 (obuhvata ih), dolazi do tačke br.10 sa koordinatama y = 6 541 135, x = 4 881 851 koja se nalazi na tromeđi parcela k.č. 20, 21 i 1623, tu se granica lomi, skreće na jugozapad sijekući parcelu k.č. 1623 i dolazi do tačke br.11 sa koordinatama y = 6 541 062, x = 4 881 827, lomi se i ide na zapad do tačke br.12 sa koordinatama y = 6 540 807, x = 4 881 863, zatim se lomi i u blagom luku ide na jugozapad dolazi do tačke br.13 sa

koordinatama $y = 6\ 540\ 690$, $x = 4\ 881\ 859$ zatim nastavlja u istom smjeru do tačke br.14 čije su koordinate $y = 6\ 540\ 564$, $x = 4\ 881\ 805$ pa do tačke br.15 sa koordinatama $y = 6\ 540\ 480$, $x = 4\ 881\ 725$, tu se lomi i dolazi do tromede k.č. 876, 878, 1623 i 1672 (potok), potom presjeca potok i dolazi do tromede k.č. 2170 (potok) K.O. Kamenica, 2195 (potok Bijela) i 2192 K.O. Kamenica, odakle je opis ovog područja–zone i počeo.

Površina Prve zaštićene zone je 137,00 ha.

Član 20.

II zaštićena zona

Granica obuhvata treće zone počinje od tačke br.1 koja se nalazi na međi između parcela k.č.221 i 222 (put), a ima koordinate $y = 6\ 541\ 411$, $x = 4\ 883\ 278$, zatim produžava na zapad te jug idući međama parcela k.č. 218, 211, 207, 203, 202, 201 (obuhvata ih) i dolazi do tromede parcela k.č.136, 1602 i 1620, zatim skreće na jugoistok sijekući u pravoj liniji parcele k.č.136, 137 i dolazi u tromedu parcela k.č. 136, 137, 138, granica potom nastavlja na jug idući međama parcela k.č. 138, 153, 146, 147, 151, 150, 117 i 6 (obuhvata ih), potom i dolazi do tromede parcela k.č. 6, 7 i 118 (put), potom presjeca parcelu k.č. 118 (put) i dolazi u tromedu parcela k.č. 118, 13 i 11. Granica obuhvata produžava na zapad sijekući u pravoj liniji parcele k.č.13, 14, 15, 18 i dolazi u tačku br.2 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 19 i 18, a ima koordinate $y = 6\ 541\ 238$, $x = 4\ 881\ 858$, zatim produžava na jugozapad idući međama parcela k.č. 19, 21, 22, 26, 27, 1623, 1038/2, 908/2 (obuhvata ih) i dolazi do tačke br.3 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 905/2 i 905/1, a ima koordinate $y = 6\ 540\ 377$, $x = 4\ 881\ 326$, granica potom skreće na sjeverozapad idući međom parcele k.č. 873 (obuhvata je) i dolazi do tromede parcela k.č. 873, 881, 872, potom u pravoj liniji presjeca parcelu k.č. 872 dolazi u tromedu parcela k.č. 877, 872 i 874. Granica obuhvata nastavlja na sjeverozapad, te jug idući međama parcela k.č. 874 i 875 (obuhvata ih) i dolazi do granice ukupnog obuhvata kojom produžava u pravcu zapada, sjevera, te istoka i dolazi do mjesta odakle je opis granice II zone i počeo.

Površina Druge zaštićene zone je 308,00 ha.

Član 21.

III zaštićena zona

Granica obuhvata Treće zone počinje od tačke br.1 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 221 i 222 (put), a ima koordinate $y = 6\ 541\ 411$, $x = 4\ 883\ 278$, zatim produžava na zapad te jug idući međama parcela k.č. 218, 211, 207, 203, 202, 201 (obuhvata ih) i dolazi do tromede parcela k.č.136, 1602 i 1620, zatim skreće na jugoistok sijekući u pravoj liniji parcele k.č.136, 137 i dolazi u tromedu parcela k.č. 136, 137, 138, granica potom nastavlja na jug idući međama parcela k.č. 138, 153, 146, 147, 151, 150, 117 i 6 (obuhvata ih), potom i dolazi do tromede parcela k.č. 6, 7 i 118 (put), potom presjeca parcelu k.č. 118 (put) i dolazi u tromedu parcela k.č. 118, 13 i 11. Granica obuhvata produžava na zapad sijekući u pravoj liniji parcele k.č.13, 14, 15, 18 i dolazi u tačku br.2 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 19 i 18, a ima koordinate $y = 6\ 541\ 238$, $x = 4\ 881\ 858$, zatim produžava na jugozapad idući međama parcela k.č. 19, 21, 22, 26, 27, 1623, 1038/2, 908/2 (obuhvata ih) i dolazi do tačke br.3 koja se nalazi na međi između parcela k.č. 905/2 i 905/1, a ima koordinate $y = 6\ 540\ 377$, $x = 4\ 881\ 326$, granica potom skreće na sjeverozapad idući međom parcele k.č. 873 (obuhvata je) i dolazi do tromede parcela k.č. 873, 881, 872, potom u pravoj liniji presjeca parcelu k.č. 872 dolazi u tromedu parcela k.č. 877, 872 i 874. Granica obuhvata nastavlja na sjeverozapad, te jug idući međama parcela k.č. 874 i 875 (obuhvata ih) i dolazi do granice ukupnog obuhvata, kojom produžava na istok, te sjeveroistok i dolazi do mjesta odakle je opis granice III zone i počeo.

Površina Treće zaštićene zone je 52,00 ha.

Opis granice je uzet sa listova novog premjera po razmjeri 1:1000, 1:2500 i 1:5000.

Parcele se nalaze u K.O. Bijambare i K.O. Nišići.

Zaštita prirodnog nasljeđa

Član 22.

Zaštita područja Plana

U Prvoj zaštićenoj zoni mjere zaštite obuhvataju konzerviranje specifičnih prirodnih obilježja, a odnose se na:

- **zabranu narušavanja ambijentalne vrijednosti**
- **zabranu sječe šume**
- **zabranu eksploatacija mineralnih sirovina**
- **zabranu iskorištavanja fosilnih resursa**
- **zabranu lova i ribolova**
- **zabranu sakupljanja ljekovitih biljaka**
- **zabranu prikupljanja primjeraka divlje flore i faune**
- **zabranu namjernog unošenja invazivnih vrsta**
- **zabranu pašarenja**
- **zabranu izgradnje u zonama postojećih vrela i slivnom području**
- **zabranu isušivanja visokih i niskih tresetišta**
- **zabranu mijenjanja mreže vodotoka**
- **zabranu saobraćaja**
- **zabranu upotrebe otvorenog plamena**
- **zabranu odlaganja čvrstog otpada**

U Drugoj zaštićenoj zoni mjere odnose se na:

- **zabrana sječe drveta osim sanitarne sječe**
- **zabrana lova i ribolova**
- **zabrana sakupljanja ljekovitih biljaka**
- **zabrana prikupljanja primjeraka divlje flore i faune**
- **zabrana namjernog unošenja invazivnih vrsta**
- **zabrana masovnog saobraćaja putničkim automobilima**
- **zabrana izgradnje u zonama postojećih vrela**
- **zabrana svih ostalih aktivnosti koje mogu remetiti namjenu zone.**

U Trećoj zaštićenoj zoni mjere zaštite su usmjerene na očuvanje Prve i Druge zaštićene zone i održavanje izvornog stanja, a obuhvataju zabranu privrednih i drugih aktivnosti koje nisu u skladu sa statusom zaštićenog područja.

Prirodna baština - geomorfološki spomenici

Član 23.

Unutar obuhvata Plana kao građevine posebnog obilježja utvrđuju se geomorfološki spomenici:

- **Srednja Bijambarska pećina**
- **Gornja Bijambarska pećina**
- **Donja Bijambarska pećina**
- **Đurićina pećina**
- **Ledenjača**
- **Ponor potoka Bjelila/Dimšina pećina**

- **Ledenica**
- **Nova pećina**

Očuvanje navedenih građevina je obezbijeđeno utvrđenim ograničenjima i mjerama zaštite precizirane Zakonom o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“.

Ovim Planom nisu precizirane aktivnosti unutar pećina. Utvrđuje obaveza da se za sve intervencije unutar i okolo registrovanih pećina u pojasu od 100 m mora pribaviti saglasnost Kanonalnog Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog nasljeđa Sarajevo.

Utvrđuje se obaveza da se, od strane Upravitelja i stručnih specijalista sa podnošenjem godišnjeg izvještaja, odvija kontinuirani monitoring svih elemenata prirodne sredine.

Prirodni sistemi-biološki sistemi

Član 24.

Biološke sisteme čini spektar šumskih i nešumskih ekosistema. Definišu se kao namjene: „šume i šumska zemljišta“ i „poljoprivredno zemljište“.

Na području Zaštićenog pejzaža zabranjene su radnje koje mogu prouzročiti promjene ili oštećenja na ovim površinama, koje mijenjaju prirodni izgled i narušavaju njegove pejzažne vrijednosti.

Zabranjene su radnje koje mijenjaju i narušavaju prirodni vodni režim, nadzemnih i podzemnih voda ili ih neposredno onečišćuju, a može imati direktan uticaj na ove ali i druge sisteme.

Zabranjeno je vađenje mineralnih sirovina, kao i bilo koja druga eksploatacija prirodnih izvora ili mijenjanje pejzaža.

Zabranjeno je unošenje i sadnja stranih (alohtonih), hibridnih i kloniranih biljnih i gljivljih vrsta na čitavom području.

Uspostaviti stalno praćenje (monitoring) svih parametara prirodne sredine, zdravstvenog stanja, strukture i kapaciteta divljači a s ciljem postizanja stanja koje po svim karakteristikama odgovara stanišnim uslovima.

Održati Planom utvrđen odnos površina ovih sistema kao namjena površina: „šume i šumska zemljišta“ i „poljoprivredno zemljište“ i unutar namjene površina „zona sanitarne zaštite“ i „sport i rekreacija“.

Šuma i šumsko zemljište - šumski ekosistemi

Član 25.

Površine šumskih ekosistema u namjeni „šume i šumska zemljišta“ (dominantne površine) imaju karakter šuma i šumskog zemljišta posebne namjene. Kao dio unutar drugih namjena imaju karakter zaštitnih šuma.

Unutar ovih sistema aktivnosti po nivou, obimu i karakteru moraju osigurati očuvanje vrijednosti po osnovu kojih su utvrđene zone zaštite.

Upotpunosti ispoštovati Planom precizirane aktivnosti po zonama zaštite u pogledu sječe, unapređenja strukture površina, sakupljanja šumskih proizvoda, a s ciljem usklađivanja sa nivoima ukupne zaštite ovog područja.

Član 26.

Obuhvata površine različitih kultura sa bogatstvom flornih elemenata. Dodatnim istraživanjima izdvojiti areale vrsta koje se po osnovu florističke diferencijacije moraju štiti.

Na cijelom području Zaštićenog pejzaža obavljanje tradicionalne poljoprivrede nije dozvoljeno zbog ograničenja po zonama zaštite kao i ukupne specifičnosti staništa i karakteristike terena.

Mjere očuvanja šuma i šumskog zemljišta-šumski sistemi

Član 27.

Na Prvu zaštićenu zonu (nukleus) odnosi se režim stroge zaštite. Zabranjuje se sječa šume kojom bi se mogla narušiti utvrđena struktura šumskih sistema i vrijednosti u njima.

Za slučaj utvrđenih, u dijelu zone, patoloških promjena poduzeti tzv. sanitarno-higijenske mjere zaštite (saniranje bolesnih stabala) a s ciljem izbjegavanja opasnosti od proširenja evidentiranog oboljenja (patološkog stanja).

Nije dopušteno sakupljanje šumskih plodova, ljekovitih i jestivih biljaka, gljiva.

Na Drugu zaštićenu zonu (pufer), uspostavljenu prevashodno s ciljem zaštite vrijednosti Prve zaštićene zone, odnosi se samo nužna sanitarno-higijenska sječa (sanitarna sječa). Zabranjuje se sakupljanje ljekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva osim za vlasnike privatnih posjeda (po zakonu dozvoljene količine).

Za Treću zaštićenu zonu poduzimati ograničene i kontrolisane zahvate s ciljem zaštite, uređenja i unapređenja stanja. Postizanjem stanja, koje po svim karakteristikama odgovara stanišnim uslovima, poduzimati mjere preborne sječe.

Za površine šuma i šumskog zemljišta (unutar Prve i Druge zaštićene zone) sa rekreativnim sadržajima provoditi mjere zaštite koje se odnose na biološke sisteme, a koje su kompatibilne sa mjerama zaštite zona sanitarne zaštite. Površine redovno čistiti i održavati bez ugrožavanja osnovne namjene u bilo kom smislu.

Na površine šuma i šumskog zemljišta unutar namjene „sport i rekreacija“ odnose se samo sanitarne mjere zaštite.

Mjere očuvanja poljoprivrednog zemljišta-nešumski sistemi

Član 28.

Na cijelom području Zaštićenog pejzaža nije dozvoljeno obavljanje tradicionalne poljoprivrede.

Sačuvati po strukturi evidentirani odnos površina. Nije dozvoljena upotreba đubriva (vještačkih, organskih). Površine treba redovno održavati-kositi. Na području Zaštićenog pejzaža zabranjeno je paljenje trave i korova.

Mjere očuvanja zdravstvenog stanja površina

Član 29.

U pogledu očuvanja zdravstvenog stanja (potkornjak, imela, razni drugi štetnici, vjetrolomi, snjegolomi i uopće higijena sastojine) ukupnih površina (državni i privatni sektor) provoditi aktivnosti precizirane u tekstualnom dijelu Plana, a prema dinamici koju utvrdi Upravitelj područja.

Zabranjeno je zaprašivanje kemijskim sredstvima ili na drugi način masovno uništavanje kukaca, biljaka ili gljiva, upotrebom herbicida, insekticida i fungicida.

Mjere unapređenja stanja faune

Član 30.

U području uzgajati autohtone vrste divljači po osnovu općih pogodnosti područja za opstanak određene vrste ne prelazeći kapacitet područja i uspostavljajući prirodnu ravnotežu.

Područje opremiti određenim objektima: solila (po jedno solilo na 40-50ha), hranilišta, osmatračnice i sl.

Vode, vodne površine i vodna infrastruktura

Član 31.

Vodne resurse u obuhvatu Plana štiti sa aspekta hidroloških vrijednosti, čime će se ujedno obezbijediti i očuvanje prirodne ravnoteže i ekosistema vezanih za vodu, te obezbijediti resurs za snabdijevanje stanovništva pitkom vodom.

Član 32.

Za prostore koji su ovim Planom predviđeni za sanitarnu zaštitu donijeti posebnu Odluku o zaštiti sa programom mjera provodjena te Odluke.

Odluka o zaštiti mora biti zasnovana na posebnim, uskospecijalističkim, istražnim radovima i sadržavati definisane zone sanitarne zaštite sa propisanim normativnim i tehničkim mjerama zaštite.

Program mjera za provođenje Odluke definiše nosioce pojedinih aktivnosti, rokove realizacije i način obezbjeđenja finansijskih sredstava za njeno provođenje.

Član 33.

Izvršiti hitnu sanaciju postojećeg izvorišta Junakovac i ograditi užu zaštitnu zonu.

Član 34.

Nastavit će se sa već započetim istražnim radovima od strane JKP „Vodostan“ u svrhu pronalazjenja dodatnih količina vode za snabdijevanje stanovništva pitkom vodom.

Član 35.

Snabdijevanje pitkom vodom za potrebe lokaliteta Borak obezbijediti nezavisnim sistemom vodosnabdijevanja, odnosno kaptiranjem postojećeg izvora na vlastitoj parceli.

Član 36.

Za pojedinačne zgrade, disperzno raspoređene unutar obuhvata, zavisno od položaja, snabdijevanje vodom moguće je obezbijediti preko vlastitih čatrnja.

Član 37.

Kod kaptiranja bilo kojeg izvora obavezno voditi računa o ekološki prihvatljivom proticaju koji predstavlja minimalni proticaj koji obezbjeđuje očuvanje prirodne ravnoteže i ekosistema vezanih za vodu, a u skladu sa članom 62. Zakona o vodama FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 70/06). Minimalni proticaj se određuje ispitivanjima za svaki konkretan slučaj pojedinačno.

Član 38.

Za postojeće građevine na širem lokalitetu Borka i Eko kampa obavezno je izgraditi nepropusnu kanalizacionu mrežu koja će otpadne vode dovesti do planiranih lokalnih uređaja za biološko prečišćavanje sa monitoringom funkcionalnosti uređaja i kvaliteta efluenta prije upuštanja u vodotok Bjelila.

Član 39.

Za pojedinačne građevine, disperzno raspoređene unutar obuhvata Plana, zavisno od položaja i uticaja na zaštitne zone, kroz stručno mišljenje, definisati konkretne urbanističko-tehničke uslove, vodeći računa o kvalitetu i kvantitetu vodnih resursa.

Za pojedinačne objekta u Trećoj zaštićenoj zoni izuzetno se mogu dozvoliti septičke jame uz obavezu sklapanja ugovora sa ovlaštenom firmom za pražnjenje i odvoz krutog sadržaja.

Član 40.

Upravitelj je dužan, organizovati postavljanje mobilnih WC kabina u Trećoj zaštićenoj zoni i sklopiti ugovor sa firmom koja je registovana za tu vrstu djelatnosti o redovnom pražnjenju WC kabina i odvoženju sadržaja na za to određeno mjesto izvan obuhvata Plana.

Član 41.

Sistem odvodnje oborinskih voda sa parkinga, cesta i staza u obuhvatu Plana, mora imati pojačane mjere zaštite, separatore ulja i masti sa organizovanim pražnjenjem i odvozom sadržaja, a obrada i održavanje kolovozne konstrukcije mora biti u skladu sa aspektima očuvanja kvaliteta i kvantiteta vodnih resursa.

Član 42.

Kod budućih radova na rekonstrukciji ili proširenju magistralnog puta M-18 Sarajevo-Tuzla, obavezno obezbijediti da se polaganjem nepropusnih folija ispod kolovozne

konstrukcije i odvodnih jaraka, spriječiti zagađivanje vrela Junakovac, doticajima sa ove saobraćajnice, koje je evidentno, a posebno u zimskom periodu.

Član 43.

U najkraćem roku izvršiti čišćenje nanosa u koritu potoka Bjelila, na potezu uzvodno od ponora do Eko kampa. Radove izvoditi pod stručnim nadzorom, ručno ili lakšom mehanizacijom, kako se ne bi poremetile hidrogeološke i ostale karakteristike ponora.

Unutar obuhvata Plana dozvoljeni su samo radovi na kontinuiranom održavanju i čišćenju vodotoka, bez ikakvih radova na regulaciji, a zaštita od velikih voda (V.V.1/100) je obezbijedena time što unutar linije plavljenja nije utvrđeno građevinsko zemljište kao planirana namjena zemljišta.

Član 44.

Obzirom da se veliki dio slivnog područja nalazi izvan obuhvata Plana, na vodotocima Brodić i Bjelila, obavezan je povremeni monitoring (4x godišnje) kako bi se konstatovali negativni uticaji i blagovremeno otklonile posljedice uticaja unutar obuhvata Plana.

Rezultati monitoringa se mogu koristiti i za praćenje stanja izvan obuhvata Plana i biti osnova za aktivnosti i mjere izvan obuhvata Plana u cilju zaštite voda i vodnih površina u obuhvatu Plana.

Član 45.

Korištenje zemljišta, bez obzira na namjenu definisanu ovim Planom, kao i sve ostale aktivnosti, moraju biti u skladu sa aspektima očuvanja kvaliteta i kvantiteta vodnih resursa, a u skladu sa važećim propisima o zaštiti voda.

Urbanističko – tehnički uslovi za izgradnju građevina i uređenje građevinskog zemljišta

Član 46.

Stanovanje

Planom su utvrđene zone stanovanja: Junakovac i Motike (Dolovi).

U okviru zona stanovanja mogu se graditi i građevine sadržaja koji su u funkciji stanovanja.

Član 47.

Na površinama namijenjenim za stanovanje, a za koje je ovim Planom utvrđena obaveza izrade provedbeno-planske dokumentacije, rekonstrukcija, dogradnja, nadzidivanje i sanacija građevina vršit će se na osnovu tog Plana.

U Trećoj zaštićenoj zoni, na površini namijenjenoj za stanovanje, moguća je sanacija i rekonstrukcija građevina, kao i nova izgradnja, dogradnja i nadzidivanje prema slijedećim urbanističko-tehničkim uslovima: BGP građevine do 100,00 m², visine max 3 etaže (suteren+prizemlje+sprat ili prizemlje+sprat+potkrovlje).

Za pojedinačne objekte u drugim namjenama (locirane disperzno u prostoru) dozvoljena je rekonstrukcija i sanacija postojećih građevina i obnova devastiranih građevina u prvobitnim gabaritima.

Oblikovanje i materijali u skladu sa ambijentom, po uzoru na autentičnu arhitekturu lokalnog podneblja.

Član 48.

Sport i rekreacija

Na površinama u namjeni „sport i rekreacija“ (Zona 1. i Zona 2.):

- sadržaji će se decidno precizirati kroz izradu, Planom i ovom Odlukom, utvrđenom provedbenom i tehničkom dokumentacijom,
- dozvoljena je samo „izgradnja“ otvorenih sportskih terena koji su rješenjem i obradom površina prilagođeni karakteru i ambijentu prostora,
- izgradnjom, upotrebom i održavanjem ispoštovati, Planom i ovom Odlukom, precizirane mjere zaštite za pripadajuću zaštićenu zonu.

Član 49.

Društvena infrastruktura

Objekti na lokalitetu Borak i Eko kamp realizirat će se prema urbanističko tehničkim uslovima provedbenog plana (Regulacioni plan Junakovac) i tehničke dokumentacije (Eko kamp).

Objekat Motel/Pansion realizovat će se prema sljedećim urbanističko tehničkim uslovima:

- namjena smještajno ugostiteljski objekat tipa motela;
- max. BGP objekta 1000,00 m²,
- max. spratnost 3 etaže (prizemlje+sprat+potkrovlje),
- uvažiti zaštitni pojas prema magistralnoj cesti od 20,00m i distancu od 10,00 m prema lokalnoj,
- infrastrukturnu opremljenost riješiti u skladu sa Planom.

Član 50.

Planinarski dom mijenja namjenu u objekat za potrebe Upravitelja Zaštićenog područja. Objekat ima funkciju informativno-edukacionog-servisnog punkta. Moguća je rekonstrukcija u skladu sa mjerama Prve zaštićene zone.

Član 51.

Izgradnja objekata društvene infrastrukture, kapacitetima i arhitekturom mora obezbijediti očuvanje prirodnih vrijednosti okruženja.

Član 52.

Građevinska parcela za stambene građevine unutar građevinskog zemljišta namijenjenog stanovanju su veličine 400-600m².

Za građevine izgrađene u šumskom i poljoprivrednom zemljištu, nadležno općinsko vijeće će, na osnovu ovog Plana, donijeti odluku kojom će utvrditi građevinsku parcelu veličine flocrtne površine građevine i istu proglasiti građevinskim zemljištem.

Uređenje otvorenih površina

Član 53.

Otvorene rekreativne površine su mjesta na kojima je moguće kretanje i zadržavanje posjetilaca i izletnika. Zauzimaju površine unutar namjena šumskog, poljoprivrednog zemljišta i zone sanitarne zaštite i ne predstavljaju građevinsko zemljište.

Korištenje ovih prostora uključuje: šetnju, odmor, okupljanje, edukaciju, fotografisanje i druge rekreativne aktivnosti.

Prostor opremiti mobilijarom u materijalima i formi pripadajućeg okruženja.

Dozvoljeno je: postavljanje klupa, grupacija za sjedenje, zaštitne ograde, posuda za smeće, kabina sa suhim toaletima, dalekozora, informativnih tabli, putokaza i ostalog sličnog mobilijara.

Svi elementi uređenja se tretiraju kao «planinski» mobilijar, postavljeni i korišteni uz uslov nenarušavanja prirodnog ambijenta, tj. bez zasjecanja, podzidivanja, iskapanja i nasipanja terena.

Kapacitet i razmještaj pojedinih elementa mobilijara vršiti na Planom definisanim površinama.

Građevine i koridori infrastrukture

Član 54.

Saobraćaj

Zaštitni pojas uz magistralni put

Zaštitni cestovni pojas je zemljišni pojas na kojem važi poseban režim gradnje i uspostavlja se s ciljem zaštite javne ceste i prometa na njoj od štetnih utjecaja različitih aktivnosti u prostoru pored javne ceste.

Širina zaštitnog pojasa u kojem se ne smiju graditi, podizati ili postavljati poslovni, stambeni, pomoćni i slični objekti iznosi najmanje 20m. Širina zaštitnog pojasa računa se od cestovnog pojasa s obje strane ceste-Zakon o cestama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.6/02).

Član 55.

Uslovi građenja saobraćajnica

Na magistralni put mogu se priključiti nekategorisani i prilazni putevi, ako se dobije saglasnost nadležnog ministarstva, koje upravlja putem na koji se traži priključenje.

Saobraćajnice unutar Prve zaštićene zone raditi u makadamskom stroju bez upotrebe betona i bitumena. Unutar Druge i Treće zaštićene zone moguća je savremena kolovozna konstrukcija.

Odvodnju atmosferskih voda rješavati jarcima ili rigolima.

Pješačke staze, definisane Planom, realizovati i održavati u prirodnim materijalima pripadajućeg okruženja, a u iznimnim slučajevima u interesu sigurnosti, moguća je primjena metala u kombinaciji sa drvetom.

Član 56.

Zabranjuje se ulazak motornih vozila u obuhvat zaštićenog područja, izuzev interventnih vozila i vozila pod nadzorom Upravitelja.

Vozila posjetilaca se zaustavljaju na Planom utvrđenom receptivnom punktu. Predviđena parking površina na ulazu u zaštićeno područje (istočno od pristupne komunikacije) je u funkciji posjetitelja područja i pod nadzorom je Upravitelja.

Član 57.

Telekomunikacije

Obezbjeđuju se putem postojećeg TK pretplatničkog i optičkog kabla koji se nalazi u kontaktnoj zoni predmetnog obuhvata. Omogućava priključke planiranih novih sadržaja

i kapaciteta, a koji će biti definisani kroz investiciono-tehničku dokumentaciju i uslove distributera.

Energetska infrastruktura

Član 58.

Elektroenergetika

Postojeći elektroenergetski sistem rekonstruisati zamjenom postojećih 10 (20) kV kablova novim srednjenaponskim univerzalnim kablovima kao i zamjenom postojećih uljnih transformatorskih jedinica novim suhim transformatorskim jedinicama.

Niskonaponsku 0,4 kV mrežu planirati kao kablovsku, gdje za to postoje uslovi, a gdje se ne može realizirati kablovska 0,4 kV mreža, koristiti nadzemnu izolovanu mrežu, pri čemu se moraju ispoštovati uslovi i preporuke J.P.EP BiH, Podružnica „Elektrodistribucija“ Sarajevo.

Član 59.

Priključenje planiranih objekata vršiće se u skladu sa elektroenergetskom saglasnošću nadležnog distributera.

Član 60.

Termoenergetika

Obzirom na položaj, kao i utvrđene mjere zaštite, dopušteno je koristiti električnu energiju i tečni naftni plin, a za skladištenje je potrebno pažljivo odabrati veličinu i lokaciju tankova vodeći računa o urbanističko-ambijentalnim vrijednostima.

Isključuje se mogućnost korištenja čvrstih i tečnih goriva za veće objekte. Za male individualne objekte može se koristiti drvo.

Mjere zaštite prava lica sa smanjenim tjelesnim sposobnostima

Član 61.

Posjetu invalidnih lica omogućiti do ciljnih tačaka pješačkim komunikacijama i/ili regulirati odgovarajućim režimom prevoza u organizaciji Upravitelja područja.

U postupku donošenja odobrenja za građenje, organi vlasti, u zavisnosti od nivoa, nadležnosti i djelokruga rada, odnosno nadležne službe su dužne obezbijediti da se primijeni Uredba o urbanističko-tehničkim uvjetima, prostornim standardima i normativima za otklanjanje i sprečavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih barijera za kretanje invalidnih lica koja koriste tehnička i ortopedska pomagala („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 5/00).

Mjere zaštite od elementarnih nepogoda, prirodnih i tehničkih katastrofa, i ratnih djelovanja

Član 62.

Objekti za sklanjanje ljudi i materijalnih dobara, moraju se obezbijediti u skladu sa članom 52. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (“Službene novine Federacije BiH”, broj 39/03 i 22/06).

Član 63.

Upravitelj područja dužan je u svojim aktima dosljedno propisati uslove i mjere za postupke zaštite od požara, mina, poplava, klizišta i drugih eventualnih prirodnih i tehničkih katastrofa u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (“Službene novine Federacije BiH”, broj 39/03 i 22/06).

Član 64.

Prije bilo kakvih aktivnosti uređenja i korištenja prostora ispred bivše linije VRS, naznačenog kao „rizično područje“, potrebno izvršiti generalno izvidanje, te odrediti protuminsku akciju i izvršiti deminiranje zahvaćenog terena.

Postupanje sa otpadom

Član 65.

Postupanje sa otpadom i održavanje komunalne čistoće obraditi posebnim propisom o održavanju čistoće u ljetnim i zimskim uvjetima i propisom o dislociranju komunalnog otpada.

Komunalni otpad skupljati u posebne posude i prema potrebi organizovano odvoziti na gradsku sanitarnu deponiju.

Mjesto, način odlaganja i odvoz otpada osigurava Upravitelj.

Građevinski i drugi kabasti otpad odmah odvoziti van obuhvata zaštićenog područja.

Mjere provedbe Plana

Član 66.

Mjere provedbe Plana su:

- a) Za planiranu namjenu i definisana područja zemljišta (gdje je uređenje od bitnog uticaja po šire okruženje) utvrđuje se obaveza izrade dokumentacije i to:
 - Regulacioni plan Junakovac-radi se za obuhvat (21,84ha) koji objedinjuje Planom utvrđene površine u namjeni: stanovanja, društvene infrastrukture, sporta i rekreacije, kao i zone sanitarne zaštite. Kao prethodnu aktivnost izvršiti definisanje zona sanirane zaštite izvorišta Junakovac.
 - Projektna dokumentacija na nivou urbanističkog projekta za obuhvat koji objedinjuje namjene: Edukaciono-rekreacioni EKO KAMP (2,7ha) i sportsko-rekreacionu Zonu 1 (prostor bivšeg heliodroma i vojnog poligona, 4,91ha);
- b) Izgradnja novih i rekonstrukcija ranijih građevina u skladu sa ovim Planom;
- c) Uređenje otvorenih rekreativnih i drugih površina u skladu sa ovim Planom.

Član 67.

Mjere za provođenje Plana utvrđene u ostalim odredbama ove Odluke smatraju se također mjerama za provođenje Plana.

Član 68.

Vlasnici nekretnina imaju pravo na novčanu naknadu zbog ograničenih mogućnosti korištenja zemljišta, a ta prava će moći ostvariti kod nadležnih organa samo na osnovu zemljišno knjižno izvatka kojim dokazuju pravo vlasništva.

Nadležni organi će visinu iznosa naknade utvrđivati na osnovu važećih propisa.

Član 69.

Sve promjene koje nastanu u vezi razgraničenja posjeda privatnog i državnog sektora moraju se evidentirati.

Uspostavljena evidencija predstavlja pravni osnov za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa.

Član 70.

Granice obuhvata i zaštićenih zona (I, II i III) utvrđene i opisane ovom Odlukom u članovima: 4, 19, 20, 21 predstavljaju osnov za izmjene granica obuhvata i zaštićenih zona utvrđenih u članovima 3, 6, 8, 10 Zakona o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“ („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 21/03) kao i grafičkog prikaza na topografskim kartama razmjere 1:10.000 iz člana 10. istog Zakona.

U skladu sa prethodnim stavom izmijenjene granice, u tekstualnom i grafičkom prikazu, treba ugraditi u Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža „Bijambare“.

Uslovi održavanja

Član 71.

Održavanje prostora je u nadležnosti osnovane institucije Upravitelja područja, koja organizuje, upravlja, sinhronizuje i kontroliše sve djelatnosti, funkcije i pojave unutar zaštićenog prostora u planskim okvirima i prema datim opredjeljenjima.

Član 72.

Upravitelj područja, u cilju organizacije, upravljanja, sinhronizacije i kontrole svih djelatnosti, funkcija i pojava unutar zaštićenog prostora, na prilazima i unutar prostora uspostavlja nadzor i kontrolu kretanja posjetilaca i zaposlenih u službi definisanih namjena, kao i mehanizme praćenja i poduzimanje sankcija za kršenje utvrđenih mjera zaštite.

Razradu ovih aktivnosti i detaljne mjere po ovom pitanju treba precizirati dokument „Plan upravljanja područjem zaštićenog pejzaža Bijambare“ kojeg donosi Vlada Kantona Sarajevo.

Završne odredbe

Član 73.

Ova Odluka je sastavni dio Plana, a stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Predsjedavajući
Skupštine Kantona Sarajevo

Dr. Denis Zvizdić dipl.ing.arh.

Broj:
Datum,

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Odluke o provođenju Prostornog plana utvrđen je u članu 12. stav 1. tačke f) i l) i članu 18. stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo i članu 48. stav 2. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo.

Članom 12. stav 1. tačke f) i l) Ustava Kantona Sarajevo regulisano je da je Kanton u okviru svoje nadležnosti, nadležan za donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta i zoniranje i stvaranje pretpostavki za optimalan razvoj privrede koja odgovara urbanoj sredini, a članom 18. stav 1. tačka b) regulisano je da Skupština Kantona Sarajevo donosi zakone i druge

propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona.

Članom 47. stav 1. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo regulisano je da Prostorni plan Kantona, Prostorni plan područja posebnih obilježja i urbanističke planove donosi Skupština Kantona.

Obrazloženje pravnih rješenja u Odluci

Odluka o provođenju Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž "Bijambare" metodološki je urađena na osnovu članova 23., 24., 35., 37., 38. i 39. Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 63/04 i 50/07). Pomenutim članovima Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za izradu planskih dokumenata utvrđen je obavezan sadržaj Odluke o provođenju, odnosno utvrđeni su dijelovi koje Odluka o provođenju naročito sadrži, odnosno ima detaljno obrađene elemente vezane za obilježja koja odnosno područje čini posebnim.

Provođenje Odluke

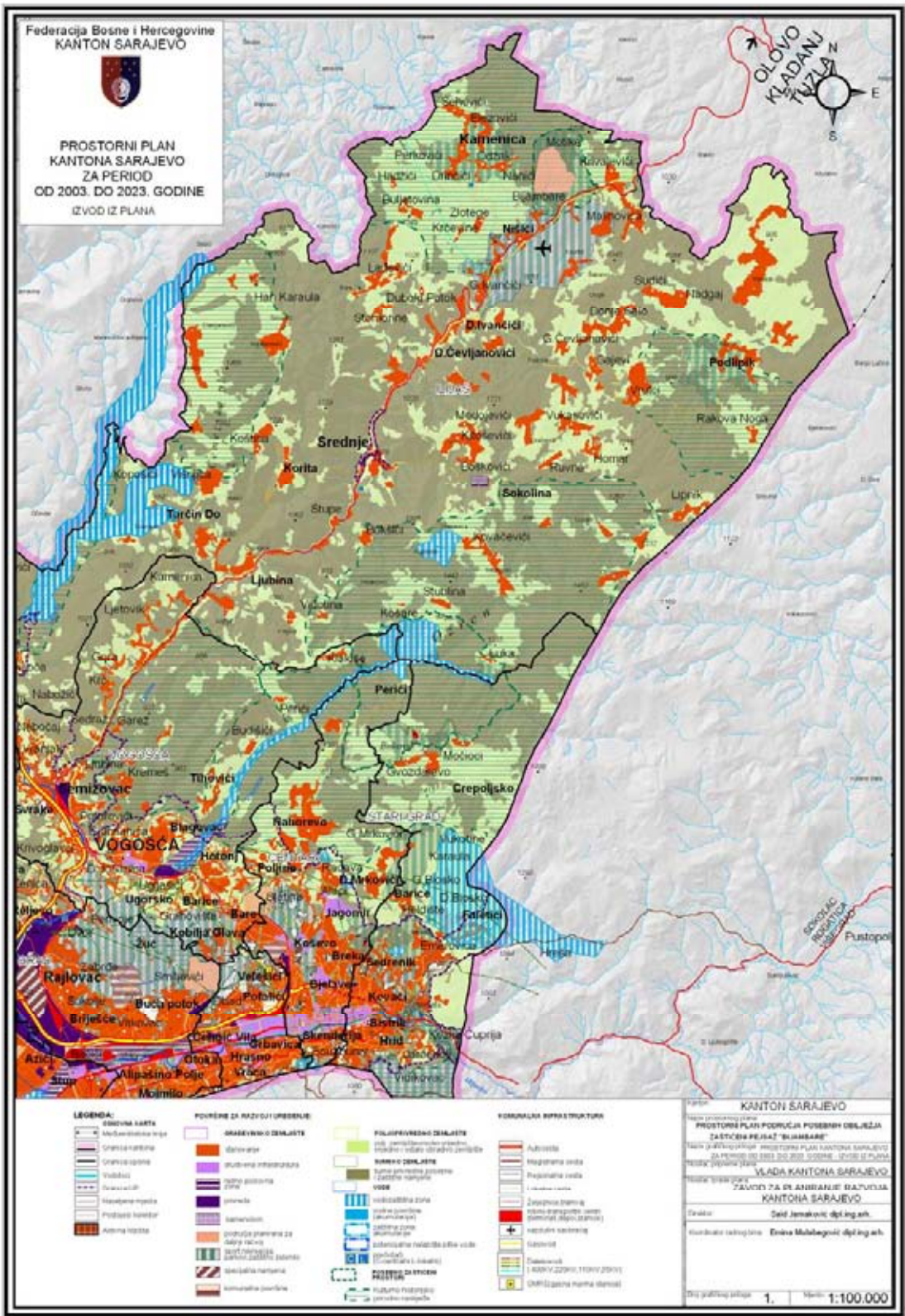
Provođenje ove Odluke, kao i provođenje postavki Prostornog plana je obaveza svih organa vlasti na području Kantona Sarajevo, ustanova, javnih ustanova, komunalnih i javnih komunalnih preduzeća, privrednih društava, bez obzira na oblik organizovanja i strukturu vlasničkog kapitala, mjesnih zajednica, građana i njihovih udruženja, čije je sjedište i boravište, odnosno, koji djeluju, rade i žive na području Kantona Sarajevo, a naročito oni subjekti koji će djelovati na prostoru obuhvata Prostornog plana.

Finansijska sredstva potrebna za realizaciju Odluke

Sredstva za realizaciju Odluke o provođenju Prostornog plana, zavise od mjera za realizaciju Prostornog plana.

Prvenstveno je potrebno obezbijediti sredstva za nastavljane potrebnih istraživanja i s tim u vezi realizacijom mjera zaštite pojava i prirodnih vrijednosti Prostornog plana.

Sredstva će se obezbjeđivati u okviru budžetskih sredstava Kantona Sarajevo i općine na čijem području se nalazi predmetni dio obuhvata Plana.

Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

**PROSTORNI PLAN
KANTONA SARAJEVO
ZA PERIOD
OD 2003. DO 2023. GODINE**
IZVOD IZ PLANA

LEGENDA:	POSREDAVAČKI DEJAVNOSTI	POSREDAVAČKI DEJAVNOSTI	POSREDAVAČKI DEJAVNOSTI
Osnovna karta	Osnovna karta	Osnovna karta	Osnovna karta
Međunarodna granica	Međunarodna granica	Međunarodna granica	Međunarodna granica
Granica kantona	Granica kantona	Granica kantona	Granica kantona
Granica opštine	Granica opštine	Granica opštine	Granica opštine
Voda	Voda	Voda	Voda
Državna cesta	Državna cesta	Državna cesta	Državna cesta
Nacionalna autopista	Nacionalna autopista	Nacionalna autopista	Nacionalna autopista
Podzemni vodovod	Podzemni vodovod	Podzemni vodovod	Podzemni vodovod
Arheološka nalazišta	Arheološka nalazišta	Arheološka nalazišta	Arheološka nalazišta
Arheološka nalazišta	Arheološka nalazišta	Arheološka nalazišta	Arheološka nalazišta

KANTON SARAJEVO

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBLASTI
ZASTUPNIČKI PEJSAŽ "BLUMBERG"

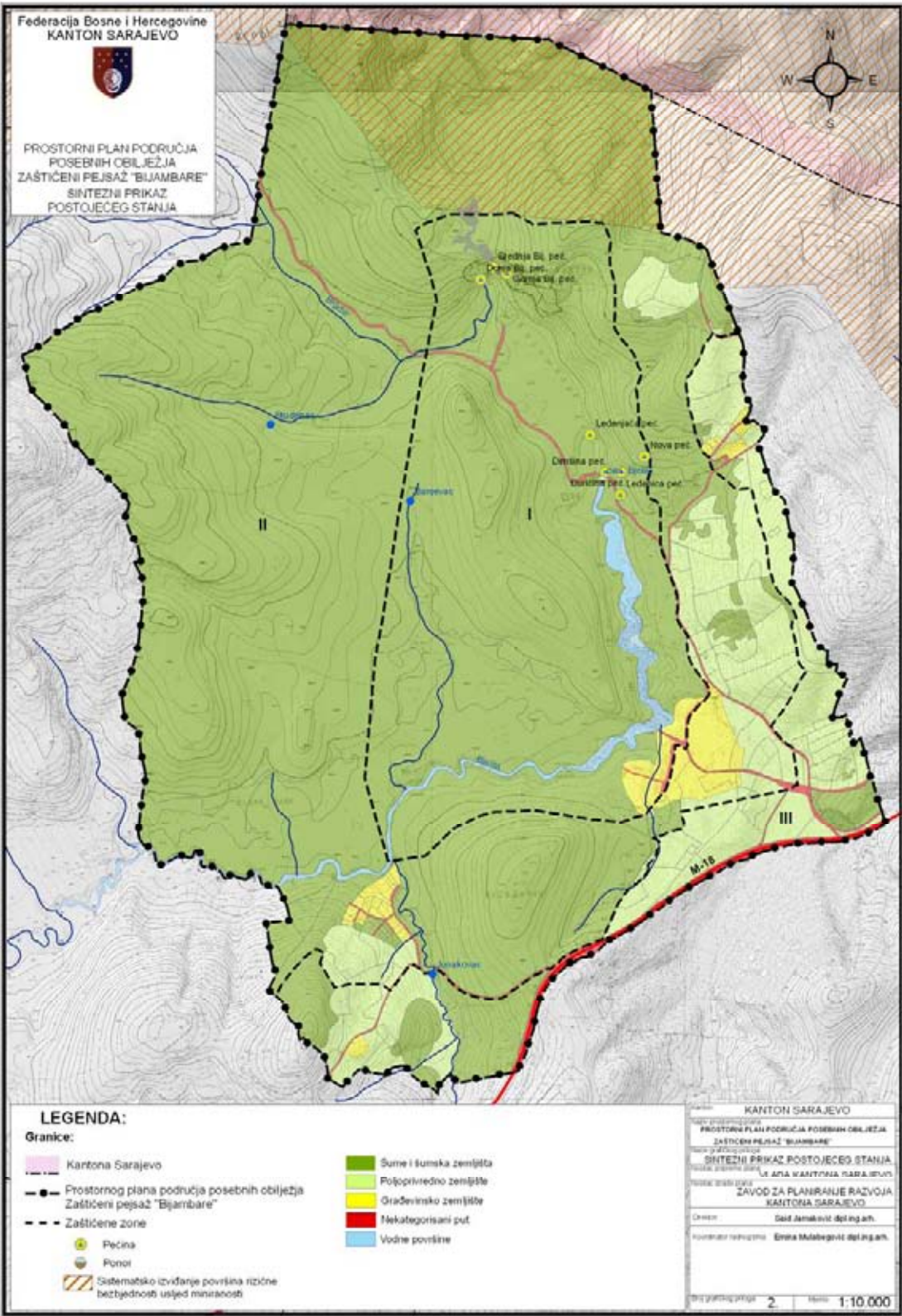
U skladu sa Zakonom o prostornom planiranju Kantona Sarajevo
za period od 2003. do 2023. godine, donosi se ovaj
PROSTORNI PLAN.

VLADE KANTONA SARAJEVO
ZAVOD ZA UREĐIVANJE RAJUNIMA
KANTONA SARAJEVO

Članak:
Seljak Jemeljavac dipl.ing. arh.

Koordinator projekta:
Enisa Muhadžević dipl.ing. arh.

Dio cjelovitog plana: 1. | Mjerilo: 1:100,000

Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PROSTORNI PLAN PODRUČJA
POSEBNIH OBLJEŽJA
ZASTIČENI PEJSAŽ "BIJAMBARE"
SINTEZNI PRIKAZ
POSTOJEĆEG STANJA

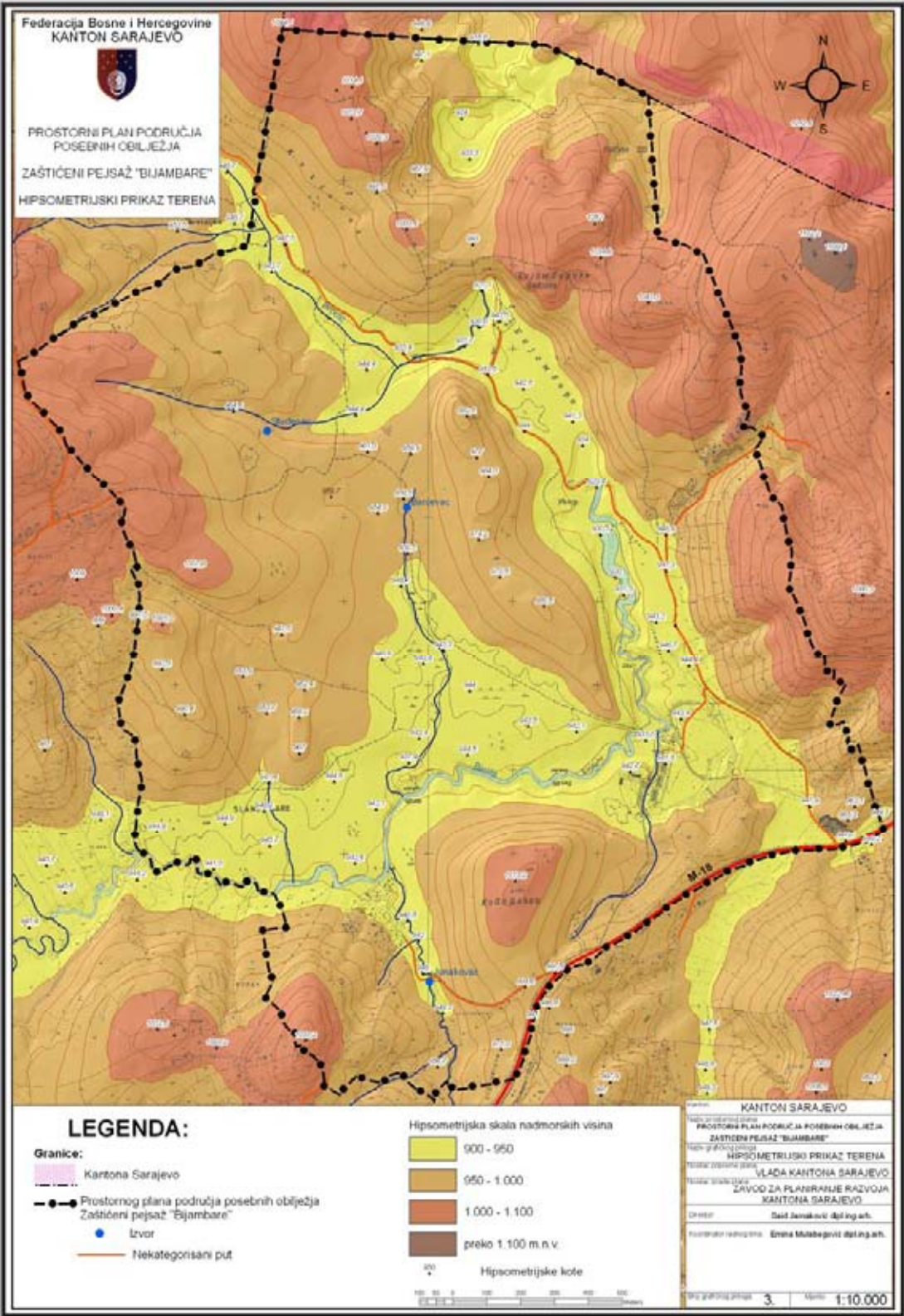
LEGENDA:

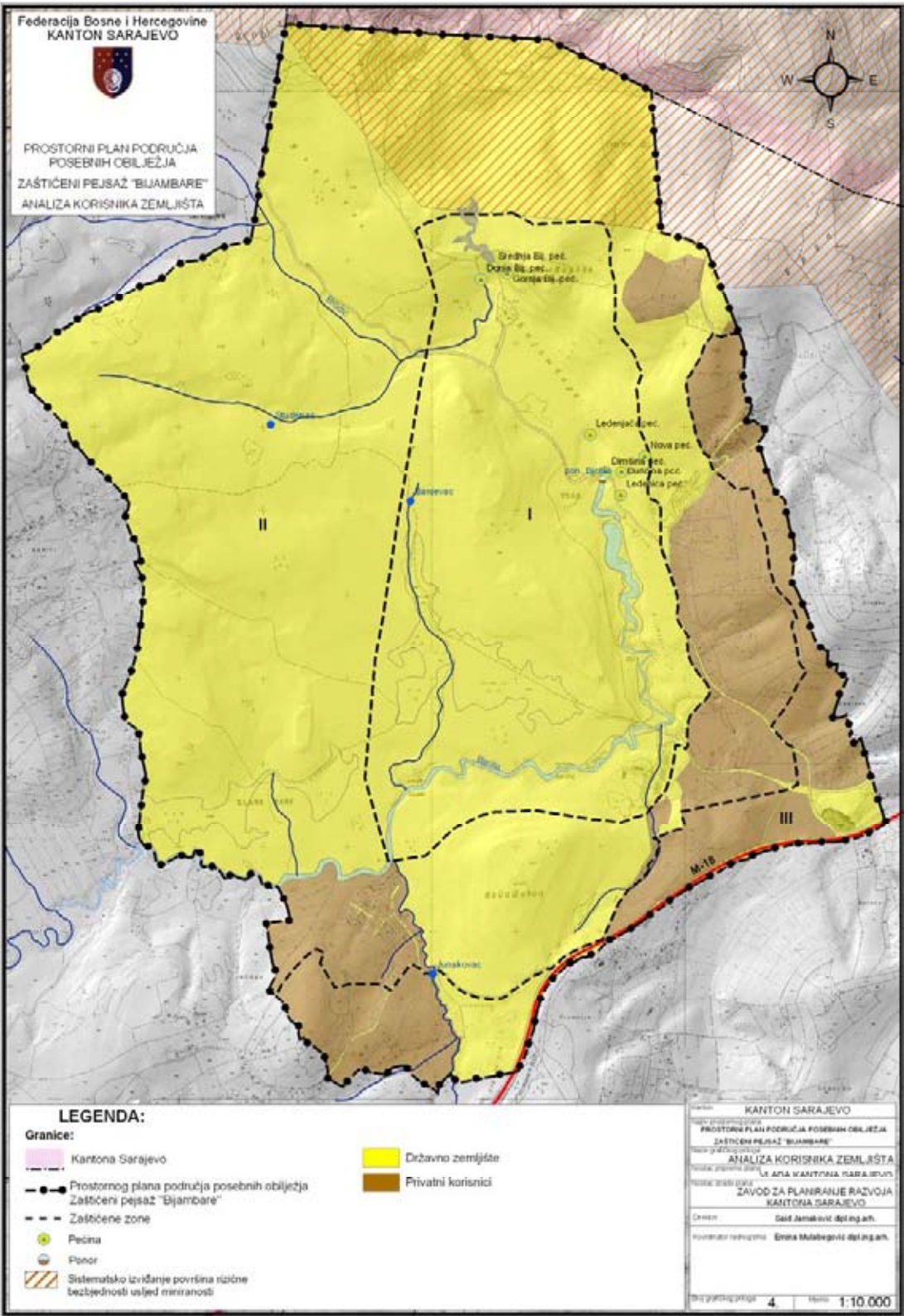
Granice:

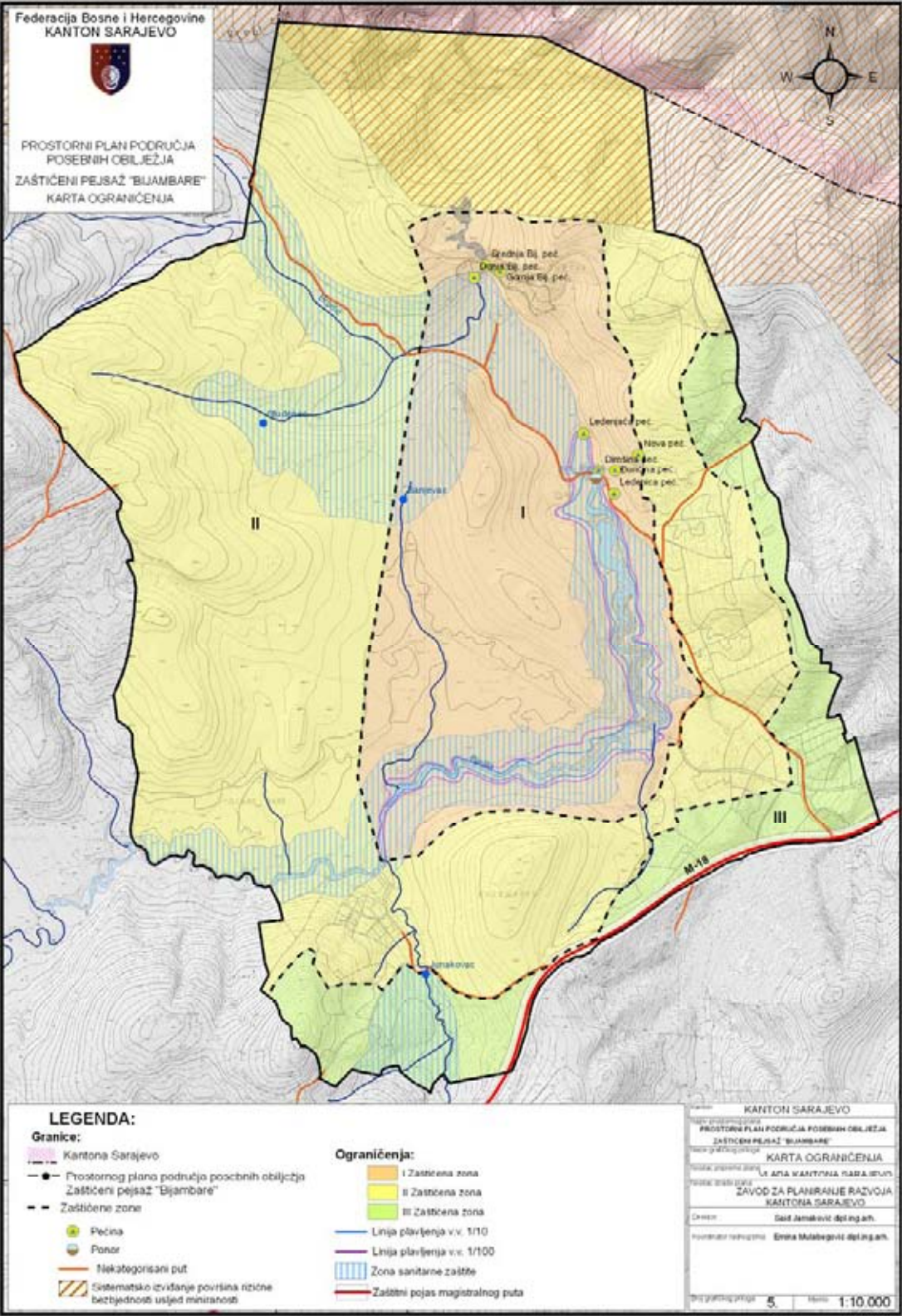
- Kantona Sarajevo
- Prostornog plana područja posebnih obilježja Zastiteni pejzaž "Bijambare"
- Zastitene zone
- Pećina
- Ponor
- Sistematsko izdavanje površina rizika bezbjednost usljed miniranosti

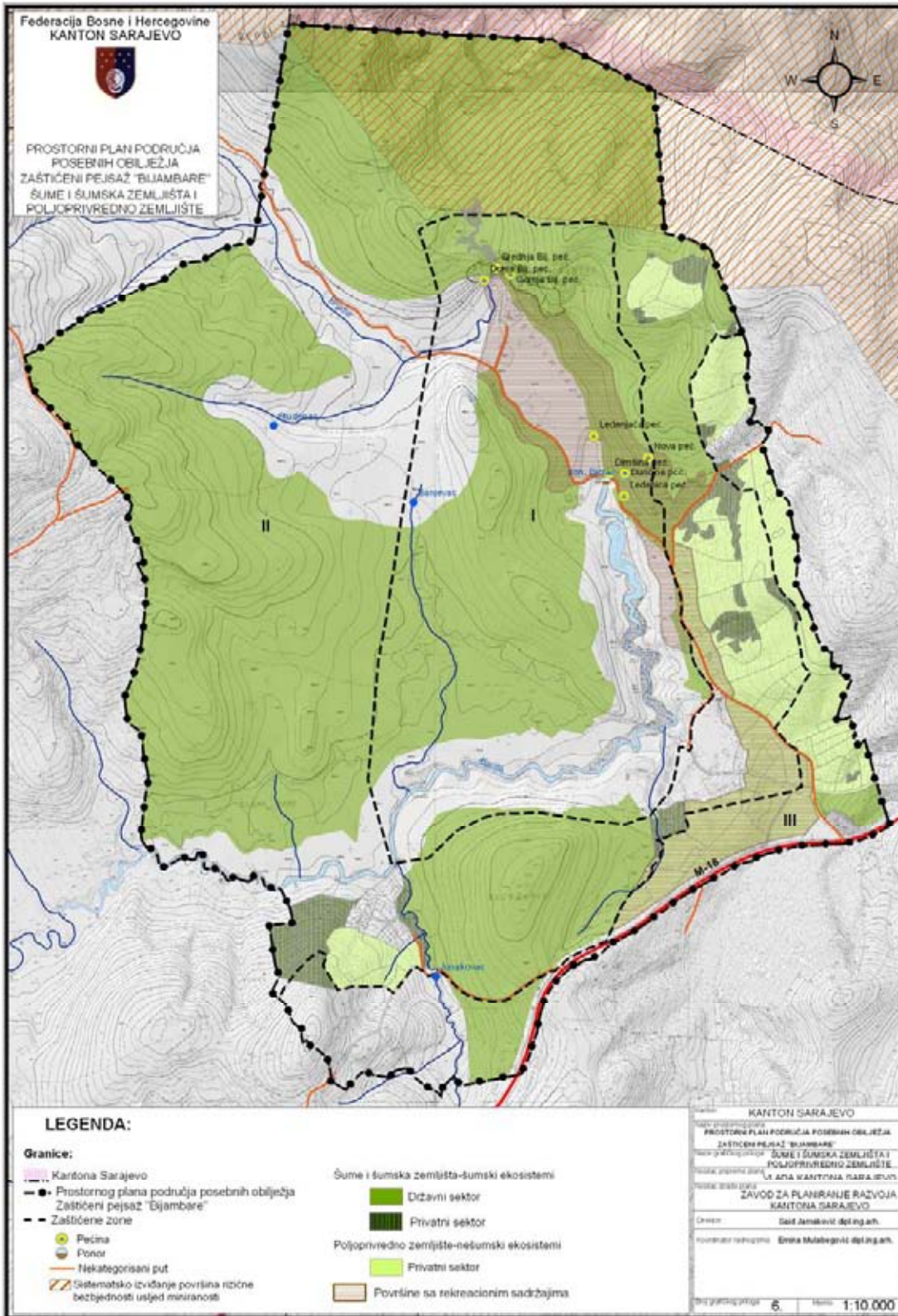
- Šume i šumska zemljišta
- Poljoprivredno zemljište
- Građevinsko zemljište
- Nekategorisani put
- Vodne površine

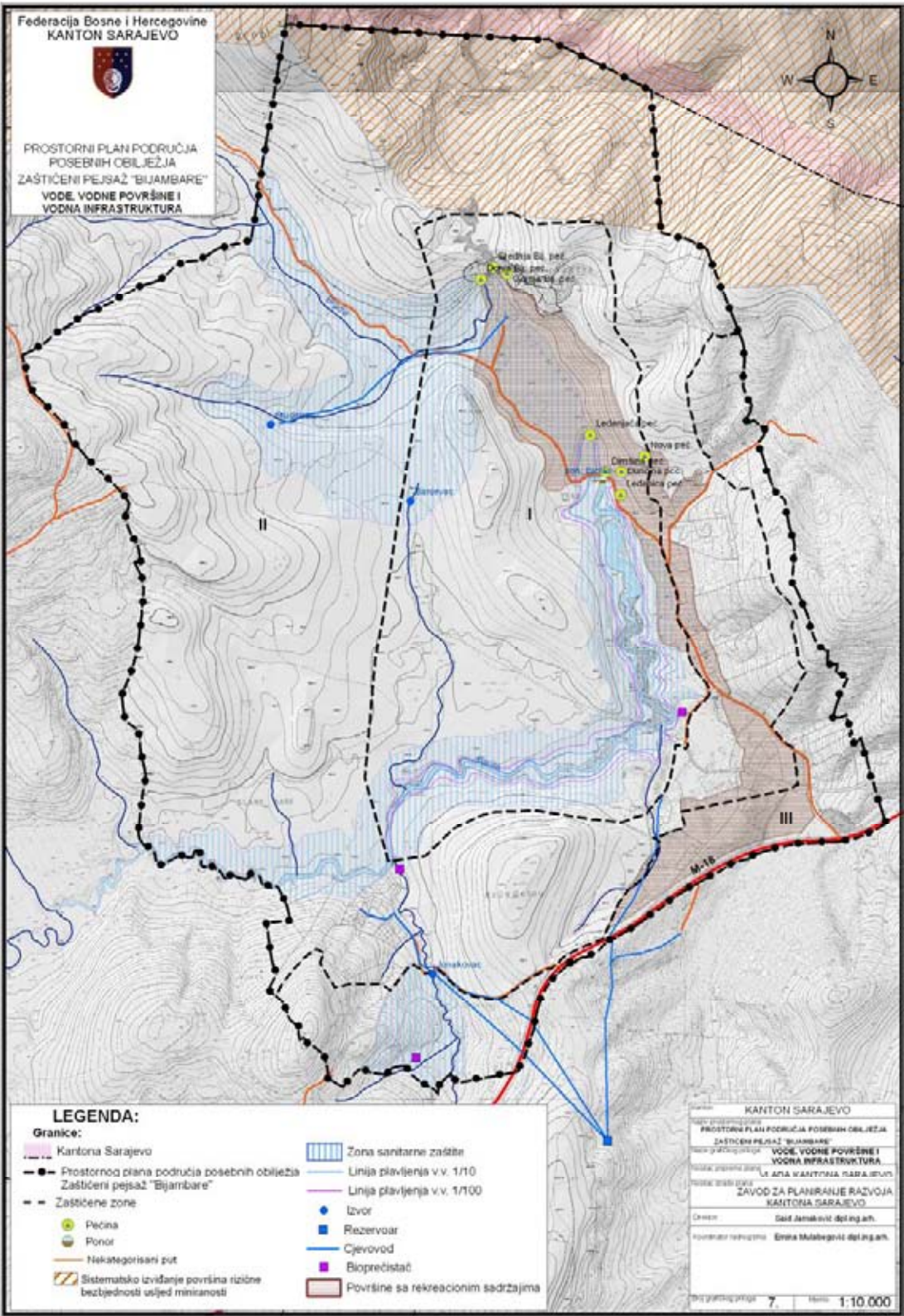
KANTON SARAJEVO
PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBLJEŽJA
ZASTIČENI PEJSAŽ "BIJAMBARE"
SINTEZNI PRIKAZ POSTOJEĆEG STANJA
IZDANJE: 2014. GODINE
LE ANA VUKOTINA NARAIĆ
ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO
Osnov: Danijel Janković dipl.ing.ač.
Nadzornik izdavanja: Emina Madžević dipl.ing.ač.
Šifra projekta: 2. Mjerilo: 1:10.000

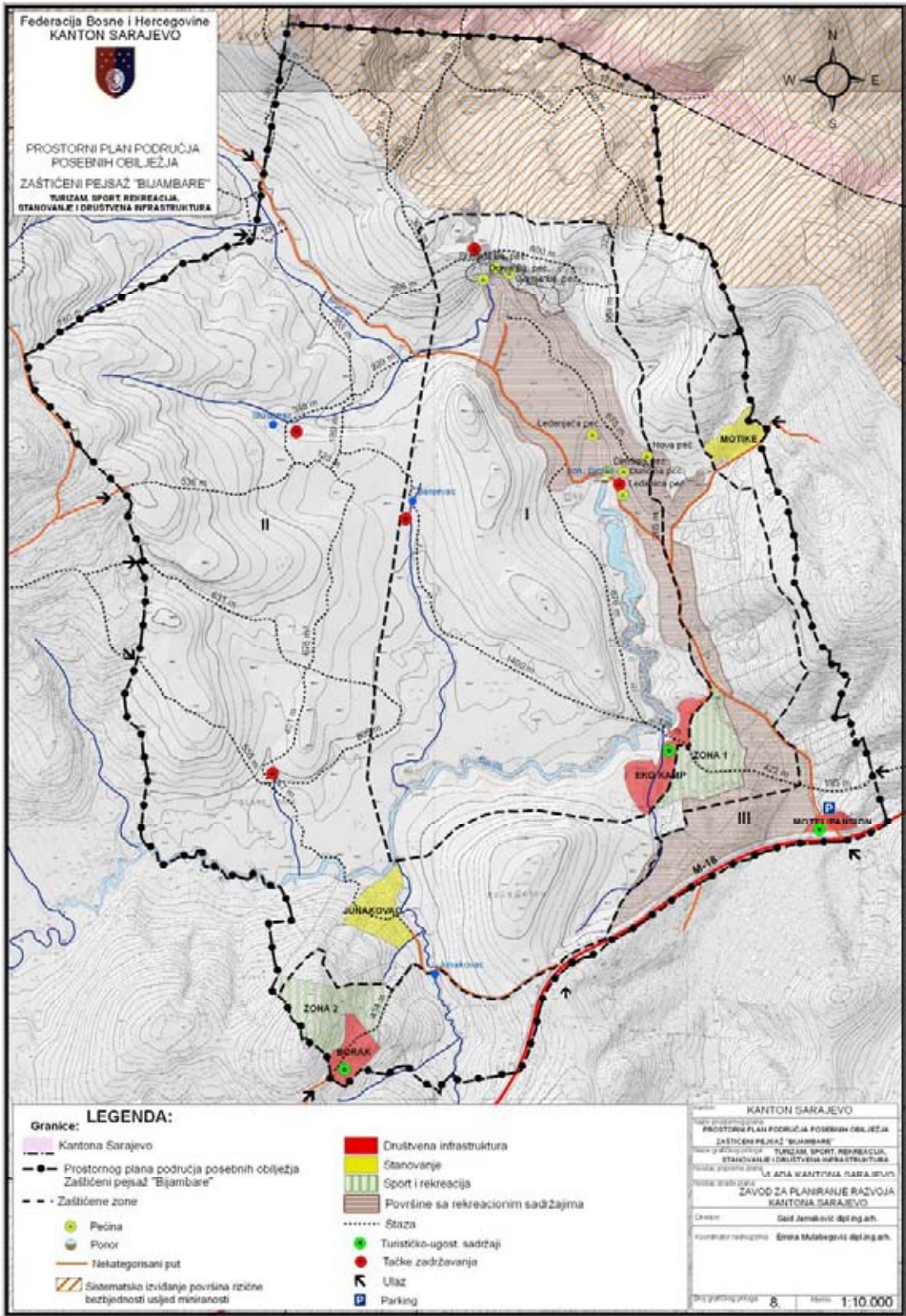

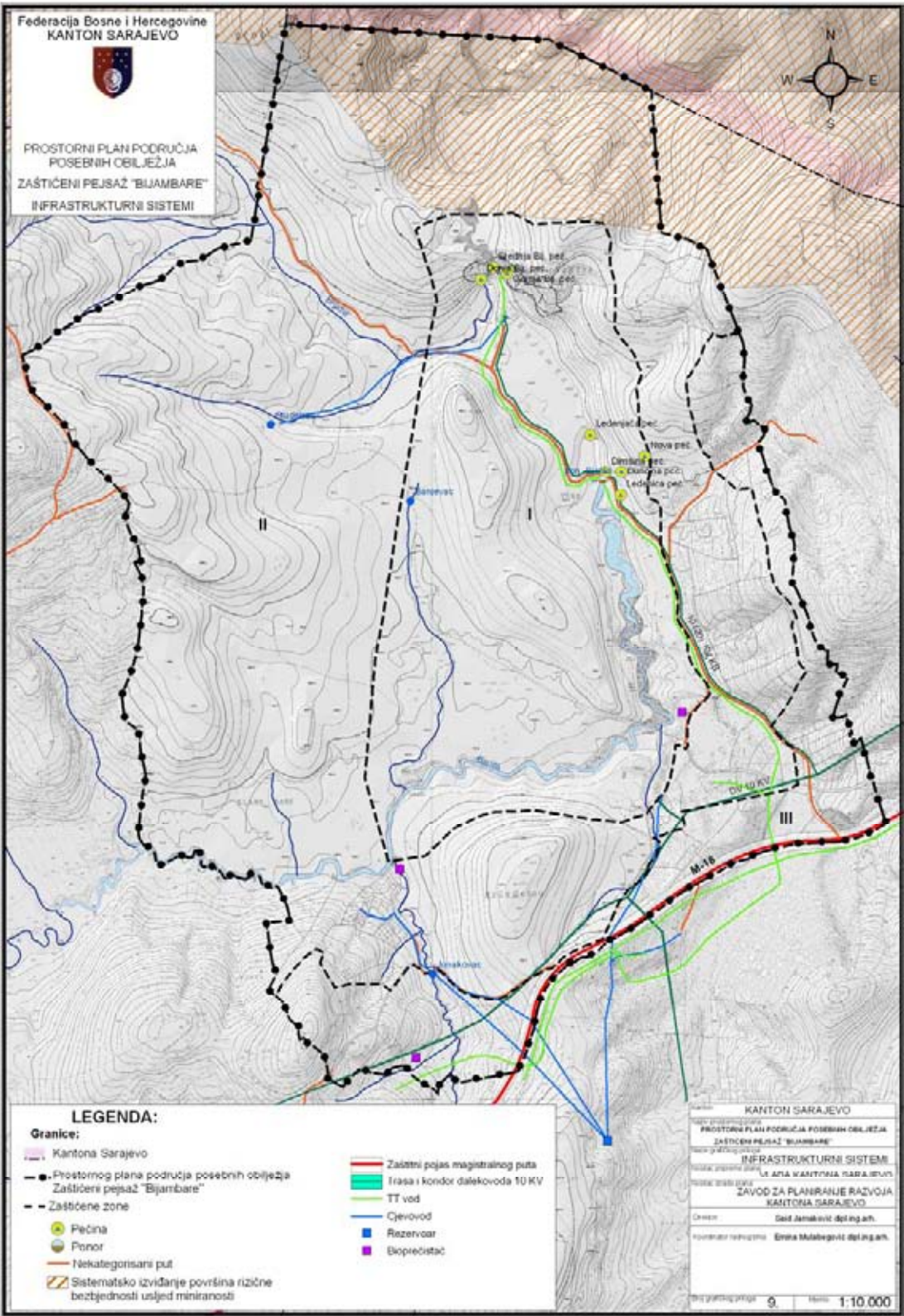

Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PROSTORNI PLAN PODRUČJA
POSEBNIH OBLJEŽJA
ZAŠTIĆENI PEJSAŽ "BIJAMBARE"
INFRASTRUKTURNI SISTEMI

LEGENDA:

Granice:

- Kantona Sarajevo
- Prostornog plana područja posebnih obilježja Zaštićeni pejzaž "Bijambare"
- Zaštićene zone
- Pećina
- Ponor
- Nekategorisani put
- Sistematsko izviđanje površina rizične bezbjednosti usljed miniranosti
- Zaštitni pojas magistralnog puta
- Trasa i koridor dalekovoda 10 KV
- TT vod
- Cjevovod
- Rezervoar
- Bioprečistač

KANTON SARAJEVO

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBLJEŽJA
ZAŠTIĆENI PEJSAŽ "BIJAMBARE"
INFRASTRUKTURNI SISTEMI

IZDAVAČ: Uprava za prostorno planiranje i razvoj teritorije
IZDAVAČEV ORGAN: LE ANA KANTONIA SARAJEVO
IZDAVAČEV ADRESA: ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO

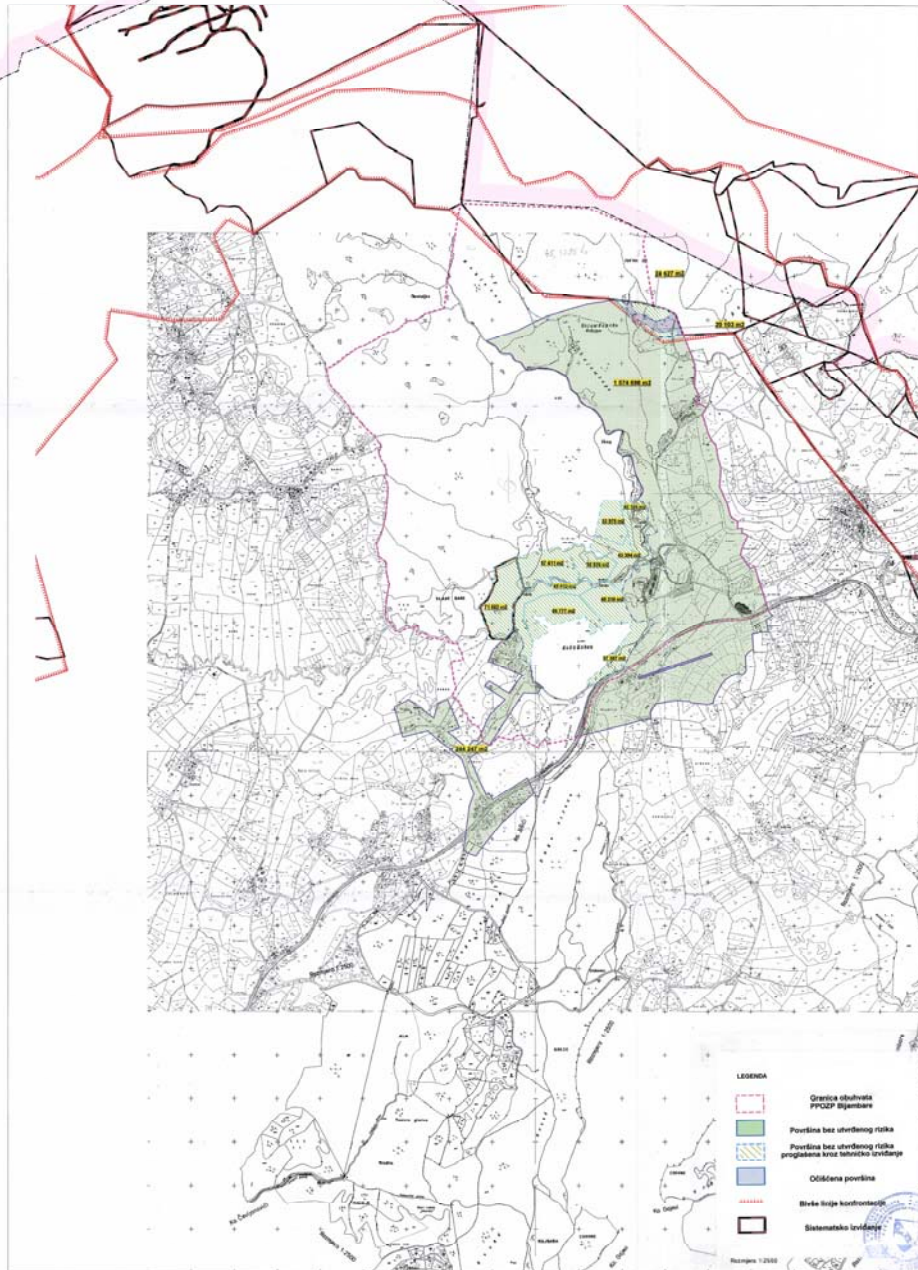
OSNOVNI PROJEKTOVAČ: DSD Janković d.o.o. ing.ađ.

OSNOVNI PROJEKTOVAČ: Etna Madžević d.o.o. ing.ađ.

PROJEKTOVANJE: 9. 1:10.000

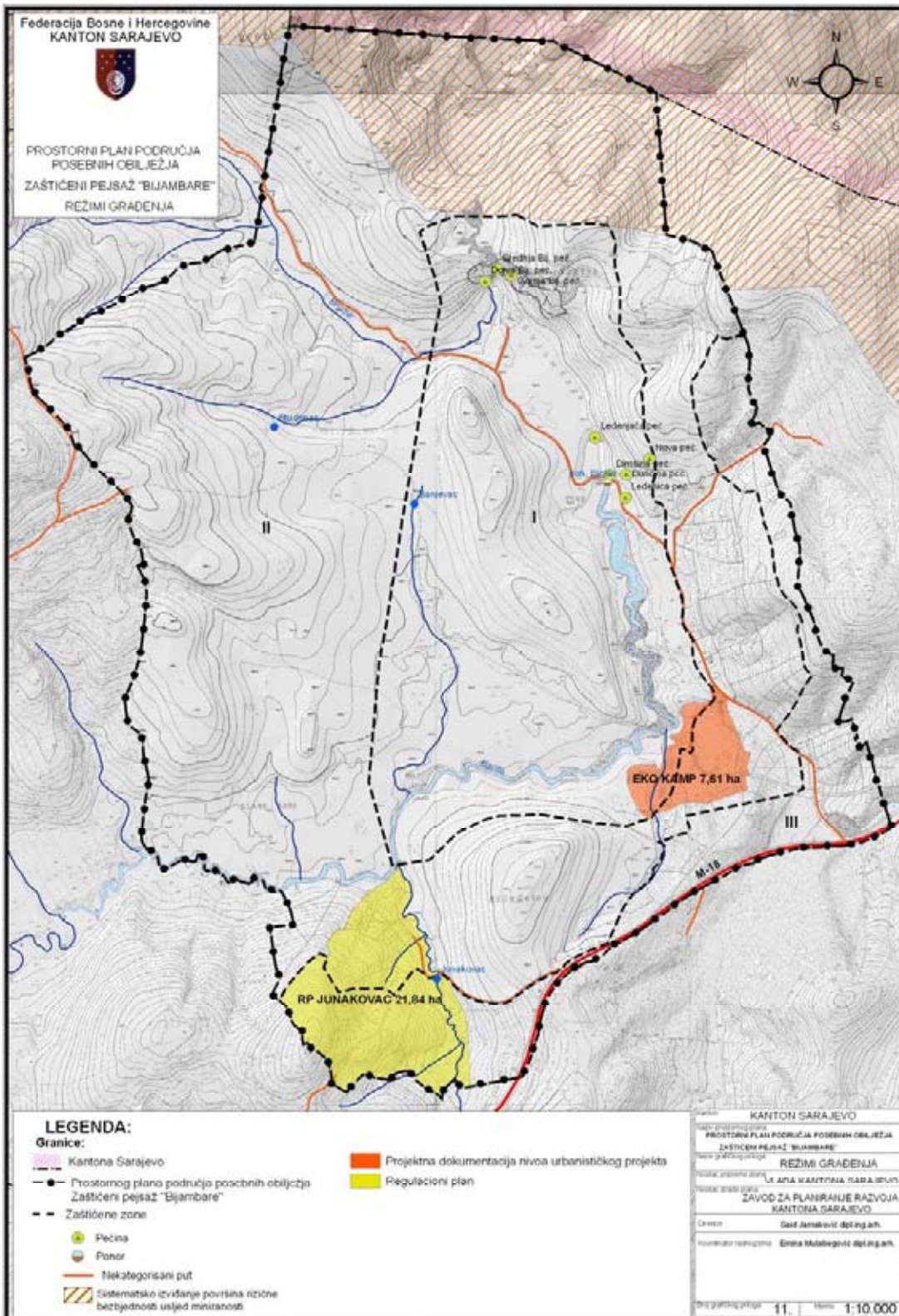
AREA: BIJAMBARE

MART 2009

SCALE 1:10 000

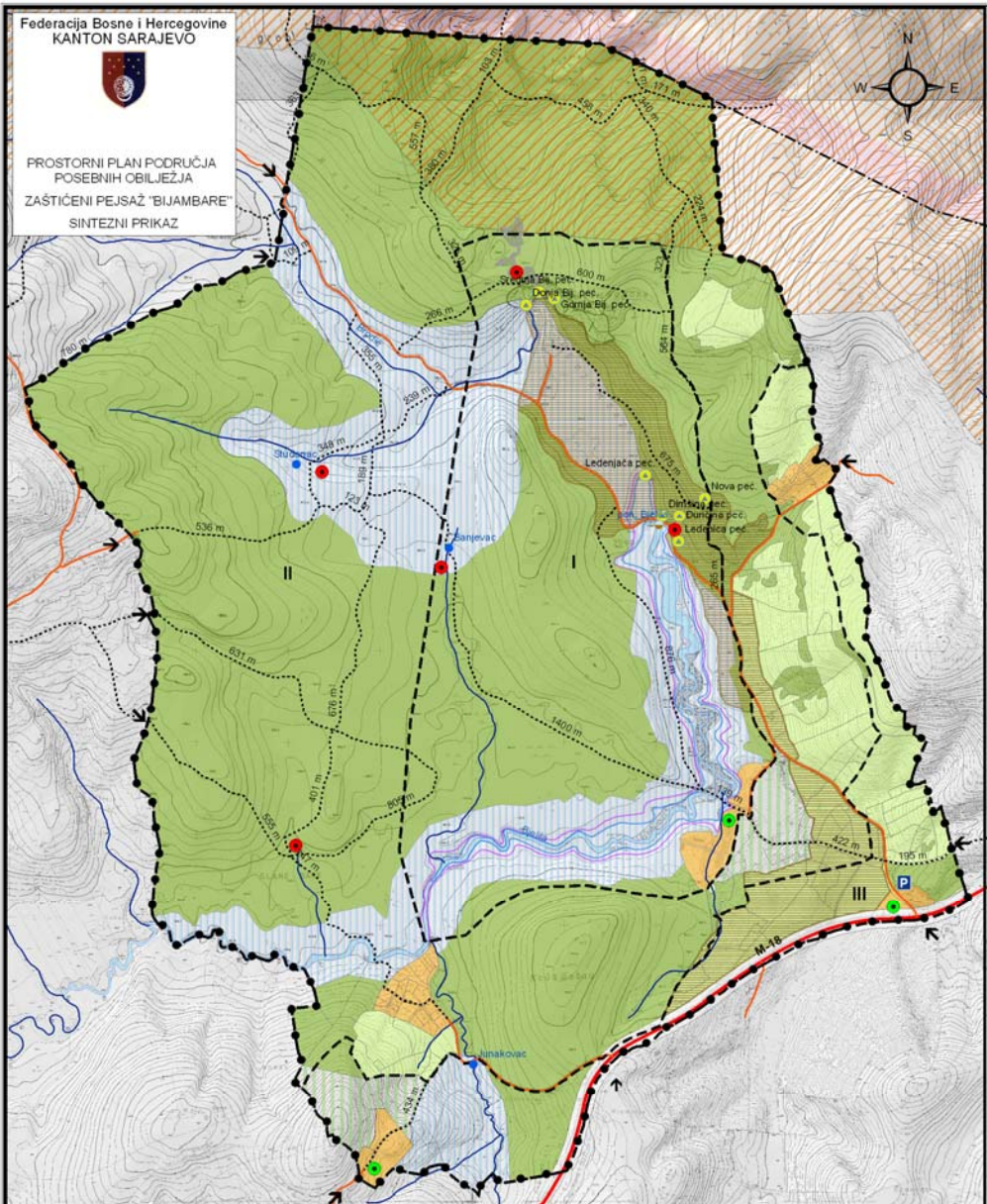
PREPARED & PRINTED BY BIH MAC SARAJEVO

Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PROSTORNI PLAN PODRUČJA
POSEBNIH OBLIJEŽJA
ZAŠTIĆENI PEJSAŽ "BIJAMBARE"
SINTEZNI PRIKAZ

LEGENDA:

Kantona Sarajevo	Šume i šumska zemljišta	Staza
Prostornog plana područja posebnih obilježja
Zaštićeni pejzaž "Bijambare"	Poljoprivredno zemljište	Turističko-ugost. sadržaji
Zaštićene zone	Zona sanitarne zaštite	Tačke zadržavanja
Pećina	Gradjevinsko zemljište	Ulaz
Ponor	Zaštitni pojas magistralnog puta	Parking
Nekategorisani put	Sport i rekreacija	Linija plavljenja v.v. 1/10
Sistematsko izviđanje površina rizične
bezbednosti usljed miniranosti	Površine sa
rekreacionim sadržajima	Linija plavljenja v.v. 1/100

KANTON SARAJEVO	
Naziv prostornog plana PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNIH OBLIJEŽJA ZAŠTIĆENI PEJSAŽ "BIJAMBARE"	
Naziv grafičkog prikaza SINTEZNI PRIKAZ	
Nadležni organ VI ADA KANTONA SARAJEVO	
Nadležni stručni organ ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO	
Director	Said Jamaković dipl.ing.arh.
Koordinator radnog tima	Emina Mulabegović dipl.ing.arh.
Broj grafičkog prikaza	12. Mjerilo: 1:10.000

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina I - Broj 1

Ponedjeljak, 11. marta 1996.
SARAJEVO

Za svaki broj
se pojedinačno određuje
cijena

Na osnovu članova V-1.4. i IX-3(4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 11. marta 1996. godine, donosi

USTAV KANTONA SARAJEVO

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Sadržaj

Ovim Ustavom uređuju se organizacija i status Kantona Sarajevo (dalje: Kanton), njegove nadležnosti i struktura vlasti.

Član 2.

Uspostavljanje Kantona

Područje grada Sarajeva koje je razgraničenjem između entiteta u Bosni i Hercegovini izvršenim Mirovnim sporazumom za Bosnu i Hercegovinu potpisanim u Parizu 14. decembra/prosinca 1995. godine (dalje: Mirovni sporazum) pripalo Federaciji Bosni i Hercegovini (dalje: Federacija), organizira se kao kanton sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu.

Član 3.

Naziv i sjedište Kantona

Službeni naziv Kantona je: Kanton Sarajevo.

Sjedište Kantona je u Sarajevu.

Član 4.

Teritorij Kantona

Teritorij Kantona obuhvata područja općina Centar Sarajevo, Hadžići, Ilidža, Ilijaš, Novi Grad Sarajevo, Novo Sarajevo, Stari Grad Sarajevo, Trnovo i Vogošća, kako je to utvrđeno Mirovnim sporazumom. Ovaj teritorij se bliže utvrđuje posebnim propisom Skupštine Kantona (dalje: Skupština) sukladno federalnim zakonima.

U slučaju izmjena teritorija Kantona odvajanjem dijelova teritorije radi pripajanja kantonima ili pripajanjem dijelova drugih kantona ovom Kantonu, Skupština daje svoje prethodno

mišljenje, a radi njegove potvrde može zatražiti i lično i izjašnjavaње građana sa područja Kantona na neki od propisanih načina.

Član 5.

Službena obilježja Kantona

Kanton ima grb, zastavu, himnu/svečanu pjesmu i pečat, kao i druga obilježja o kojima odluči Skupština.

Službena obilježja Kantona upotrebljavat će se samostalno ili zajedno sa službenim obilježjima Bosne i Hercegovine i Federacije, kako je to određeno njihovim propisima i propisima Kantona.

Za prihvatanje službenih obilježja iz prethodnog stava u Skupštini potrebna je kvalifikovana većina ukupnog broja poslanika.

Član 6.

Odnos prema Bosni i Hercegovini i Federaciji

Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine i Federacije, kako je to određeno njihovim ustavima.

Organi vlasti u Kantonu su dužni obezbijediti punu zaštitu interesa Bosne i Hercegovine i Federacije u njihovom glavnom gradu. Oni ne mogu donositi bilo kakve propise ili druge akte niti preduzimati radnje kojima bi se na bilo koji način ograničavala prava ili narušavali interesi Bosne i Hercegovine ili Federacije na ovom području.

II - ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 7.

Utvrđivanje ljudskih prava i sloboda

Na području Kantona obezbjeđuje se puna zaštita ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije, kao i u instrumentima datim u Aneksu Ustava Federacije.

Skupština ili bilo koji drugi organ Kantona ne mogu reducirati ljudska prava i slobode utvrđene aktima iz prethodnog stava. Oni su dužni u donošenju propisa i u njihovoj primjeni posebno voditi računa o efektima koje ti propisi imaju ili mogu imati u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Član 8.

Zaštita ljudskih prava i sloboda

Skupština će obezbijediti donošenje takvih propisa kojima će se u prvom redu zaštititi utvrđena ljudska prava i slobode, te uvesti efikasni instrumenti te zaštite.

Organi vlasti u Kantonu prilikom izvršavanja propisa su obavezni onemogućiti svako narušavanje ljudskih prava i sloboda, te poduzimati sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti radi njihove potpune zaštite. Ovo se posebno odnosi na policijske snage koje će efikasnim, preventivnim i operativnim radom obezbijediti punu ličnu i imovinsku zaštitu svakog građanina.

Član 9.

Komisija za ljudska prava

Radi zaštite ljudskih prava i sloboda i kontrole rada svih organa vlasti Kantona u ovoj oblasti, Skupština obrazuje posebnu Komisiju za ljudska prava.

Broj članova, način njihovog imenovanja te nadležnosti Komisije iz prethodnog stava utvrđuju se posebnim propisom Kantona.

Član 10.

Suradnja sa ombudsmenom i međunarodnim organizacijama

Skupština i drugi organi vlasti su obavezni pružiti ombudsmenu Bosne i Hercegovine, ombudsmenu Federacije i svim međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava potrebnu pomoć u vršenju njihovih funkcija na području Kantona.

U okviru pomoći iz prethodnog stava organi Kantona će naročito:

- staviti na uvid sve službene dokumente uključujući i one tajnog karaktera, te sudske i upravne spise;
- osigurati suradnju svake osobe i svakog službenika u davanju potrebnih informacija i podataka;
- osigurati pristup i kontrolu na svim mjestima gdje su osobe lišene slobode, zatvorene ili gdje rade;
- omogućiti prisustvo sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima organa.

Nalazi i izvještaji tijela iz stava 1. ovog člana će se razmatrati u nadležnim organima po hitnom postupku, te će na osnovu toga biti preduzimane odgovarajuće mjere gdje to bude potrebno.

III - NADLEŽNOSTI KANTONA

Član 11.

Određivanje nadležnosti

Kanton ima nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

U slučaju potrebe za tumačenjem, nadležnosti Kantona utvrđene ovim Ustavom će biti tumačene u korist Kantona po principu predpostavljene nadležnosti, a pojedinačno spomenuta ovlaštenja u ovom Ustavu se neće tumačiti kao bilo kakva ograničenja općih nadležnosti Kantona.

Član 12.

Isključive nadležnosti

U okviru svojih nadležnosti Kanton je nadležan za:

- uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga;
- utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranje obrazovanja;
- utvrđivanje i provođenje kulturne politike;
- utvrđivanje stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;

e) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguravanja javnih službi;

f) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući i zaniranje;

g) donošenje propisa o unaprijeđivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti;

h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;

i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;

j) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite;

k) stvaranje i primjena politike turizma i razvoja turističkih resursa;

l) stvaranje pretpostavki za optimalni razvoj privrede koja odgovara urbanoj sredini;

m) finansiranje djelatnosti kantonalnih vlasti ili kantonalnih agencija opozreivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima.

Član 13.

Zajedničke nadležnosti sa Federacijom

Kanton zajedno sa Federacijom, samostalno ili u koordinaciji sa federalnim vlastima vrši slijedeće nadležnosti:

- jamčenje i provođenje ljudskih prava;
- zdravstvo;
- politika zaštite čovjekove okoline;
- komunikacijska i transportna infrastruktura;
- socijalna politika;
- provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu;
- imigracija i azil;
- turizam;
- korištenje prirodnih bogatstava.

Član 14.

Vršenje nadležnosti

Svoje nadležnosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije.

Nadležnosti iz člana 13. ovog Ustava Kanton vrši u obimu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučaju da takav dogovor ne postoji te nadležnosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno.

Član 15.

Prenošenje nadležnosti

Svoje nadležnosti iz oblasti obrazovanja, kulture, turizma, lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, radija i televizije Kanton može prenositi na općine u svom sastavu. Ove nadležnosti će se obavezno prenositi na one općine u kojima većinsko stanovništvo prema nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini većinu i na području cijelog Kantona.

Kanton može neke od svojih nadležnosti prenijeti i na federalne vlasti, ukoliko bi se na taj način obezbijedilo njihovo efikasne i racionalnije vršenje.

Odluku o prenošenju nadležnosti u smislu ovog člana donosi Skupština.

IV - STRUKTURA VLASTI

A) ZAKONODAVNA VLAST

Član 16.

Opća odredba

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona.

Član 17.

Sastav Skupštine

Skupština je jednodomo predstavničko tijelo sastavljeno od 45 (četdesetpet) poslanika. Poslanici se biraju tajnim glasanjem na neposrednim izborima na cijelom području Kantona.

Prilikom izbora poslanika obezbjeđuje se odgovarajuća zastupljenost predstavnika Bošnjaka, Hrvata i ostalih naroda proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva na području Kantona.

Izbor poslanika u Skupštini provodi se sukladno federalnim izbornim propisima, s tim što izbore raspisuje i provodi Skupština.

Mandat poslanika u Skupštini traje 2 (dvije) godine.

Član 18.

Nadležnosti Skupštine

Skupština Kantona:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Ustav Kantona;
- b) donosi zakone i druge propise u okviru izvršavanja nadležnosti Kantona, izuzev propisa koji su ovim Ustavom ili zakonom dati u nadležnost Vlade Kantona;
- c) bira i razrješava Predsjednika i podpredsjednika Kantona sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- d) utvrđuje politiku i donosi programe razvoja Kantona;
- e) potvrđuje imenovanje Premijera, zamjenika Premijera i članova Vlade Kantona;
- f) osniva kantonalne i općinske sudove i utvrđuje njihove nadležnosti;
- g) bira sudije kantonalnih sudova sukladno Ustavu Federacije i ovom Ustavu;
- h) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno finansiranje;
- i) bira zastupnike u Dom naroda Federacije sukladno Ustavu Federacije;
- j) odlučuje o prijenosu ovlaštenja Kantona na općine i Federaciju;
- k) odobrava zaključivanje ugovora i sporazuma u oblasti međunarodnih odnosa i međunarodne suradnje;
- l) provodi istragu sukladno ovom Ustavu i posebnim propisima;
- m) vrši i druge poslove utvrđene federalnim propisima, ovim Ustavom i kantonalnim propisima.

Član 19.

Način rada Skupštine

Skupština bira predsjedavajućeg i dva njegova zamjenika iz reda izabranih poslanika.

Skupština zasijeda javno, izuzev u slučajevima kada je to predviđeno njenim poslovnikom. Izvještaji o zasjedanjima i donesenim odlukama se objavljuju u sredstvima javnog informiranja.

Način rada Skupštine bliže se uređuje poslovnikom.

Član 20.

Poslanički imunitet

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv kantonalnog poslanika, niti kantonalni poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji način zbog iznesenog mišljenja i datog glasa u Skupštini.

Član 21.

Način odlučivanja u Skupštini

U vršenju svojih nadležnosti Skupština donosi zakone, druge propise, te opće i pojedinačne akte (dalje: propisi).

Propisi se smatraju donesenim ako sjednici prisustvuje najmanje 51% (pedesetjedanposto) poslanika i ako je za predloženi propis glasala većina od ukupnog broja izabranih poslanika.

Izuzetno, kada se radi o pitanjima vezanim za ostvarivanje posebnih nacionalnih, socijalnih ili drugih interesa određenih grupa građana, 15% (petnaestposto) poslanika može zatražiti da se odluka donese dvotrećinskom većinom od ukupnog broja izabranih poslanika u Skupštini.

Propisi koji imaju karakter općeg akta stupaju na nagu kako je to u njima određeno, ali ne prije nego što budu objavljeni.

Član 22.

Provođenje istrage

Skupština ili njeni odbori mogu provoditi istrage radi raspravljanja određenih pitanja koja su se pojavila u odnosima unutar Kantona, a u kojima je učestvovao bilo koji od poslanika, članova Vlade odnosno organa ili službi kantonalne Vlade, te u tom cilju pozivati svjedoke ili prikupljati druge dokaze.

Postupak provođenja istrage u smislu prethodnog stava uređuje Skupština posebnim propisom.

B) IZVRŠNA VLAST

Član 23.

Opća odredba

Izvršnu vlast u Kantonu vrše Predsjednik (dalje: Predsjednik) i Vlada Kantona (dalje: Vlada).

Član 24.

Predsjednik Kantona

Predsjednika bira Skupština većinom glasova između kandidata koje predlože poslanici.

Predsjednik se bira na period od 2 (dvije) godine i ne može se na tu funkciju birati više od 2 (dva) puta uzastopno.

Član 25.

Nadležnosti Predsjednika Kantona

Predsjednik je nadležan za:

- a) imenovanje i smjenjivanje Premijera, zamjenika Premijera i članova Vlade;
- b) predlaganje sudija kantonalnih sudova;
- c) predstavljanje i zastupanje Kantona u zemlji i inostranstvu;
- d) zaključivanje ugovora i drugih akata kojima se preuzimaju prava i obaveze za Kanton, s tim da se za ugovore veće vrijednosti i ugovore iz oblasti međunarodne suradnje mora pribaviti suglasnost Skupštine sukladno ovom Ustavu;
- e) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije i Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine;
- f) razmatranje izvještaja ombudsmena i drugih međunarodnih organizacija za zaštitu ljudskih prava i obezbjeđivanje poduzimanja potrebnih mjera u zaštiti ljudskih prava i sloboda;

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina X - Broj 7

Četvrtak, 10. marta 2005. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona Sarajevo

Na osnovu člana 12, stav 1. tačka f) i člana 18, stav 1. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj 10. marta 2005. godine, donijela je

ZAKON

O PROSTORNOM UREĐENJU

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom propisuje se plansko uređenje prostora, planovi prostornog uređenja, njihov sadržaj i postupak donošenja, parcelacija i uređenje građevinskog zemljišta, odobravanje građevna, izrada investiciono-tehničke dokumentacije, izradnja građevina, nadzor nad građenjem (u daljem tekstu: prostorno uređenje) i druga pitanja od značaja za prostorno uređenje i građenje na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton).

Član 2.

Poslovi prostornog i urbanističkog planiranja su poslovi od posebnog interesa za Kanton.

U cilju skladnog prostornog uređenja, Kanton, Grad i općine na svim nivoima nadležnosti usklađuju interese i ciljeve razvoja u pogledu korišćenja prostora i dobara, zaštitu poljoprivrednog i šumskog zemljišta, vodnih površina, energetskih sistema, prirodnih resursa, prirodnih rijetkosti, kao i razvoja funkcija i djelatnosti od zajedničkog interesa.

Član 3.

Kanton, Grad i općine obezbjeduju obavljanje poslova prostornog uređenja na način uređen ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te drugim zakonima i propisima donesenim na osnovu tih zakona.

II - UREĐENJE PROSTORA

Član 4.

U svrhu planskog uređenja i izgradnje prostora, utvrđuje se:

- građevinsko zemljište,
- poljoprivredno zemljište,
- šumsko zemljište,
- vodne površine,

- zaštićena zelena i rekreaciona područja,
- infrastrukturni sistemi,
- eksploataciona polja,
- rezervisane površine.

Površine iz prethodnog stava, utvrđuju se na osnovu ovog zakona, posebnih zakona i planova prostornog uređenja Kantona. Planska izgradnja na površinama iz stava 1. ovog člana podrazumijeva plansko uređenje i izgradnju iznad i ispod navedenih površina.

Član 5.

Odobravanje građenja i drugi zahvati u prostoru mogu se vršiti samo na građevinskom zemljištu i površinama utvrđenim planom prostornog uređenja.

Član 6.

Planom prostornog uređenja za pojedine dijelove područja utvrđuju se režimi građenja i to:

- režim građenja prvog stepena - na užem urbanom području na kojem se planira izgradnja, rekonstrukcija ili sanacija, urbanistička saglasnost se donosi na osnovu provedbenog plana,
- režim građenja drugog stepena - na urbanom području za koje nije utvrđena obaveza donošenja provedbenog plana ili ako provedbeni plan nije donesen, urbanistička saglasnost se donosi na osnovu urbanističkog plana, plana parcelacije i uvjeta utvrđenih u odluci o provođenju plana,
- režim građenja trećeg stepena - za ruralna naselja utvrđena prostornim planom Kantona kao urbana područja, urbanistička saglasnost se donosi na osnovu prostornog plana Kantona, plana parcelacije i odluke o provođenju plana,
- režim građenja četvrtog stepena na vanurbanim područjima, urbanistička saglasnost se donosi na osnovu prostornog plana Kantona, plana parcelacije i odluke o provođenju plana.

Član 7.

Planom prostornog uređenja utvrđuje se režim zabrane građenja za površine i trase rezervisane za budući razvoj. Režim zabrane građenja može se utvrditi i odlukom o pristupanju izradi plana prostornog uređenja, odnosno izmjena i dopuna plana.

Na područjima iz stava 1. ovog člana na kojima je planom prostornog uređenja utvrđen režim zabrane građenja, ne dozvoljava se nikakva izgradnja građevina i uređaja, izuzimajući tekuće održavanje, dogradnju u svrhu obezbjeđenja osnovnih

ostale vegetacije, voda, poljoprivrednog zemljišta, područja prirodnog i graditeljskog naslijeđa, područja ugrožena erozijom, područje sporta i rekreacije u prirodi i njihove zaštitne zone.

Član 20.

U svrhu zaštite urbanog standarda, pri izradi planske dokumentacije i izgradnji naselja, obezbjeđuje se naročito:

- koeficijent izgrađenosti,
- spratnost,
- uvjeti za saobraćaj pješaka i vozila,
- uvjeti za kretanje invalidnih lica u kolicima,
- zaštita od požara,
- groblja,
- komunalna infrastruktura, urbana oprema i zelene površine,
- snabdjevanje vodom,
- prečišćavanje otpadnih voda,
- sanitarna deponija,
- zaštita od buke,
- mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih dejstava,
- i drugo propisano posebnim zakonima.

Član 21.

Koeficijent izgrađenosti (odnos ukupne građevinske površine građevine prema odgovarajućoj površini građevinskog zemljišta) utvrđuje se provedbenim planom odnosno urbanističkim planom ako nije obavezno donošenje provedbenog plana.

Član 22.

Uvjeti za saobraćaj pješaka i vozila kao i sprječavanje ugrožavanja urbane sredine saobraćajem, utvrđuju se planom prostornog uređenja, a naročito:

- obavezno davanje prioriteta javnom saobraćaju,
- skretanje tranzitnog saobraćaja van određenih dijelova naselja, posebno van historijskog jezgra naselja,
- ostavljanje određenih dijelova naselja samo za pješački ili samo za pješački i javni saobraćaj, naročito u historijskom jezgru naselja,
- uvjeti za kretanje invalidnih lica u kolicima,
- kontrola djelatnosti koje predstavljaju jak izvor saobraćajnih tokova,
- obavezno građenje kolektivnih garaža u urbanim sredinama.

Član 23.

Planovima prostornog uređenja predviđaju se mjere zaštite od elementarnih nepogoda (zemljotres, poplave, požari, sniježne lavine, klizišta i slično), tehničkih katastrofa, mjere zaštite stanovništva i materijalnih dobara u slučaju rata i neposredne ratne opasnosti, zaštita poljoprivrednog i šumskog zemljišta, odnos prema nadzemnim i podzemnim vodama, zaštita vazduha i dr. u skladu sa posebnim zakonima za odnosne oblasti.

Član 24.

Zaštićena područja, cjeline i pojedinačne vrijednosti prirodnog i graditeljskog naslijeđa unose se u planove prostornog uređenja, u skladu sa odredbama ovog i posebnih zakona.

Planom prostornog uređenja obavezno se preuzima graditeljsko i prirodno naslijeđe zaštićeno po odredbama posebnog zakona o zaštiti tog naslijeđa.

Dokumentacija o zaštiti kojom se, između ostalog, utvrđuje područje zaštite, režim i mjere zaštite, uvjeti građenja i korišćenja prostora na zaštićenom području, mjere održavanja i uređivanja zaštićenog područja su sastavni dio plana prostornog uređenja.

Član 25.

Pri izradi plana prostornog uređenja, koji se donosi za područje ili dijelove područja koja imaju karakteristike prirodnog ili graditeljskog naslijeđa, te koja posjeduju urbanističke, vjerske, historijske, kulturne, obrazovne i druge vrijednosti, a koja nisu stavljena pod zaštitu ranije donesenim

planom prostornog uređenja, nosilac izrade plana dužan je povjeriti izradu separata zaštite Kantonalnom zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa (u daljem tekstu: kantonalna ustanova za zaštitu).

Član 26.

Zaštićeno dobro graditeljskog naslijeđa ne može se uništiti niti napustiti. Izuzetno, kada to zahtijeva javni interes ili društvena potreba, planom prostornog uređenja može se predvidjeti prenošenje zaštićenog dobra graditeljskog naslijeđa na prostor koji prirodno i historijski odgovara njegovoj prvobitnoj lokaciji.

IV - PLANOVİ PROSTORNOG UREĐENJA

Član 27.

Planom prostornog uređenja utvrđuje se uređenje prostora, a naročito: namjena i način korišćenja površina, trase infrastrukturnih sistema, zaštita okoliša, troškovi realizacije plana, te shodno nivou plana prostornog uređenja i troškovi pripremanja i opremanja građevinskog zemljišta, urbanističko-tehnički i drugi uvjeti za građenje.

Član 28.

Planovi prostornog uređenja su:

- a) prostorni planovi:
 - prostorni plan Kantona
 - prostorni planovi područja posebnih obilježja Kantona
- b) urbanistički planovi u Kantonu
- c) provedbeni planovi prostornog uređenja:
 - regulacioni planovi
 - urbanistički projekti.

Član 29.

Planovi prostornog uređenja iz prethodnog člana sastoje se iz grafičkog i tekstualnog dijela.

Sastavni dio planova prostornog uređenja iz prethodnog stava je i odluka o provođenju plana.

Član 30.

Prostorni plan Kantona preuzima i razrađuje planaka opredjeljenja iz važećeg planskog dokumenta Federacije BiH.

Član 31.

Prostorni plan Kantona je osnova za izradu:

- prostornih planova područja posebnih obilježja Kantona,
- urbanističkih planova u Kantonu.

Član 32.

Urbanistički planovi u Kantonu su osnova za izradu:

- regulacionih planova
- urbanističkih projekata.

Regulacioni plan je osnova za izradu urbanističkog projekta.

Ako izrada regulacionog plana nije obavezna, urbanistički projekat se može raditi na osnovu urbanističkog plana i projektnog programa donesenog na osnovu urbanističkog plana.

Sadržaj i način izrade projektnog programa bliže utvrđuje nosilac pripreme urbanističkog projekta.

Projektni program donosi Općinsko vijeće.

Član 33.

Planovi prostornog uređenja Kantona rade se na osnovu ovog zakona, posebnih zakona i posebnog akta o jedinstvenoj metodologiji za izradu planova prostornog uređenja.

Član 34.

Prostornim planom Kantona utvrđuju se osnovna načela prostornog uređenja, ciljevi prostornog razvoja, organizacija, uređenje, korišćenje i namjena prostora, zaštita prirodnih i izgrađenih dobara u prostoru, a naročito:

- osnovna namjena prostora (građevinsko, poljoprivredno i šumsko zemljište, vodne površine i dr.),
- sistem naselja i urbana područja,

